"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
ISZEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laiške. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 3 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 17 d. SAUSIO, (January), 1908 m. Metas XVII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Laisvesnės dienos Maskolijoj baigiasi: juo toliau, juo labiau valdžia varžo žmonis, naikina vieną po kitai pirma žmonėms pripažintas laisves ir, žinoma, aprubežiavimus pradeda nuo ne maskolių, kaip tai paprastai daro ne vien Maskolijoj. Jeigu valdžia lygiai persekiotų visus, tai visus gyventojus prieš savę sukeltų. Todėl ji paprastai, nors spaudžia visus, bet ne visus lygiai, labiausiai spaudžia gyventojų mažumą ir dari spaudžia teip, kad iš to butų kokia nors nauda daugumai, todėl tuose prispaudimuose, nesurantanti rando darbo dauguma gana tankiai skriaudimams mažumos pritaria ir padeda skriaudžiamiam randui.

Maskolijoj valdžia varžė ne maskolius ir ne stačiatikius ir, žinoma, valdžios siundymams ir turžymams pritarė tikriejie maskoliai, kadangi iš suvaržymo ne maskolių turėjo šiokią tokią naudą bent kraštuose ne maskolių apgyventuose. Antai Lietuvoj maskoliškoji kalba viešpatauja visuose urėduose, maskoliai nereikalauja vietinės kalbos mokytiesi; valdžia aprubežiavo pirkimą žemės ne maskoliams, per tai žemės kaitos nupuolė ir maskoliai lengviau galėjo žemę įgyti; dagi jie buvo paliuosuoti nuo daugelio mokesčių, kokius, suprantama, turėjo sumokėti nemaskoliai. Bankai valdžios užlaikomi davinėjo paskolas tik maskoliams. Urėdai veik visi buvo maskolių rankose, į juos vietiniai gyventojai patekti ne galėjo. Ir šis aprubežiavimo, suprantama. Atkakią turėjo vien maskoliai, mertue ir pritarė persekiojimams prie maskolių.

Bet Maskolijoj tikros persvaros tarp skaitliaus neturi ne jokia maž tiška dalis: ant 140 milijonų gyventojų, jeigu atskirsi mažrusius ir baltrusius, kurie tasgi bent kalbiškuose dalykuose turi lygių su didžrusiais teisių, mažųjų maskolių, tai-gi valdančio sta talo, yra tik 60 milijonų, tai-gi mažiau nes valdžios apdovanotas Pralas tveria ne daugumą, bet mažumą gyventojų. Jeigu valdžia daugumą ne maskolių spausti persekioti, tai vien todėl, kad tų spaudžiamųjų iki šiol nėra vybės, nėra pasipriešinimo ir no pasipriešinimams. Valdžia taro viską, kas tik galima, kad pratimo ir vienybės terp skriaudžiamųjų nebutų, sunkina jiems susinešimus, sunkina besiorganizavimą prispaustųjų. Tas jai sekasi iki šiol, bet visgi amžinai ilgesi ne gali. Nors valdžia siunčiaip gali, vieną tautišką gaivalą kito, bet tie siundymai amžiais negali sektiesi, siundomi gali ilgesi tik tol, kol ne mato, kas persipiovimo turi didžiausią. Teisybė, spaudžiami ir valdžios persekiojami tautiškiejie gaivalai turi savitarpinius nesusipratimus, bet tie nesusipratimai visgi ne svarbus kaip valdžios persekiojimai. Tą persekiojamiejie ant galo suprasti, o supratę, vienali, bent kovai su tikruoju persekiotoju, taigi su valdžia, susivienyti. Tąsyk jau ne didžrusių persvara, bet dabar valdžios persekiojamųjų ne maskoliškųjų. Todėl, nors šiądien Maskolijoj ne maskolius persekioja valdžia labiau negu kur kitur, bet juos persekioti gali tik tol, kol tarp jų pačių yra nesutikimai, kaip pats terp savęs piaunasi, tasgi bent ateitis smulkių tautelių Maskolijoj geresnė negu, pavyzdžiu, Vokietijoj, kur ant 65 milijonų gyventojų yra tik 5 milijonai ne vokiečių. Kad Maskolijoj kovara pereitų į ne maskolių pusę, tas paeina nuo pačių ne maskolių susipratimo ir jų vienybės. Jeigu valdžia ir kažin kaip stengtųsi persekioteguoti maskolius, bet jeigu pasiegos bus mažesnės, ant jų ilgesi ne galės: valdžia, kokia butų, turi remtiesi ant gyventojų daugumos, turi užganėdinti didžumą, bet ne mažumą.

Tam kartu vienok valdžia dar gali spausti ir išnaudoti ne tik Rusėnus ir [illegible] maskolius, ne maskolių kaštais stengiasi iškelti augščiau kitų maskolius netodėl, kad jie maskoliai, bet todėl, kad nemaskoliams nesuspratus, terp savęs besiėdant, maskoliai tveria tikrą vienodą daugumą, kad randui pirma stojusius prieš jį maskolius pasisekė šiuom kartu ušsiundyti ant nemaskolių. Todėl, apmonyjimui bent mažiau išmanančių maskolių akių valdžia vėl griebėsi senos metodos — aprubežiavimų ne maskoliškosios kilmės gyventojų teisių ir tuos aprubežiavimus pradeda nuo labiau susipratusių, apšviestesnių vakarinių parubežių tautų, tai-gi: lenkų, lietuvių, latvių, finų, kadangi susipratimas šitų mat palengva išsiplatina ir ant kitų, mažiau susipratusių rytinių kraštų tautų. Lietuva ir Lenkija jau pajuto naujus pančius. Antai Lietuvoj, nors dar neuždraudė visai, bet jau neleidžia steigti naujų mokyklų, skaityklų, ne kitokių apšvietimo įstaigų. Valdžia, su pagelba valščionių banko stengiasi į Lietuvą sutraukti kuo daugiausiai maskolių kolonistų. Tai vis dar tik pradžia. Reikia laukti toliau dar didesnių apsunkinimų lietuviams. Valdžia persekioja teipgi lenkus. Finlandijos jeneral-gubernatoriu paskyrė žinomą reakcijonierių budelį. Taigi, kaip matyt, visuose nemaskolių apgyventuose bent vakariniuose Maskolijos kraštuose caras valdymo budą stengiasi nukreipti į senas vėžes. Ar tas jam pasiseks, tas, žinoma, paeis nuo pačių žmonių susipratimo, nuo jų drąsos.

Šiuom kartu vienok valdžia ne glosto per daug nė gyventojų tikrų maskolių ir stačiatikių apgyventų Maskolijos kraštų, tuos bent tautiškai, dėl jų kilmės ir tikėjimo, dėl kalbos ne persekioja. Kariškiejie teismai vienok siunčia ant kartuvių lygiai maskolius kaip ir kitokių kilmių ypatas. Ne pereina sanvaitė, kad kur nors Maskolijoj nebutų nuteistos kelios ypatos pakarti ar sušaudyti. Žinoma, daugiau visgi pakaria nemaskolių, negu maskolių.

Byla jenerolo Stoesselio, apkaltinto už atidavimą Port Arthuro japoniečiams, dar nepasibaigė. Kaip ji pasibaigs, dar negalima iš prieštaraujančių liudininkų parodymų įspėti.

Kaip galima manyti iš atsiliepimo maskoliškojo rando laikraščio "Rossija", užtarimas turtingų ir įtekmingų amerikonų už suareštuotą revoliucijonierių Čaikovskį ne daug jam pagelbės. "Rossija" sako, jog maskoliškojo rando pareiga ginti savo ukėsus nuo teroristų revoliucijonierių, ne paisyti, ar tie rievaliucijonieriai ilgiau ar trumpiau gyveno Amerikoj ar Anglijoj, nepaisyti vieno ar kito krašto laikraščių atsiliepimų.

Su Naujais metais pasitraukė nuo vietos Maskolijos apšvietimo ministeris Kaufman, kadangi jo sumanyti mokyklų pagerinimai juodašimčių dumai pasirodė per daug liberališkais.

PRUSAI.

Liberališkosios Prusų seimo partijos atstovai įnešė reikalavimą, kad Prusuose butų perkeista rinkimų tvarka: liberalai reikalauja visuotino, slapto balsavimo. Dabar mat Prusuose rinkimų tvarka beveik tokia netikusi kaip Maskolijoj, vien seimas turi daugiau teisių negu maskoliškoji duma. Ant to reikalavimo vienok Prusų ministerių perdėtinis, Vokietijos kancleris Buelow atsakė, jog Prusų randas niekada nesutiks. Seka mat jis Stolypino paveikslą, bet Prusų gyventojai, rodosi, drąsiau stoja už seimą, nors jame ir mažai yra žmonių atstovų, daugumas ten valdžios šalininkų, kaip ir Maskolijoj. Visi laisvesnių pažiurų laikraščiai smarkiai užsipuolė ant Buelowo už jo užgaunantį visą Prusų tautą atsiliepimą. Ne tik laikraščiai, bet ir žmonės visokiuose Prusų miestuose kelė neprilankias Buelowui demonstracijas; svarbiausios vienok demonstracijos buvo Berlyne. Žmonės apstojo seimo triobą, bet juos iš čia išvaikė kareiviai ir policistai. Išvyti iš čia, demonstrantai bandė traukti [illegible] Buelowo ir [illegible] bet randas, pabugęs pasekmių, pastatė prie rumų raitus policistus ir kariumenę. Minios, negalėdamos prie kanclerio ir ciecoriaus rumų prisigriebti, traukė kitoms gatvėms. Demonstracijose dalyvavo apie 100000 žmonių. Darbininkai iš priemiesčių stengėsi į miestą prisigriebti, bet rado uždarytas visas gatves, turėjo grįžti atgal. Daugelyj vietų buvo smarkus susirėmimai minių su policija; ugnagesiai teipgi tapo pagelbon policijai pakviesti. Susirėmimuose daug žmonių likosi sužeistų; daug žmonių suareštuota, bet daug vėl paleido. Minios, vaikščiodamos gatvėmis, koliojo Buelową už besipriešinimą žmonių geismams. Panedėlio dieną žmones kelė dar ant gatvių demonstracijas, bet jos jam apsiėjo be susirėmimo su policija. Liberatiškiejie ir socijalistiškiejie laikraščiai atvirai kalba, jog tos partijos ne padės ginklo, nenusiramys, kol ne iškovos visuotino, slapto, betarpinio balsavimo. Gal but, kad pabugęs žmonių demonstracijų ir pasekmių žmonių geismams besipriešinimo ir randas nusilenks. Apie Prusų konstituciją dar Bismarck išsitarė savo laike, jog niekesnės nėra pasaulėj.

MOROKKO.

Morokkoj, sultano Abdel Aziso priešas, jo brolis Mulai Hafig netikėtai susidrutino. Abdel Azis, ištraukęs su savo kariumene prieš norintį nuo jo sostą paveržti brolį, savo sostapilėj Fezze, turinčiame 15000 gyventojų, paliko miesto apgynimui dalį kariumenės. Tie visi kareiviai netikėtai perėjo į Mulai Hafigo pusę ir viso miesto gyventojai Mulai Hafigą apšaukė Morokko sultanu. Tas likosi gyventojams ulemų (kunigų) pagarsinta visose mahometoniškose bažnyčiose. Ulemai apkaltino Abdel Azisą, jog jis pasidavė europiečiams ir nori jiems visą Morokko parduoti. Gyventojai, ypač dvasiškija, reikalauja, kad prieš europiečius, ypač gi prieš prancuzus butų apšaukta "šventa kova".

Naujasis prancuzų vadovas jenerolas d'Armonde turi išviso tik 9000 kareivių, bet Morroko portuose yra 11 prancuziškų kariškų laivų. Taigi pakrantes prancuzai gali laikyti, bet traukti į krašto vidurius yra per mažai kareivių. Tuom tarpu, kol dalykai neišsiaiškys, prancuzai ir mano laikytiesi vien portų aplinkinėse. Šiuom kartu prancuzai neduoda Abdel Azisui nė pažadėtos pirma paskolos. Prancuzijos ministerių pirmininkas turėjo ilgą pasikalbėjimą su prancuziškuoju ambasadoriu Berlyne. Matyt Prancuzija reikalauja Vokietijos pritarimo, jeigu atsieis vesti atvirą karę su Morokko.

AMERIKA.

Nesutikimai Amerikos su Japonija dar vis neišdilo. Karės ministerija drutina ir ginkluoja visas tvirtoves vakarinėse pakrantėse; čia likosi iš rytų pergabentos visos didesnėsės kanuolės. Drutina Amerika tvirtoves ant Hawai ir Filipinų salų. Amerikos kariškoji laivynė palengva plaukia ant Didžiojo oceano, bet visi žino, kur pasirodo amerikoniškiejie laivai. Užtai Amerikos karės ir laivyno ministerijos visai nežino, kur yra Japonijos laivynas, todėl ir bijosi panašių netikėtų atsitikimų, koki atsitiko maskoliams prie Port Arthuro. Žinoma, kad Japonijos pakrantėse yra tik maža dalelė jos kariškojo laivyno, bet kur yra svarbiausioji dalis, kur ji užsilaiko ir su kokiais mieriais toli nuo tėviškės išplaukė, to jau Amerikos valdžia nežino.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Subatoje, lapkričio 24 d., Vilniaus "Žiburėlio" valdyba įtaisė vakarą daktaro Vinco Kudirkos 50 ties metų gimimo sukaktuvių paminėjimui. Pats vakaras nusisekė labai gerai, bet žmonių mažai tebuvo susirinkę, nes tik apie 100 ypatų. Pelno tebuvo tik apie 5 [illegible] elektros sto[illegible]

Nedėlioje, lapkričio 25 d., V. L. S. P. Draugovė statė pirmą kartą Žemkalnio dramą po vardu "Blinda". Vakaras nusisekė gerai. Žmonių buvo prisirinkę daugiau 500.

"Kurjero Litewskio" ir "Dzienniko Wilenskio" redaktoriai paduoti teisman už priešvaldiškus straipsnius.

Valdžios manoma priversti visus valsčius (taigi ir Lietuvos) išsirašinėti už valsčiaus pinigus rusų juodašimtišką laikraštį "Rossija". Ikišiol valdžia jį siuntinėjo valsčiams dovanai. Valstiečiams vertėtų savuosius laikraščius į raštinės prisiųsdinti, vieton rusiškųjų.

Lapkričio 22 d., teisėjas Rosieckis ir jo žmona tapo žvėriškai užmušti. Užmušė juos jų tarnas, norėdamas apvogti. Užmušėjas suimtas. Spėjama, kad jį atiduos karo teisman.

22 d. š. m. 10 val. ryto papiauta Vilniaus teisėjas Rosickis ir jo žmona. Tarnaitė, išleidus vyresniuoju du Rosickiuku mokyklon, pati išėjo ant rinkos pavalgos pasipirkti, namie gi paliko tebemiegančiu ponu ir dvejų metų jų mergaitę. Sugrįžusi, rado duris uždarytas. Pašauktas kiemasargis ir policija įsilaužė ir rado abudu ponu papiautu, prie jų nustebusią mergytę, kraujo pilnus kambarius, vieną kėdę sutrupintą: matyt, gintasi. Abejos durįs užrakintos, bet tarnas su raktais prażuvęs. Nepavogta nieko.

Negailestinga giltinė aplankė šiomis dienomis žinomo musų rašytojo G. Liandsbergio šeimyną: išrovė tvirčiausį jų paramą, žmoną ir motiną, a. a. Česlavą, vos 47 metų amžiaus moteriškę. Gavusi plaučių uždegimą, vos 4 dienas tepasergusi, lapkričio 30 d. jau atidavė Dievui savo vėlę.

"Vilniaus artistų draugijėlės" įstatymus šiomis dienomis patvirtino Vilniaus gubernatorius. Naujosios draugijos tikslas — sujungti žmones, kuriems rupi daila ir jos pakėlimas. Įsteigėjai — Vilniaus teatro artistai ir laikraštininkai. Nariais gali buti visi be skirtumo lyties, tikėjimo ir tautos. (V.Ž.)

Girtuoklių prieglauda, tikriau, ligonbutis, per vieną mėnesį turėjęs 16 ligonių: lietuvių 1, lenkų 8, rusų 6, žydų 1. Pagal luomų: valstiečių 3, valdininkų 3, bajorų 6, miestelėnų 4. (V. Ž.)

Vilniaus tramvajų tarnų padėjimas dabartinėje žydų kompanijoje toks blogas, kad blogesnio ir buti nebegali. Vežejai, mokesnių rinkikai (konduktoriai) ir kontroleriai negauna nuolatinės algos, bet ima padieniais. Vežikas teima kelias dešimtis kapeikų, konduktorius 1 rub., kontroleris 1 r. 20 kp. Beto, kas tevažinėja pusę dienos, tas pusę ir teima. Darbo diena skaitosi nuo 7 val. ryto iki-pat 11 vakaro, t. y. 16 valandų. Bet ištikrųjų išeina 18, nes vienuolikta sugrįžę į stotį, turi sutvarkyti arklius, išduoti pinigų apyskaitą, ir tt. Tuo darbu praverčia iki 12 ir iki 1 val. nakties. Kol paskui pareina namo, pavalgo ir tt., dar išeina gerokai laiko, ir miegui belieka gerai 6 val., o dažnai vos tik 4 — 5 val. Pietums turi 1 val. ir iki 1½. Didesnės katorgos, kaip Vilniaus tramvajai, rodos, kiturkur mieste nėra. O beturčiai dėlto veržiasi, nes valgyti reikia, o uždarbio kitur nėra. Belgijos kompanijos kur-kas geriau moka ir šventės pamainais duoda. Jų tarnai išvaizda ir nešysta ponais išrodo, sulyginant su Vilniaus skurdžiais. Kad gi kuogreičiausia jos čia apsigyventų.

Technikų draugija nori įtaisyti vakarinius kursus monteriams (garinių pečių ir mašinų užveizdoms), šaltakaliams ir k. Pirmiau buvo ketinta įtaisyti nuolatiniai kursai [illegible]

IŠ TRAKŲ.

Vilniaus gubernijos lietuvių tamsumą visi žino. Bet turbut nėra tamsesnių už gyvenančius prie-pat Vilniaus trakiečius. Baisiai nuskurdę, nieko neskaito, nieko nežino ir nesirupina žinoti. Tiesa, skaityti ir rašyti maža kas temoka.

Gyvenimas taip-pat menkas. Įeik į vidų, priemenėje stovi arklys ir visi gyvuliai. Nors taip neturtingi, tačiaus su degtine ir alum nepasiskiria. Nėra tos dienos, kad nepamatytumei girto sodiečio, kurį policistai gabena policijon. O per turgus ir šventadieniais tiesiok negali įeiti į aludes, nors jų yra daugiau, kaip dvidešimts. Patįs, tyčiodamies, sako: "kaip čia, buvus bažnyčioje, neužeiti koplyčion", t. y. traktieriun. O paskui, apsiskabinę ir bliuznydami, grįžta namo.

Trakėnai jau kuone visi prisisavino baltarusių kalbą; jauniejie, nors vargiai, bet gi pradeda ir lenkiškai kalbėti. Prakalbink trakėną lietuviškai, jis tik į akis tau pasižiurės ir atsakys: "nerazumie'ju". Suprantamai paaiškink jam, kad jis lietuvis, tik nutautęs, tai supyks ir nebesikalbės. Pramokę skaityti, griebiasi karštalenkių laikraščių. Lietuvybės neapykanta eina iš Vilniaus, tos vadinamosios "Lietuvos širdies". Kokia čia jau širdis, jei ne sveiką kraują, bet karčią tulžį varu varo į kitus Lietuvos kuno sąnarius. Kunigai taip-pat. Trakų kamendorius pasitiko šįmet suvalkiečius maldininkus, bet pasveikino juos.... lenkiškai. Lietuviai, nemokėdami atsakyti, tylėjo.

Žodžiu sakant, tikram lietuviui liudna ir skaudu, žiurint į dabartinius Trakus. Vieni senovės sostapilės griuvėsiai beprimena jam, jog čia "Lietuvos širdies" buta, čia kunigaikščių gyventa, iš čia jų brangi tėvynė ginta. Bet ir tų paminklų nebrangina. Šįmet, prisireikus cerkvė didinti, ėmė akmenis iš pilies sienų, nors akmenų pilni laukai. Nereikalingas plytas atidavinėjo žydams: tegu ir jie naudojasi. Tiktai tada, kada vienus namus sugriovė ir patįs žydai ėmė gailėties senovės paminklų,— jie globon paimta.

P. Tenbuvis.

IŠ KAUNO.

Nedėlioje lapkričio 18 d. atsibuvo Kauno miesto teatre lietuvių vakaras. Lošiama buvo: — drama "Genovaitė" ir "Meškinas" (iš Čechovo), p. Žilinskio vertimas.

Iš pusės turinio "Genovaitė" yra suvis silpnas veikalas: jo pastatymo reikalavo kunigai. Dalykas tame, juog pirma sulošta komedija "Nutruko", kuri kunigams labai nepatiko. Užtai "Dainos" valdyba gavo nuo kunigų persergėjimą ir turėjo pasiimti lošti "Genovaitę". Gudrųs musų kunigėliai, visur jie mėgsta kišties.

Kaslink perstymo, reikia pripažinti, kad viskas buvo atlikta, kaip prideria.

Rolių mokėjimas, puikios dekoracijos ir rubai, kuojvairiausi efektai — viskas tas darė gana gerą įspudį. Prie "Genovaitės" ir "Meškino" pastatymo daug pasidarbavo p. Žilinskis (sunus), ačiu kuriam vakaras taip puikiai ir nusisekė. Žmonių buvo gana daug; išsiskirstė apie 2 v. ryto.

Z. T-is.

"Kur. Lit." rašo, buk tai Kauno Lietuviai padavę vyskupui Paliulioniui prašymą, kuriame prašią įvesti lietuvių kalbą Katedroje, šv. Traicės, ir kitose bažnyčiose.

Neseniai atsiėjo man netikėtai buti tarnaičių Šv. Zytos draugijos susirinkime. Pirmininkavo, žinoma, kunigas. Girdžiu, kad kokia tai mergina graudžiai skundžiasi, esanti labai vargingam padėjime. Ji papasakojo, kaip ponai ją nuskriaudė ir išdėstė visus savo vargus, manydama rasti užtarimą. Bet štai prabyla pirmsėdis ir šaltai atsako jai: "kentėk! ponai jau niekados taip jusų neskriaudžia. [illegible] "nutarta" (gali skaitytojau suprasti, ką reiškia čionai žodis "nutarta"), kad įstojimui į draugijos narius merginai reikia turėti rekomendaciją (paliudijimą) tų ponų, pas kuriuos ji tarnauja. Tai mat kaip Šv. Zytos draugijos pirmininkui rupi tarnaičių labas.

Z. Ringaitis.

IŠ PANEVĖŽIO.

Lapkričio 26 ir 27 d. Vilniaus rumo teismas teisė buvusįjį Čipėnų valsčiaus raštininką Žytkevičių, studentą Sruogą, aptiekorį Matulį ir valstiečius A. Vosilių, J. Vosilių ir Vaitiekuną. Pirmieji trįs buvo kaltinami užtai, buk 1905 metuose Čipėnų valsčiuje (Panev. pav.) kurstė valstiečius nuversti visą senąją tvarką ir įvesti naująją. Tik tą viską jie liepė daryti ramiai, nieko nelėšiant, nedaužant, nemušant. Jie savo kurstymus varė daugiausiai per valsčiaus sueigas. Į vieną tokią sueigą atvyko viso valsčiaus valstiečiai be jokio skirtumo. Per tą valsčiaus sueigą ir buvo padaryta tas, prieko juos raginę virš minėti kaltinamiejie — butent valstiečiai atstatė visą senąją valsčiaus vyresnybę ir išrinko naują, atstatė taipogi rusą mokytoją ir įvedė valsčiaus raštinėn lietuvių kalbą. Taipogi susirinkusiejie valstiečiai nutarė jokių susinešimų su valdžia neturėti, bet patiems viską atlikti. Tą savo nutarimą valstiečiai pildę daugiau dviejų mėnesių. Per tuos du mėnesiu Čipėnų valsčiuje, kaip patįs žmonės sakydavo, buvo įvesta tikra respublika. Da ir šiose dienose čipėniečiai su didelia pagarba ir gailėsčiu mena tuos savo respublikos laisvės dienas, ypač, kad patįs žmonės per tą laiką gyveno labai ramiai; nebuvo tuomet jokių bylų, nė barnių, nebuvo girdėtis jokių plėšimų arba vogimų ir patįs vagįs, kaip šipėniečiai su džiaugsmu sakydavo, kur tai buvo pranykę. Valsčių gi valdė nauja pačių žmonių išrinkta valsčiaus vyresnybė. Į valsčiaus viršaičius žmonės tuomet buvo išrinkę Bakšėnų sodžiaus ukininką A. Vosilių, nors jis ir nenorėjęs tos vietos priimti, į raštininkus išrinko Žytkevičių, į kitas vietas J. Vosilių ir Vaitiekuną.

Visą tą žmonių įvestą tvarką suardė dragunų burys, pačiam gubernatoriui vadovaujant. Tuomet tai visa nauja valsčiaus vyresnybė pasislėpė, į jų gi vietas valdžia paskyrė vėl naująją vyresnybę.

Per teismą visi liudininkai (o jų buvo 36) rodė: kad Sruoga, Žytkevičius ir Matulis nieko prieš valdžią nekalbėję, o tik studentas Galvanauckas (kurio valdžia negali surasti) sakęs žmonėms apie Lietuvos autonomiją. Teismas vienok neatkreipė atydos į tų visų liudininkų parodymus, bet daugiausia klausė pristovo Zeidlero parodimų. Zeidleris parodė, kad kalbas kalbėję visi keturi (Matulis, Sruoga, Žytkevičius ir Galvanauckas), o Galvanauckas, buk sakęs, kad busiąs Lietuvos karaliumi (matyt to pristavo didelio galvočio esama!.) ir buk jam žmonės rankas bučiavę (stebėtina, kokias geras akis tas pristovas turi). Tas pats pristovas gudruolis rodė per tirinėjimą, kad Žytkevičius šaudęs į isprauninką, bet dagi *pats isprauninkas pasakė, kad tas ne teisybė.* Tai vėl rodęs, kad Žytkevičius šaudęs į kareivį, bet čia vėl pasirodė jo begėdiškas melas — mat pats kareivis išnetyčių išsovęs į orą.

Teismas vienok rėmėsi ant melagingų Zeidlerio nurodymų. Galima manyti, kad teismui buvo įsakyta kur tai "iš viršaus", kad juos butinai nuteistų, nežiurint, ką liudininkai rodys. Ir teismas gerai išpildė tą savo pareigą: Žytkevičių, Sruogą ir Matulį nuteisė ištremti į tolimąją šalį ir atimti jiems visas teises. Lengva pasakyti....

A. Vasilių, J. Vosilių ir Vaitiekuną išteisino.

Juos visus gynė advokatai Tarchovskoi, Leonas ir Štašinskas ir visgi, nežiurint į jų puikų apginimą, nežiurint į liudininkų parodymus, juos nuteisė. Kam neaišku, [illegible] "teismai".

IŠ PUMPĖNŲ,
Panevėžio pav.

Čia, kaip pasirodo, "kurpius pyragus kepa". Raštininką rusą valstiečiai parsikvietė už mokytoją! Kam? Išmokyti vaikus lizdus vyti!.... Juk seredoje, turgaus dienoje, jis į mokyklą nenoriai lankosi. Jį galima greičiau sutikti pas Abčiką arba prie tvoros rymantį, "dobrai išsitraukusį". Iš kitos pusės, da nuostabiau, kad valstiečiai gerai jį pažinojo (jis gerai juos skuto, kada buvo Pumpėnuose, o paskui ir Girsuduose raštininku!) Iš ten jį išvijo valstiečiai, o Pumpėniečiams patiko žmogelis, kuris už jų skatiką, nieko neveikdamas, geria,

Centralinis Biuro.

IŠ GELAŽIŲ,
Panevėžio pav.

"Liet. Uk." num. 37-tam buvo rašyta, kad Naujadvario dvare sustreikavo kumečiai, reikalaudami, kad butų duodamas grudų saikas su kaupu. Bet streikas liko pralaimėtas, nes nebuvo tarp kumečių vienybės. Pradžiojo spalių mėnesio jie vėl sumanė streikuoti ir šiuo sykiu nutarė tvirtai vienybės laikytis. Visi nuėjo pas poną, bet nuėję, neišdrįso statyti savo reikalavimų, tik ponui rankas bučiavo. Vienok, vienas kumetis, J. Mackunas, buvo drąsesnis ir pareikalavo, kad butų duodamas pilnas grudų saikas. Ponas išpildė jų reikalavimus, ir dabar jau gerai grudus saikuoja. Einant išvien ir drąsiai reikalaujant, visados galima laimėti.

Tankiai atsiranda tarp žmonių visokių tamsuolių, kurie, norėdami ponui įtikti, skundžia ir išduoda savo draugus. Taip darė Pius Laš., o dabar ir jiems butų geriau, kad butų ėję išvien su draugais.

Birželio mėnesio kumečių žmonos sustreikavo, reikalaudamos dienos užmokesnio padidinimo, Mokėjo joms po 20 kap. Su dideliu vargu ponas pridėjo po 5 kap., bet dabar vėl atėme tas 5 kap., sakydamas, kad rudenį ėsą mažiau darbo. Moterįs labai pasipiktino ir žada vėl streikuoti, nes darbo ir dabar užtektinai yra, o 20 kap. dienai tai visai nedidelis užmokesnis.

Kreivažandis.
(Iš "L.U.")

IŠ ŽAGARĖS,
Šiaulių pav.

Žagarės valsčius susideda iš 700 ukininkų ir kuone iš tiek pat mažažemių su gritelninkais. Skaitant po 5 ypatas šeimynoje, bus apie 7000 ypatų. Beto dar Žagarės miestelyje yra apie 10,000 gyventojų. Tai išviso Žagarės valsčiuje bus apie 17,000 ypatų. Nors Žagarės valsč. susideda iš Skaizgirio, Senosios ir Naujosios Žagarės parapijų, vienok tokiam dideliam valsč. tera tik viena pradėdamoji Žagarėje mokykla. Aš čion neskaitau mokyklos, įkurtos dvarininko Nariškino lėšomis prie jo dvaro. Iš tos mokyklos maža žmonėms nauda, nes ten mokytojas rusas ir mokslas išguldomas tėra vien tik rusiškai.

Kadangi ant tiek daug gyventojų tėra tik viena mokykla, sodiečiai labai atjaučia mokyklų stoką. Gal kas mano, kad nuo laisvės dienų sodiečiai rupinas tverti kaimo mokyklėlę, kad nors kiek apšviesti savo vaikus? Ne, pas mus to nėra. Vienam tik Stungių sodžiuje pas Teikuną yra vienintelė per visą valščių mokyklelė ir ta pati neperpilna. Vienu žodžiu, žmonės čia mažai jaučia šviesos reikalingumą. Retame užtiksi kokį laikraštį ar knygelę sodžiuje, Dauguma visai nemoka paskaityti laikraščio, tik šiaip taip apigraibomis perskaito iš maldaknygės mišių maldas. Užtat po teismus pasitąsyti, monopolį aplankyti, tai ne prošalį.

Mokyklų nėra, bet smuklių daug: 2 monopoliu, 2 karčiamos, 1 saldžiųjų degtinių parduotuvė. Kiekviena apverčia per metus iki 10 tukst. rub., tai iš viso bus apie 50 tukst. rub. Beto dar 10 aludžių po 2 tukst. kiel[illegible]

stančių rublių. Oi kokią puiki gymnazija už tuos pinigus butų! Bet daug Nemunas vandens nugabens į jures, kol Lietuvoje, vieton karčiamų ir monopolių atsiras mokyklos. Aš nemanau aptarti visus Žagariečius, prikišdamas jiems tamsumą ir nesusipratimą, berods randasi tarp jų susipratę ir apsišvietę žmonės, bet tas tiek tereiškia, kiek šaukštas vandens į deguto bosą.

Jonas Kumas.

(Iš "L.U.")

IŠ ČEDASŲ,
Ežer. pav.

Čedasų valsčiuje yra dvi mokykli: Panemunyje ir Onuškyje. 1905 m. mokytojai rusai buvo atstatyti, bet, prasidėjus reakcijai, vėl sugrįžo ir sėdėjo ikišiolai. Spalių 14 d. atvažiavo iš Suvalkų mokytojas lietuvis Melnikas. Į antrąją mokyklą taip-pat direkcija buvo paskyrus mokytoją lietuvį, Kaupą, bet jam susirgus ir atsisakius, mokykla stovi uždaryta. Panemunio mokykloje vaikų 120 (mergaičių 40 ir berniukų 80).

Čedasų valsčiuje ukininkų yra apie 1200. Aiškiai todėl matyti, kad gyventojams dviejų mokyklų per mažai. Buvo mėginta per sueigą kalbinti valstiečius įkurti trečiąją mokyklą. Valdžia leistų mokyklą įsteigti, jeigu tik patįs valstiečiai norėtų tuo pasirupinti. Ir mokyklai vieta yra labai gera, tai Čedasų karčema prie kurios priguli ir geros žemės dešimtinė. Ta karčema priguli gr. Krasickienei. Jis ją parduoda už 2000 rub. Jeigu visi ukininkai dėtų po 2 rb., tai jau butų 2400 rub. ir tuomet lengvai galima butų įkurti mokyklą.

Valstietis.

(Iš "L.U.")

IŠ VABALNINKŲ,
Panev. apskr.

Iš visų Lietuvos kampų eina skundos ant sargybinių sauvalės, tačiaus jie nei kiek nesiliauja. Ir pas mus jų žveriškumas yra tiesiok negirdėtas. Jiems, matomai, liepta buvo suimti Guodžių sodžiaus ukininką, Ulevičių, kurį teismas buvo pabaudęs pusantro mėnesio kalėjimu. Ulevičius mat dar seniaus buvo persivežęs vieno dvarininko sieksnį sukirstų jau malkų. Išgirdę, kad Ulevičius Singailių sodžiuje pas savo gyminę mina linus, atsibaldė jie į tą sodžių. Lapkričio 7 dieną anksti rytą. Kaip tik tuolaiku Ulevičius pakluonej ėjo į Guodžius. Pamatęs tai, vienas sargybinių šovė ir užmušė jį ant vietos, net nežinodamas tikrai, kas ten eina, nes,kuomet žmonės, išsigandę, pradėjo ant jo rėkti, jis dar klausės, ar ten Ulevičius ėjęs. Žmonės labai yra tuo pasipiktinę ir žada nedovanoti. Sargybinis bandė teisinties tuo, kad Ulevičius bėgęs ir galėjęs tuoj pasislėpti miške. Tuo tarpu gi arti nėra jokio miško, yra tik krumeliai, bet tokie, kad ir varna ten nepasislėps. Į tą vietą tuoj atvažiavo Panevėžio miesto viršininkas, antstolis ir gydytojas. Žiurėsime dabar, kaip atsilieps ant tokio sargybinio pasielgimo musų "tvarkos dabotojai".

Vabalninkiečiai apsidžiaugė, susilaukę naujo mokytojo lietuvio ir tuoj sukruto vaikus leisti. Nežiurint į tai, kad to paties valsčiaus yra mokykla ir Čipėnuose, kur mokykla pilna mokinių, Vabalninkuose bežiurint prisirašė vėl 190 vaikų. Ir pačioje mokykloje tiek vietos nėra, ir mokytojui negalimas daiktas tiek mokinti. Tas parodo, kad musų krašte butinai reikia įsteigti dar bent dvi nauji mokykli. Į Vabalninkų mokyklą direkcija šiomis dienomis atsiuntė pagelbininkę, bet rusę, nei žodžio nesuprantančią lietuviškai. Žinoma, iš jos negali buti naudos nei pačiam mokytojui, nei vaikams.

Žmonės dejuoja, mokesčių slegiami. Vyriausybė, girdi, panaikinusi "vikupus", užtat pakėlusi "zemskus" mokesnius. Jau dabar jiems reikią mokėti trečdalimi daugiau, negu buvo pernai ir pirmiau, o kitais metais tie mokesčiai dar daugiau busianti. Nuo Dumos taipgi nieko gero nelaukia ir patįs aiškiai permato, kaip vyriausybė išlengvo nori gražinti senuosius laikus.

Papartis.

(Iš "L.U.")

Lapkričio 24 d. vakarą, Vabalninko anstolis, trįs uriadninkai (Vabalnin., Gelažių ir Pinevos) ir sargybinių gauja išvažiavo Čypėnų link. Ties Remeikių sodžiu- [illegible] anstoliui naliepus, visi apsisto- [illegible] ir vienas sargybinis, antstolio pasiųsti sodžiun, neužilgo sugrįžo ir pranešė, kad ukininko Kireilio bute nėsą nei vieno žmogaus. Tuomet jiedu, antstolio įsakyti, apžiurėję pro langus kelių butų vidų, bet, matomai, nieko nelaimėję, draug su antstoliu ir visais sėbrais išbildėjo į Čypėnus. Anstolis, paviešėjęs pusę valandos pas valsčiaus raštininką, paliepė visiems grįžti namo. Iš Čypėnų grįždami, pranešė Remeikių Ign. Kireiliui, kad jis ant rytojaus ateitų Vabalninkan, nes jam reikėsią atlikti bausmė, už miško kirtimą paskirta.

Girdėjau iš kai-kurių, kad antstolio tuomet buvę sumanyta suimti Kireilio duktė, kaipo neištikima. Anot kitų, antstolis pradėjęs labai rupinties apšvietimo dalykais ir norėjęs tuomet apsilankyti su visais savo pagalbininkais pas Čypėnų mokytoją, vienok, nežinia kodėl, susilaikęs.

Dabartinis Vabalninko antstolis, dar neseniai čionai apsigyvenęs, vienok jau suskubo pragarsėti, kaipo uolus biurokratų tarnas ir didis žmonių smaugėjas. Viskas jam rupi, taigi, ir pradėjo kišti nosį net ir ten, kur visai neišpultų.

A. Varmas.

IŠ UTĖNŲ,
Ukm. pav.

Kaip visur, taip ir čia yra vagių daug, ypač garsus jų vadas, žydas Joskė, kurio policija nesugaudo. Joskės tėvas Herškė. Jis laikas nuo laiko su maišeliu pereina apylinkę, rinkdamas sau mokesnius, bet prižadėdamas išanksto pranešti apie vagių atėjimą. O kad ne, tai renka stačiai Joskei. Žmonės duoda, nes kaip gi kitaip, vagių neužpykinęs, išliksi. Pasakyti apie tai policijai, bet paskui reikėtų liudininkais buti, o tat baugu. Taip tat nuo seniai mokami ir tokios rųšies mokesniai pas mus.

IŠ PAŠUŠVIO,
Kauno gub.

Musiškiai turi pinigų, kiek tik reikia, prisiėjus aplankyti monopolį. Užtat apšvietimas čia labai menkas. Mųsų parapijoje yra dvi mokykli: viena prie bažnyčios, antra parapijoje. Abiejose nuo šio rudens mokytojai lietuviai, bet mokina, kaip ir seniau — viską rusiškai; lietuviškai vaikai teišgirsta, mokytojaus jų paklausus, "ar turi kokią lietuvišką knygelę"? Tuo, rodos, ir pasibaigia "lietuviškas" švietimas. Toks tai pas mus apšvietimas. Bene susilauksime geresnių laikų po suvažiavimui Krakių dekanato kunigų Pociunėliuose 12 d. š. m. Ten bųsią svarstomas, kaip apšvietimas kelti. Duok Dieve, kad kunigai ir įvykintų tai, ką sumanys, nes tada ir pas mus, šalip "Birževų Wiedomost'ių" atsirastų ir lietuvių laikraščiai, kaip gryčiose, taip klebonijose ir dvaruose. Dar svarbiau: tada atsirastų reikalas ir knygynėlius taisyti, kaip einančiai mokslus jaunuomenei, taip ir neinančiai. Dabar kokius gi teturime knygynėlius? O gi tik rusiškius, mokyklų spintose. Tuomet gal ką geresnį turėsiu pranešti iš musų jaunuomenės veiksmo; dabar neturiu nieko pažymėjęs negut "vakaruškas", vienatinį jaunuomenės užsiėmimą laisvomis valandomis.

Kun. Pr. Pl.

IŠ MAŽEIKIŲ,
Kanuo gub.

Neseniai tie laikai, kai Mažeikių niekas beveik nežinojo: buvo paprastas sodžius, tarp miškų išmėtytas, bet nuo kiek jau laiko ėmė jie žymiai augti, pasidarė ilgainiui miestelis ir gana svarbus Žemaičiuose punktas: čia susibėga trįs šakos geležinkelių — nuo Rygos, Liepojaus ir Vilniaus; čia lig Ventos pravestas pliantas; čia veiklus prekybos punktas: uždėta prekių sandėliai, kurie apylinkei pristato uždumu (optom) prekes. Prekyba paprastai, kaip ir visur, žydų rankose, tik septynias mažesnes sankrovas tevaldo žmonės. Kaip kitur sankrovininkai mėgsta išreikšti savo lietuviškumą, iškaišą lietuviškai užrašydami, čia gi kitaip: tik du sankrovininku teišdrįso uždėti lietuvišką antrašą, kiti gi pasilieka kol kas prie rusiškosios iškabos, ar tai iš didelio išponėjimo ir neapykantos lietuvių kalbos, ar kitų gal priežasčių. Ar gerai čia daroma, tesprendžia jie patįs.

Pravedus geležinkelį, netrukus buvo Mažeikiuose pastatyta cerkvelė ir prie jos cerkvinė mokykla, kurią lankė netik rusų vaikai, bet ir lietuvių.

Mažeikiams pavirtus miesteliu, valdžia pasirupino jiems duoti kitą vardą: perkrikštijo juos į Muravjovo, nelemtam atsiminimui to garsaus rusų veikėjo, kurs žmonių pramintas yra koriku.

Augo miestelis, didinos drauge ir gyventojų skaičius; katalikų, ilgainiui atsiranda į 2,000 asmenų. Neturėdami jie kur šventadieniais nusidaužti, sumanė bažnyčią statyti, ir štai jau treti metai kaip įtaisyta maža bažnytėlė: jos vidus švariai išpuoštas, trįs gražus padorųs altoriai. Vis tai sutaisyti ir sutvarkyti kliuvo kun. P. Meškauskiui, kurs, tarp įvairių sunkenybių, su mažeikiečių pagelba tat visa įvykdė. Kun. Meškauskio rupesniu dar buvo įsteigta žmonėms skaitykla, kurioj dabar bus į 300 įvairaus turinio knygų.

Pradėjęs apšvietimo darbą, minėtasai kunigas žengia toliau: jis agituoja tarp žmonių įkurti "Saulės' skyrių, ir štai jau lapkričio 18 d. sušauktas buvo įsteigiamasis susirinkimas. Prisirašė iškarto 116 narių; pagaliaus nutarta: metinis narių mokesnis 1 rublis; įsteigti knygynas; atidaryti pradinė mokykla, kurioj pirmą vietą užima narių vaikai; likusioms gi vietoms, priimti ir ne narių vaikus. Valdybon išrinkta: pirmininku kun. Meškauskas, padėjėju A. Strazdauskis; sekr. A. Glemža; knygininku B. Radvilas; iždininku kun. Meškauskas; patarėjais: Civinskis, Krasauskis, Apulskienė, Mažeikis, Motuzas ir Šonas.

Nepaprastą įspudį darė tas susirinkimas: malonu buvo žiurėti, kaip žmonės jau pradeda savarankiškai rupinties savo reikalais, malonu buvo matyti, kaip visam tam dalykui prijautė, nes beregint sumetė į 30 rub. pašalpos to skyriaus įkurimui.

Susirinkimas vienok nepasibaigė be skandalo: vietinis choras žadėjo padainuoti ant užbaigos keletą lietuviškų dainučių, bet skaudžiai susirinkimas nusivylė: dvi lenki paneli, dalyvaujanti chore, atsisakė susirinkimui dainuoti, todėl jau choras ir nebegalėjo susirinkusius lietuviškomis dainelėmis palinksminti. Priežastis tų panelių atsisakymo buvo aiški: jiedvi nenorėjusi "chlopams" dainuoti. Nors liudnas tai atsitikimas, bet mums lietuviams nebepirmas juk tai atsitikimas; lenkams matyt neramu, kad męs kilstame iš tautiško miego.

K. Pegas.

IŠ PALONŲ,
Šiaulių pav.

Beisogalos parapijos filija. Miestelis mažas; jame yra tik viena lietuvio Lauruškio sankrovėlė. Žydo miestelyje nėra nė vieno, monopoliaus taip-pat nėra, tačiaus degtinės užtektinai galima gauti pas L—kį.

Žmonės čia dar visai tamsųs, nes jokių lietuviškų laikraščių neskaito, nieko nežino, kas baltame sviete dedasi, užtai čia žmonės dar tiki į visokius burtus, raganas ir tt. Apie apšvietimą, apie vaidinimus niekas nė manyti nemano, nes inteligentijos nėra; yra tik kunigas Bražauskis, bet jis žmonių švietimu visai nesirupina.

Laikas jau paloniečiai atbusti ir pradėti šviesties!

Dziankis.

(Iš "V. Ž.")

IŠ TRUSKAVOS,
Panevėžio pav.

Truskaviečiai labai girtuokliauja, todėl ir vyrai čia, ypač jaunesniejie, ištvirkę. Nueik šventadienį bažnyčion, tai rasi giedant Rožančių tik vienas mergaites su zakristijonu. Vyrai tik ateina bažnyčion ant sumos, o po sumos kuogreičiausiai skubinasi.... į aludę, ar šiaip jau pas kokį žydelį. Paskiaus, nuo alučio ir degtinės įkaušę, pradeda kliučių ieškot, o kartais taip pasimuša, kad pareina namo pramuštomis galvomis.

Taip, Lapkričio 20 dieną girtuokliavimo auka krito Antanas Karutis iš Truskavos, kuri įkaušę vaikinai, susivaidiję su juo,užmušė (basliais). Karutis paliko žmoną ir 3 vaikus. Užmušėjai suimti.

T—is.

(Iš 'V.Ž.')

IŠ ŠILAVOTO,
Senapilės pav.

Ir pas mus tarp gerų žmonių atsiranda juodašimčiai. Taip, S. Glamba iš Šilavoto, turėdamas ypatišką piktumą ant vietinių vargonininko ir mokytojaus, pamatęs per atlaidus Širdies V. Jėzaus sargybinius, pasakė jiems, buk pas vargonininką ir mokytoją dažnai lankasi "cicilikai". Sužinoję tai sargybiniai, pranešė savo viršininkui, kuris neužilgio atsibeldė į Šilavotą, kur pradėjo tyrinėti pas aplinkinius gyventojus apie "cicilikus", kurie buk turį užeigą pas minėtasias ypatas. Bet nieko neišgavęs, perdavė tą dalyką ištirti Aleksoto tardytojui, kuris dabar trauko Šilavoto žmones pas save po kelis kartus. Pirmą kartą buvo iššaukti net į Aleksotą, antrą kartą jau į Prienus, bet kaip girdėt, dar nepabaigta ir dar gal nesykį šauks ar tai į Aleksotą, ar į Prienus, ar kur kitur. Tai ką gali toks S. Glamba padaryti savo liežuviu, kad per ypatišką piktumą visai bereikalingai tąso aštuonius Šilavoto gyventojus po kelis kartus.

Berankis.

IŠ TELŠIŲ PADANGĖS.

Ko pasaulyje niekuomet netruko — tai manančių pamisti, kuolengviausia dirbant. Žmogus turi pilną teisę pasirinkti sau patogesnį darbą; bet kaip apšviestoms, taip ir tamsesniomsioms tautoms netruksta tokių, kurie iš prigimties apdovanoti apsukrumu, vikrumu, — atsisveikina su teisybe, ir tą sugabumą apverčia tamsesniųjų išnaudojimui. Turime eibes visokių "pranašų-žiniunų". Taip, dabar "pranašų-žiniunių". Taip, dabar Skuode iš kažin kur atsiradęs žolinėtojas, kažin-koks Bukantas; jį lanko gaujos žmonių, kuriems jis davinėja kartais labai juokingus vaistus.

Bet širdis skauda, kad turime tokių išnaudotojų ir taip neskaitlingos musų inteligentijos tarpe, tik čion dažniau randame musų žmonelių dievotumo išnaudotojus, prisidengusius vardais "klerikų", "zokoninkų", renkančių aukas kažkokioms nežinomoms dvasiškoms įstaigoms. 1904 m. šitame amate pasekmingai musų krašte darbavosi vienas jaunas vaikinas, išėjęs Liepojaus gimnazijoje, keletą kliasų; jis per "vakacijas", vasaros metu, atkeliavo į Žemaičius apsitaisęs kleriku; tuoj ėmė kalėdoti ir baisiai prigavo daugelį žmonių, tarp tų ir keletą kunigų: iš vieno kunigo pavogė 150 rb..... Nebekalbu apie tamsius sodiečius, bet ir kunigai negalėjo suprasti, kas tai per paukštis.

Pereitais metais musų kampe pagarsėjo kitas toks aukų rinkėjas, tik truputį negudresnis už pirmąjį. Yra tai iš Mosėdžio miestelio Zubavičius, regisi 4 kliasas baigęs. Aiškiai atsimenu, kad tebebuvau dar piemeniukas, kai matydavau per sodžių važiuojantį, spindančiais akiniais ant nosies užsidėjusį jauną vaikinėlį, kurs meldė nuo žmonių pašalpos, ketindamas eiti į "kunigus". Ir dabar jis nepametė to amato. Šią vasarą Telšiuose, užėjęs pas Račkauskaitę, kleriku persitaisęs, puolė jai po kojų, su ašaromis melzdamas pašalpos, nes esąs neturtingas Vilniaus dvasiškosios seminarijos "auklėtinis". Ir neveltui buvo prašymas: gavo 280 rub., ir dar keletą aukų nuo kitų duosnių geradarių apturėjo. Vertėtų žmonėms šitokių vyrų pasisaugoti.

Damazas Treigys.

IŠ ŽEIMĖS.

Žeimėj, lapkričio 1 d. atsidarė trikliasė privatinė mokykla. Žinoma, leidimą gavo ne lietuvė, bet latvė p. Zichman, jauna, baigusi 8 kliasas gimnazijos. Nemoka visai lietuviškai, o mokyti žada ir lietuvaites. Mokoma bus viskas rusiškai, tik latvių ir lietuvių kalbos — latviškai ir lietuviškai; taip pat ir tikėjimo mokslas. Kad tik ta mokykla nepasidarytų sulatvinimo įrankiu. Už mokslą bus mokama metams 16 rub., pusei metų — 8 rub. Latvaičių čia, žinoma, netruks, su lietuvaitėmis tai kažin kaip bus. Kad ne tas mokėjimas rasit dar šiaip taip butų, o dabar— ką sakys Kukis, Dumbra, Bulis, Pečula, ir kiti.... aludininkai!

Puslatvis.

IŠ RYGOS.

Pasmerktiejie miriop Mintaujos mokiniai, apie kuriuos Dumos atstovas Nesselovič buvo kalbėjęs su Stolypinu, jau sušaudyti.

IŠ MINSKO.

Stačiatikių dvasiškoji vyriausybė patraukė prie atsakomybės šventiką Možarovskį, kuris, savo laiške į laikraštį "Birževija Viedomosti" viešai apskelbė Minsko juodašimčių atstovo Šmidto nedorybes.

Jau užsibaigė karo teismo posėdžiai. Išviso pasmerkta mirtin 14 žmonių, į katorgą 4 ir išteisinta 4. Penkiems, pasmerktiems pakarti, mirties bausmė jau patvirtinta, apie kitų likimą dar nieko nežinoma.

IŠ LABANORO,
Švenč. pav.

Ties Labanoru yra Štirnių dvaras, prie dvaro pamiškėj menka trobelė, o trobelėj gyveno žydas su šeimyna. Lapkričio 10 dieną žydo nebuvo namie. Naktį įsilaužė trįs persitaisę galvažudžiai pinigų. Žydė, sugraibiusi, atidavė 20 rub., bet jiems buvo maža: peršovė vieną dukterį, nes motina su antraja paskubo išbėgti. Vagįs nežinomi.

IŠ PETERBURGO.

Lapkričio 17 dieną visos trįs Peterburgo lietuvių draugijos įrengė vietiniame lietuvių kliube vakarą Vinco Kudirkos atminčiai. Lietuvių Labdariškosios Draugijos pirmininkas p. Matulaitis perskaitė apie Kudirkos gyvenimą ir nuopelnus. Tačiaus negalima pasakyti, kad jo skaitymas butų nesusekęs. Jis visai nepaminėjo apie Kudirką, kaipo publicistą, o juk ant tos dirvos Kudirka daugiausia darbavosi ir patarnavo lietuvių tautai. P. S. neblogai paskambino ant fortepijono Kudirkos muzikališkus veikaliukus — valcus: "Nemuno vilni"ir "Varpelį", mozurą "Sudiev", polką "Dėdienę" ir polką mazurką "Lėpunelę". Konservatorijos mokinys p. Petrauskas padainavo vieną Kudirkos sutaisytą tautišką dainą, bet kitos dvi jo dainos jau buvo Moniuškos ir Gonodo. Studentas P. puikiai dekliamavo keletą Kudirkos eilių, o panelė Vanda D. su jausmu perskaitė gražias Peterburgo lietuvio Zubrzickio eiles Vinco Kudirkos atminčiai paaukotas. Vyrų choras padainavo vieną Kudirkos dainą, o po to maišytas choras užbaigė koncerto dalį lietuvių hymnu. Po koncerto prasidėjo šokiai. Nemažas atvykusiųjų svečių skaičius liudija, jog ir lietuviai - peterburgiečiai panorėjo, kaip mokėdami, atiduoti garbę mirusiam Lietuvos veikėjui ir raštininkui.

Gluosnis.

MUSŲ ATSTOVAI.

Gerbiamoji Redakcija!

Meldžiu apskelbti visuomenės žiniai, jogei męs lietuviai — Dumos atstovai: *Andrius Bulota, Pranys Keinys, Pranys Kuzma ir Ignotas Požela* Peterburge apsigyvenome: *Mitninskaja ul.* No. 8, butas 9. (telefono No. 237—84).

Kas turi prie musų kokį reikalą, tuo adresu teiksis kreipties ypatiškai ar per laiškus.

Su pagarba,
A. Bulota.

ATVIRAS LAIŠKAS MUSŲ LAIKRAŠTININKAMS IR RAŠYTOJAMS.

Plunksnos draugai!

Musų tauta, ypač jos inteligentija, savo gyvumą jau parodė: D. Vilniaus Seimas — juk tai musų — lietuvių politiškojo subrendimo rodytojas; moterų suvažiavimas — tai geriausias musų gražiosios lyties susipratimo termometras; buvo ir kiti dar susirinkimai, pasikalbėjimai, kurie rodo, kad jau suprantame bendravimosi tikslą ir svarbumą. Tauta gyvuoja, juda, kruta. Tik džiaugties reikia ir.... varyti darbą pirmyn!.... Man teko pažinti savo literaturą, ypač gi musų publicistiką-laikraštiją. Net šį-tą jau esu talpinęs tai viename, tai kitame musų laikraštyje: plunksnos draugais turiu teisę pavadinti. Laikraščių pačių mums netruksta. Kitur-visur jų skaičius — tai geriausias, tikriausias rodytojas tautos gyvumo, net kulturos. Ar taip yra pas mus? Ne. Kame priežastis tos anomalijos? (daugiau norinčių rašinėti, ne kad skaityti)! Jų daugybė. Kad tą anomaliją prašalinti, kad.... patį laikraščių vedimui, sutvarkymui darbą, programą išdirbti, atlikti, kad.... (daug dar atsiras spragų, nenormališkumo, net nežinojimo, ką darą), žodžiu sakant, kad musų laikraštija pasekmingiau - vaisingiau sugebėtų darbuoties, kviečiu kitus draugus atsiliepti, laikraščių gi vedėjus - redaktorius išrinkti savo atstovus - delegatus, ne patį komitetą išrinkti viešam suvažiavimui visų (Didž. Lietuvos, Prusų, Amerikos, ir k.) laikraščių delegatų. Juo greičiau, juo geriau. Vyrai, musų jau eilė, laikas!

Poškevičių Antanas.

Kitus laikraščius meldžiu perspauzdinti. — P. A.

IŠ AMERIKOS.

100 ŽMONIŲ PRAŽUVO.

Boyerton, Pa. Laike perstatymo naudai vietinės liuteriškos mokyklos čianykščiame Opera House teatre nuo expliozijos užgimė gaisras. Ugnyje pražuvo 100 ypatų, daugume parapijonų šv. Jono liuteronų parapijos. Išnešė dar ir gyvų iš degančios triobos, bet jie buvo teip sumynioti, kad neužilgio pasimirė.

BADUOJANTI VAIKAI.

New York. Suvienytos čianykščios labdaringos draugystės pagarsino, jog New Yorke dabar yra 20000 vaikų badą kenčiančių. Jeigu teip turtingame kaip New York mieste tokios yra biaurios sanlygos, tai tas rodo, kad čia geros tvarkos nėra.

SUMAŽINO KELIONĖS EUPON KAINA.

Hamburgo garlaivių kompanija pagarsino, jog iki 1 d. gegužio, ant visų garlaivių, išėmus vien garlaivį "Deutschland," kelionę II kliasoj iš New Yorko į Hamburgą numažina iki 38 dol. nuo ypatos. Be abejonės Hamburgo garlaivių kompanijos paveikslą turės sekti ir kitos.

IŠLIEJO GĖRYMUS.

Topeka, Kans. Prisakius teismui, čianykščios valdžios išliejo į gatvių grabes svaiginančių gėrimų už 7000 dol. Mat čia uždrausta pardavinėti tokius gėrimus.

MANĖ, KAD IR TEIP PER DAUG.

Millville, N. J. Nusišovė čia Juozas Shappard, tėvas šešetos vaikų todėl, kad jo pati pagimdė dar septintą vaiką. Žmogus manė, kad jau ir šešių jam per daug.

NUSIŽUDĖ.

Revenna, Ohio. Gyvenantis čia Edv. Callier, paėmė neregį savo 8 metų sunų, nugabeno ant kapo neseniai pasimirusios moteries, ten vaiką ir savę nušovė. Vaiką rado jau negyvą, tėvas buvo dar gyvas, bet ir jis turės mirti.

ATEIVIAI GRĮŽTA IŠ AMERIKOS EUROPON.

Su naujais metais nepasiliovė grįžimas išeivių iš Amerikos Europon: vien Bremos garlaivių kompanija pirmutinėse dešimtyje dienų šių metų pergabeno iš Amerikos 15167 ypatas, pernai gi per tokį jau laiką pergabeno jų tik 6424. Per tą patį laiką Amerikon iškeliavo tik 2152 ypatos. Taigi iš Amerikos grįžta daug daugiau žmonių, negu ten keliauja.

REIKALAUJA UŽDARYMO BAŽNYČIŲ.

Waukesha, Wis. Čia uždraudė nedėliomis laikyti saliunus atidarytais. Tas, žinoma, nepatiko labiausiai saliunų užlaikytojams. Jie susiorganizavo ir reikalauja, kad nedėlioms butų uždarytos bažnyčios, kadangi juk iš bažnyčių kunigai teipgi pelną sau renka, o jie labiausiai reikalavo uždarymo saliunų. Klausymas tik, ar saliuninkai ras tokį žmonių pritarimą, kokį randa reikalaujanti uždarymo saliunų!

SKAITLIUS PRAŽUVUSIŲ ANGLEKASIŲ.

Jacobs Creek, Pa. Iš Door anglių kasyklų, kur pabaigoj pereitų metų atsitiko baisi dujų expliozija, iki šiol ištraukė 240 negyvėlių kunų. Darbininkai užtikrina, jog olose yra dar mažiausiai 100 negyvėlių.

GAISRAI.

New Orleans, La. Ant Royal str. siautė čia gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant 300000 dol. Sudegė suvisu Teaulto mebelių krautuvės.

Minneapolis, Min. Sudegė čia krautuvės Harmon Furniture Storage Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 doliarių.

Detroit, Mich. Sudegė čia Forrester & Cheney Knitting Mills. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 150000 dol. Gesinant ugnį, penki ugnagesiai likosi sunkiai sužeisti.

New York. Ant 4 ave. už[illegible] degė čia Parkero trioba. G[illegible] sinant ugnį, įgriuvo lubos ir b[illegible] vę ant jų ugnagesiai nupuolė [illegible] liepsnos jau apimtą apačią. Pr[illegible] žuvo keturi ugnagesiai, o 30 ta[illegible] po sunkiai sužeistų. Nuostoliu[illegible] gaisro padarytus skaito ant 65[illegible] 0000 dol.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

Mobile, Ala. Netoli Vinige[illegible] Bend susimušė du tavorini[illegible] Alabama & Mississippi gelžkeli[illegible] traukiniai. Prie to 5 ypatos li[illegible] kosi ant vietos užmuštos, o [illegible] sunkiai, gal mirtinai sužeistos [illegible] lengviau sužeistų yra daug.

San Jose, Cal. Netoli Rucke[illegible] 10 d. sausio iššoko iš rėlių [illegible] Sunset Express gelžkelio trau[illegible] kinys. Prie to 3 ypatos tap[illegible] ant vietos užmuštos, o 12 likos [illegible] sunkiai sužeistų.

Atlanta, Ga. Nupuolė nu[illegible] tilto netoli nuo čia Souther[illegible] gelžkelio elektrinis traukiny[illegible] Prie to 8 ypatos likosi sužeisto[illegible] keturios ypatos nuo sužeidim[illegible] pasimirė.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Detroit, Mich. Darbai [illegible] naujų metų pradėjo po trupu[illegible] eiti, 6 dieną sausio visos dirbt[illegible] vės pradėjo gerai, kaip paprasi[illegible] dirbti, bet nežinia, kaip ilgai te[illegible] bus. Vario ir žalvario dirbtuvė[illegible] sumažino 10c. ant dienos dirbt[illegible] vių darbininkų algas. Yra vilti[illegible] kad darbai čia pasigerįs, ne[illegible] blogin.

¶ Goldfield, Nev. Nevada, C[illegible] lifornia Power Co., rupinas[illegible] elektrišką šviesą ir pajiegą [illegible] sykloms, nuo 10 d. sausio, n[illegible] mažino ant 1 dol. darbinink[illegible] dienos algas. Nežinia dar, [illegible] darbininkai sutiks ant teip di[illegible] lio algų sumažinimo.

¶ Benton, Ill. Darbai ei[illegible] čia gerai, uždarbiai teisgi [illegible] blogi. Jau įrengė či[illegible] kasyklas, tai dabar [illegible] darbininkų. Lietuvių yra [illegible] šeimynos, o pavienių bus [illegible] tuzinas; visi iš Pennsylva[illegible] suvažiavo. Nesutikimų iki [illegible] terp jų dar nėra.

¶Philadelphia, Pa. Ta[illegible] janti Rapids Transit Co. [illegible] surengę streiką, bet kad ko[illegible] nija išpildė didesnę dalį ta[illegible] jančių reikalavimų, streika[illegible] kosi atšauktas.

¶ Philadelphia, Pa. Darb[illegible] sustojo. Vien Baldwino Lo[illegible] tyvų dirbtuvėse 4800 darbi[illegible] ne teko darbo. Turinti dar[illegible] dienų, dirba 4 valandas, kiti [illegible] bet dirba tik 5 dienas. Darb[illegible] sur blogai eina.

¶ Lakewood, Ohio. D[illegible] šiuom kartu eina čia bloga[illegible] yra viltis, kad neužilgo [illegible] rįs.

¶ Cincinnati, Ohio. Č[illegible] daugybė darbininkų be [illegible] Miesto majoras pareikalav[illegible] žiausiai 20000 dol. šelpi[illegible] turinčių darbo darbininkų.

¶ Grand Forks, B. C. [illegible] bai Smilteryj prasidėjo, [illegible] darbininkai gauna 3 dol[illegible] darbo valandas. Per [illegible] Metus 300 darbininkų gav[illegible] bą. Pirmiausiai kompani[illegible] stabdė darbus kasyklose ir [illegible] teryj, pasiulė darbininkams [illegible] už mažesnes algas, bet [illegible] ant to nesutiko. Dirbai[illegible] riose darbininkai prie [illegible] kirtimo uždirba po 3 dol. [illegible] das 1 dol. ant dienos.

¶ Charleroi, Pa. Darb[illegible] syklose eina vidutiniškai [illegible] nimui visgi galima uždirb[illegible]

¶ New York. Čia yra [illegible] darbininkų neturinčių darb[illegible]

¶ Sulyg apskaitymo [illegible] iždo ministerio, ateinan[illegible] metuose Prusų iždas turė[illegible] priteklių 110500000 dol. [illegible] Prusų randas dar reikalau[illegible] mažai pinigų išpirkimui [illegible] nuo lenkų. Tokį milžinišk[illegible] priteklių pagimdė suma[illegible] įplaukimų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHICAGO HEIGHTS, ILL.

Naujus metus čianykščiai lietuviai praleido gražiai, nebuvo nė girtuokliavimų, nė muštynių.

1 d. sausio po pietų buvo didelis pasilinksminimas Srebaliaus salėj, parengtas naudai naujai tveriamos parapijos. Musų vertelgos, nors ir mažiau negu galima buvo laukti, prie to prisidėjo. Mėsininkai ir duonkepiai davė užkandžius, o karčiamninkai gėrimus. Įženga į svetainę buvo dovanai. Bet susirinkę svečiai mažai naudojosi iš tų musų vertelgų dovanų.

Apie parapijos reikalus susirinkę teipgi mažai išgirdo, nes įplaukimai, aukos, laikomi paslaptyj. Tai kalti parapijonai, kad į komitetus rinko ne atsakančias ypatas, kad jas išrinkę, per daug užsitiki, jų neprižiuri. Teisybė, komiteto sanariai yra po kaucijoms, bet kokios tos kaucijos: šeši komiteto sanariai yra po kaucija 200 dol., sekretorius su pirmsėdžiu po 500 dol., kasierius 2000 dol.; tai išviso bus 4200 dol. O kiek surinkta iš kolektų, kiek pelno atgabeno du baliai, Šv. Kazimiero draugystė paaukavo 100 dol. Kur yra tie pinigai ir kiek jų yra, nieks nežino. Komitetas vien susirinkimuose įkalba: mes už viską atsakome. Bet už kiek pinigų jie atsako, kiek surinkta, to nepasako, reikalauja vien vis daugiau pinigų. Užpirkome 10 lotų dievnamiui, gauname dar 5 lotus šalia labai pigiai, bet tas komiteto sanariams, matyt, ne patinka: jeigu vieni su reikalais kur važiuoja, tai savo kelionę slepia nuo kitų. Matyt ir žemės kompanija neužsitiki musų komitetui, nes reikalauja įnešti pirmą pusę jos vertės, taigi 700 dol. už lotus. Iš kur mes juos imsim? Dabar mažina visur darbininkų algas, o čia vis ima brangiau negu kitur: mėsininkai ima ki 4c. už svarą daugiau negu kitur. Karčiamninkai irgi vilioja iš darbininkų visokiais budais sunkiai uždirbtus pinigus.

S. Pad.

IŠ SPRING VALLEY, ILL.

Atkakus čia iš Chicagos Eismantui, tulas kunigo agentas pradėjo kalbėti, kad tai jis šaudė į kunigo langus. Išgirdęs apie tai Eismontas, apskundė teisman apkalbėtoją. Teismas uždėjo ant jo teismo kaštus.

5 d. sausio, Šlikas ir Eismontas parengė čia magišką perstatymą. Ne vertėtų apie tai nė minėti, bet minėti vyrai po perstatymui aiškino susirinkusiems naudingumą skaitymo lavinančių prot knygų ir laikraščių. Daugi Springvalliečių užsirašė [illegible]tuvą" ir "Vienybę."

[illegible]d. sausio, savo pamoksle [illegible]is kunigėlis dergė ir barė [illegible]kiais žodžiais skaitančius [illegible] sliškus raštus; užgriebė ir [illegible]u vyru platinančiu terp čia[illegible]čių lietuvių laikraščius.

Naspra.

WEST FRANKFORD, ILL.

[illegible]rbai kasyklose sumažėjo, [illegible]taip girdėt, vėl pradės ge[illegible] dirbti.

[illegible]ykščiai sumanesniejie lie[illegible] Naujų Metų dieną paren[illegible]ių. Žmonių prisirinko pil[illegible]tainė. Nors buvo ir svai[illegible]i gėrimai, bet viskas perė[illegible]žiai. Buvo tautiečių ir iš [illegible]ton City. Norkauckas da[illegible] socijališkus lapelius susi[illegible]siem.

[illegible]no iš baliaus buvo $63.02. [illegible] sausio buvo mitingai S. L. [illegible] L. S. S., kadangi balius bu[illegible]arengtas abiejų kuopų; jos [illegible]lną sekančiai padalino: [illegible]os" fondui 10 dol., literatu[illegible]ondui 7 dol., mokslėiviams [illegible], revoliucijos fondan $2.50, [illegible]niams $2.50; Tautiškam [illegible] su kolionija 15 dol. Pini[illegible]s pasiųsti "Kovos" redak[illegible] o paskirti Tautiškam na[illegible] Susivienyjimo organan.

Angliakasys.

IŠ ST. LOUIS, MO.

[illegible]bai čia eina prastai, daug [illegible]nonių negalinčių darbo gauti [illegible]a vilties, kad darbai greitai [illegible]intų.

[illegible]uvių yra čia pusėtinas bure[illegible] apsivedusių ir pavienių yra [illegible]s lietuviškos merginos. Yra [illegible]irios lietuviškos draugovės: [illegible] S. L. A. ir L. S. S., dr-stė Šv. Kazimiero ir kuopa S. L. R. K., bet visos tos lietuviškos organizacijos silpnai laikosi. Ateina čia keli lietuviški laikraščiai, bet mažai yra juos skaitančių, todėl ir susipratime čianykščiai lietuviai neaugščiausiai pakilę; užtai girtuokliavimuose jie labiau atsižymėję. Ir merginos mėgždžioja blogus vyrų pasielgimus.

Kalėdų dienoj buvo krikštynos, bet nieks neatsiminė apie dėjimą aukų kokiems nors viešiems reikalams, nors ne vienas iš buvusių krikštynose, be abejonės, žino, kad panašiuose atsitikimuose kitur lietuviai deda aukas. Ant rytojaus, susirinkus vėl svečiams, Bendoraitis aiškino revoliuciją Lietuvoj ir kalbino jos palaikymui paaukoti,kiek kas gali. Tuli svečiai manė, kad renkami pinigai alui, bet išgirdę, kad renkami sušelpimui Lietuvos revoliucijonierių, pradėjo atbuli trauktiesi. Aukavo tik vienas užmanytojas. Jo auka nusiųsta "Kovos" redakcijon.

29 d. gruodžio buvo krikštynos pos Juozą Bartinikaitį, bet ir čia nieko gero nepadaryta.

31 d. gruodžio buvo balius parengtas Dr-stės Šv. Kazimiero jos pačios naudai, bet žmonių susirinko mažai todėl ir pelnas bus nedidelis. Mat žmonelės jaučia jau blogus laikus.

Darbininkų draugas.

IŠ GLASTONE, MICH.

Darbai eina čia ne geriausiai. Per Kalėdas darbai visai sustojo; nežinia, kada vėl pasigerįs.

Lietuvių yra čia 2 šeimynos ir apie 30 pavienių. Skaitančių kokius nors lavinančius protą raštus čia kaipi visai ne butų.

Antanas Januševskis.

IŠ ELIZABETH, N. J.

Čianykščiai lietuviai, laukdami Naujų Metų, linksminosi paprastu budu — gerdami ir dainuodami. Pulkelis gerai užsitraukusi, išėjo ant gatvės ir peiliais pradėjo badytiesi. Atbėgęs policistas pradėjo juos skirstyti, bet jie, įgavę nuo gaivinančio skystimo drąsą ir policisto ne klausė, pradėjo jį stumdyti, bet to buta druto: vieniems apdaužė tuščias makaules, 4 suareštavo. Teismas juos nubaudė 3 mėnesiais kalėjimo. Ar negeras pelnas? Skaitymas knygų ir laikraščių, turbut, neatsieitų teip brangiai, o visgi naudą atneštų, bet musų peštukai skaityti ne mėgsta.

Elizabethietis.

IŠ HAVERHILLE, MAS.

Lietuvių yra čia ne didelis burelis. Yra čia vienok dvi draugystės: Šv. Kazimiero ir Šv. Juozapo ir lietuviška parapija. Neseniai parapija parengė balių. Buvo pusėtina muzika, jaunimas šoko. Trįs draugai dainavo lietuviškas dainas. Paskui buvo dekliamuotos eilės. Matyt ir čia iletuviai pradeda busti iš miego (parengimas baliaus dar to pabudimo ne rodo. Koki kiti ženklai to pabudimo? Rd.).

Buvęs ant baliaus.

IŠ WORCESTER, MAS.

Darbai eina čia ne labai gerai: dirba po 8 val. per 5 dienas sanvaitėj, subatoms visai nedirba. Dratų dirbtuvė buvo uždaryta vieną sanvaitę; dabar vėl pradėjo dirbti. Pirma dirbo per dieną ir naktį, dabar dirbs tik dienoms, darbininkai dirbs vieni vieną sanvaitę, kiti kitą. Šautuvų dirbtuvė Harringtono & Richardsono, kaip budavo kitais metais, ir šįmet apdovanojo savo darbininkus: kiekvienas darbininkas Kalėdoms gavo po 4 dol. Lietuvių tose dirbtuvėse dirba vos šeši.

Pas mus girtuokliai labai dabar nuliudę, nes 10 d. gruodžio nubalsuota nuo 1 d. gegužio uždaryti visus saliunus ir ne leisti juos atidaryti.

Pupus.

IŠ WATERBURY, CON.

Naujų metų dieną buvo čia balius parengtas 11 kuopos S. L. A. Balius prasidėjo antrą valandą po pietų. Buvo perstatyta komedija "Audra giedroje," atlošė ją vietinė S. D. Teatrališkoji ir Dainorių draugystė. Žmonių prisirinko apie 300 ypatų, jie užsilaikė pusėtinai. Aktoriai visi buvo atsakančiai apsirėdę ir visi savo roles gražiai atliko. Žodžiu sakant, viskas gerai pasisekė. S. L. A. 11 kuopa uždirbo $24.90.

Tą pačią dieną vienas čianykštis lietuvis bandė nusinuodinti. Jis norėjo išgerti karbolinės rugšties, bet jo mierį patėmijo jo draugas ir išmušė stiklinaitę su nuodais iš rankų. Nors kiek nuodų ir išgėrė, bet daktarai pasitiki jį išgelbėti.

2 d. sausio, kunigas Saurusaitis parengė balių tik darbininkams besidarbavusiems ant jo parengtų fairų, kurie traukėsi nuo 18 iki 21 d. lapkričio.

Nesusipratėlis.

Darbai sumažėjo, vienos dirbtuvės sustojo, kitos dirba pusę laiko. Daug čia yra žmonių be darbo. Pirma, einant gerai darbams, nė vienas ne manė, kad gali užstoti blogi laikai, pinigų ne čėdijo, o dabar reikia gyventi šaltame gyvenime.

Vienas lietuvis turėjo pas gaspadinę pasidėjęs kiek pinigų, bet kada nuo jos pareikalavo, ji atsakė, jog jai tų pinigų neužtenka.

Lazdinas.

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

Darbai eina čia šiuom kartu blogai, neturintiems darbo, sunku kur nors gauti. Musų lietuviškiejie siuvėjai kontraktoriai iš to pasinaudodami, pareikalavo vienos valandos sanvaitėj darbo daugiau, o kad darbininkai nesutiko, sutarė terp savęs ir pasakė darbininkams: eikite sau; mes nenorime jus matyt. Bet darbininkai ir darbininkės nenusiminė. Jie sudrutino be boselių savo uniją. Boseliai, nesulaukdami darbininkų, pradėjo slinkti po vieną ir pradėjo taikytiesi. Boseliai mat norėjo kriaučių uniją išardyti, bet savo užsimanymais tik ją labiau sudrutino. Besilaikydami vienybės, lietuviškiejie kriaučiai streiką laimėjo.

Siuvėjas.

IŠ SPRINGFIELD, ILL.

Visiems žinomas Amerikoj piniginis krizis davėsi atjausti ir angliakasių darbininkams. Tulų kasyklų darbdaviai buvo pradėję mokėti algas darbininkams čekiais, bet darbininkai tokį užmokestį atsisakė priimti. Sustreikavo. Dabar moka pinigais, bet kasyklos dirba nepilną laiką. Darbininkai nusiminę dėl netikėtos bedarbės, kas dar labiau jų vargingą gyvenimą apsunkino. Reikalingų gyvenime daiktų kainos neprieinamos, namų randos kįlą augštyn, prisideda teipgi prie vargų ir šaltas žiemos oras, reikia pirkties kuras, o uždirbti negalima. Kapitalistai, prisipylę milijonus iš darbininkų kruvino prakaito, sumažina darbus, o jus skurdžiai žinokitės, iš tuščių kišenių aprupinkite savo reikalus. Apsaugokite moteris ir kudikius nuo bado ir šalčio. Darbininkai, pavedėte kapitalistams viską, ką gamta davė visiems žmonėms, tai melskite kapitalistų susimylėjimo, kurio nesulauksite.

Gruodžio 22 d., turėjome viešą susirinkimą su prakalboms. Išrinkome siakančiam pusmečiui vadovus revoliucijos rėmimo komiteto: pirmininku — J. Karašką, raštininku — A. Klembauską, iždininku — J. Marijonaitį.

Moterys teipgi pradeda judėti; keliolikas jų priguli prie Lietuvių Socijalistų Sąjungos vietinės kuopos, ir darbuojasi kartu su vyrais. O. Buškievičienė kalbėjo (ar buvo specijališkas parengtas susirinkimas? Rd.), kas terp moterų padarė nepaprastą judėjimą. Kalbėtoja nupiešė šiądieninį darbininkų vargingą padėjimą. Nors moterįs gimdo ir auklėja žmoniją, bet pačios neturi lygių tiesų draugijoj. Kalbėtoja nurodė socijalizmą, kuris vien galės paliuosuot moteris ir vyrus iš verguvės, duos visiems lygias tiesas gyventi. Ragino moteris vienytis po socijalizmo raudonu vėliukų, stovi visiems prispaustiemsiems kartu kovon prieš šiądieninę tironišką tvarką,

Gruodžio 29 d., atsilankius draugui K. Rutkui, turėjome progą vėl parengti prakalbas. Žmonių prisirinko nemažas skaitlius; visi klausė kalbų draugo Rutkaus, kuris gana aiškiai išaiškino visą šiądieninį kapitalistišką surėdimą,ragino darbininkus susiprasti. Aukų surinkta tą vakarą $9.75. Juos aukautojai paskirtie pusiau: revoliucijai ir Lietuvių Socijalistų Sąjungos literaturos fondui. Prisirašė penki nauji draugai į vietinę kuopą Lietuvių Socijalistų Sąjungos.

Vietinių lietuvių buvo manoma užkviesti garbų musų viengentį, M. Petrauską, garsų dainorių ir kompozitorių, kad dainoms palinksmintų musų lietuvių darbininkų nuvargusią dvasią, bet nežinia kodėl tas sumanymas Springfieldiečių lietuvių tarpe prapuolė, išnyko. Kaip girdėt, tas neranda pritarimo nė vienos vietinės Dr-stės nė organizacijų. Tas išrodo keistu. Argi mes nesuprantam dailos, dainų ir muzikos naudos? Argi mes, vietoj kilti, pradedam pulti žemyn? Priderėtų vietiniams lietuviams tai apsvarstyti!

J. Klembauskas.

IŠ PHILADELPHIA, PA.

6 d. sausio buvo čia balius parengtas teatrališkos ir giedorių draugystės. Buvo teipgi perstatyta komedija p. a. "Nepadėjus, ner ką kasti." Buvo pakviesta Giedorių draugystė iš Richmondo. Žmonių prisirinko diktokas burelis. Teatrą atlošė ne geriausiai: iš 9 aktorių, vienas savo rolę gerai atlošė: vieni ne buvo gerai išsilavinę, kitų kalbos nebuvo girdėti.

Po teatrui pasirodė giedoriai po vadovyste Gudaičio. Jie padainavo 3 tautiškas dainas. Publika dėkavojo dainoriams ne už dainas, nes dainos ne patiko. Nežinia, kas kaltas: mokytojas, ar dainoriai. Kaltesnis, turbut, mokytojas, kurio pareiga surinkti tinkamus balsus (Kame buvo ne gerumas? Koks turėjo but gerumas? Rd.).

D. Dėvė.

SUSIV. L. A. SANARIAMS. PRANEŠIMAS.

Nuo pradžios šių metų turi pradėti išeidinėti kas sanvaitė (antradieniais) S. L. A. organas "Tėvynė" iš Bostono, Mass. Sulyg šiol, dėl daugelio smulkių priežasčių, negalėjo suspėti išeiti, nors buvo pasirengę išleisti No. 1 sausio 14 d., bet negalėjo ir dar gali nusitęsti ilgiausia iki 28 d. sausio. Nuo 21 arba 28 d. šio mėnesio pradės išeidinėti. Tąsyk pačiame organe bus sanariams nurodyta priežastis nusitęsimo išleidimo "Tėvynės."

S. L. A. organo įsteigimo komisija,

Jonas Ilgaudas,
M. J. Damijonaitis.

AŠ NEUŽMIRŠIU.

Tulą laiką gyvendamas tarpe savo viengečių Suv. Valst., patėmijau tarpe jų nesikentimus vienas kito. Dievas žino, kokį saiką jie vartoja išskyrimui gerumo savo paties nuo kitų negerumų, aš to ir pasakyti jau nemoku, vienok tik nesimyli tarpe savęs ir gana. Tą tėmijau terp juodujų darbininkų, tą patį tėmijau ir pas pretenduojančius prigulėti prie inteligentijos. Sukibždėjo manyje galybė piktos dvasios; aš persigandau, bėgau į šalį, kad niekas manęs nematytų, kad sutvėrimas nežinotų, jog ir aš esmų ant žemės ir pasislėpęs, klausaus. Piktoji dvasia vėl šnabždėjo, "nerkis į tarpą jų, keik visus ir viską, tada busi laimingu." Pakilo krutinė mano ir prieš valią mano išsiveržė balsas iš jos: "Meluoluoji, piktoji, eisiu, jieškosiu laimingųjų." Kur bėgo mįslys ir kur šešėlis mano pėdomis sekė — butų veltas besistengimas atmint. Burėlis lietuvių studentų Valparaiso kučių vakare! Tai va kame paskitinė mintis. Ir atminiau tą skaudų dejavimą mano viengenčių.

Atėjo viso apie 50 jaunikaičių. Vienas iš tarpo viešai atidarė vakarą, trumpai priminė, jog susirinkime atliks tas pačias ceremonijas, kokias giliai godoja musų tėvynėje saviejie, gentįs; jog mes susirinkome pamatyt vienas kitą, susipažint, sudrutint pajiegas ir stot darban. Trumpais žodžiais užbaigė tą priminimą ir prasidėjo valgis. Po tuom — persistatymas. O, kiek ten malonių, brangių minčių buvo pakelta, kiek žodžių širdžiai mielų buvo ištarta! Aiškus skaudus ženklas išsiveržė ant kiekvieno veido, priminus gimtinę šalį. Vieni sakėsi esą nuo Nemuno, kiti Dubisos, Nevėžio ir tt.

Antsyk nutilo visi ir tik suvaitojo pijano skardas, tuoj ir daina pasklido tylumoj. Tai Brinziutė dainavo. Buvo skaitytos eilės; tai monologas, vėl dainos, bandyta dekliamuot ir tt. ir tt. Buvo įduotos dovanos redaktoriui V. Greičiui savojo laikraščio "Jaunimo Sapnai" už jo stropų pasidarbavimą prie minėto laikraščio. ("J. S." gal visuomenei mažai žinomas, nes neišeina dėl stokos turto). Jis, priimdamas dovaną, prižadėjo eit keliu visiems mylimu ir rodosi, ant sykio visų lupos sukrutėjo ir suskambėjo krutinėse: ad lucem et amorem patriae.

Nebuvo galima išskirt studento medicinos, juristo, matematiko, inžinieriaus ir pradedančio mokslą nuo raidžių; visi šnekėjosi mielai, kaip broliai, kaip sunus vienos motinos. Prasidėjo žaislai: skepetaitės mėtymas, toliaus vėl — žiedo dalinimas. Aš žiurėjau į juos, kaip jie linksmus buvo, kaip smagus, kaip užganėdinti. O jie beveik visi čia susirinko jieškodami mokslo, eidami prie šviesos, nes tėvynė Lietuva skęsta varguose, nes broliai jų jau nejstengia ašarų nubraukt, jie atėjo visi jauni, visi pilni galingos dvasios, rinkt tas brangias gyduoles. Aš žvelgiau skersai ir išilgai kambarį pilnintelį jaunikaičių su dviem mergaitėm tarpe visų ir užtėmijau trukumą nekurių viengenčių. Buvo iš anų tarpo da nejstengusių pažint reikalingumą telkimosi į vieną lizdą. Kiti vėl savo reikalų buvo sulaikyti, nes jų pas studentą vargšą netruksta. Radosi ir tokie, kurie tautystės vardą nešiojo, o musų draugiškumą atmetė. Jie šalinosi nuo musų einančių keliu skausmų prie šviesos, kurią mes širdyse esame prižadėję nešt savo varguose skestantiems viengenčiams. Jie viešai mums parodė savo nepritankumą, nenorėjimą susitikt su mumis. Kas do priežastis? Kas kaltas? Kam skirstyt ir be to silpnutes pajiegas? O, tai, va priežastis, kurios dėl gimė antidraugiškumas—ėjo apie tai: ar bus giedota "Gloria in excelsis Deo!" Jųs abejojote! Biauri mislis šnabžda kaužin ką į mano ausį apie ateitį, bet genu aš ją tolyn, stengiuos užmiršt, ką girdėjau ir maldaujų visų šventų galybių, kad biaurumas nepasiektų gyvenimo. Jus besirengianti žengt į tarpą žmonių, neužšaldykit širdžių; neuždarykit savo jausmų meilei, nes jusų sąžinė ir garbė neduos ramumo.

Mes turime dirbti daug, nes to reikalauja tie, kurie su viltimi į mus žiuri. Mes turime dirbt jiems, turime dirbt už tuos, kurie išsižada šventųjų savo pareigų. Atleisk jiems Viešpatie, nes jie nežino, ką daro.

M. D. Laisvė.

MOKSLAS.

Sumanesniejie musų vyrai kviečia lietuvišką jaunumenę mokslan, nurodo, kad be mokslo šiądien negalima gyventi, nes reikia dirbti sunkiausius darbus už mažą užmokesnį, buti visur žemesniu, nes nieko augštesnio nesupranti. Bet jaunumenė linksmai laiką praleidžia prie kazyrų, alučio ir tt., nepažiuri, kas ją laukia. Galima tvirtinti, kad laukia ją vargai. Ne mokame gyventi, nė stubų užlaikyti, prieš musų norą, visokiais budais mus vargai kankina: pirmiausia ligos, o jos atima pinigus, tankiai ir gyvastį, ypač kudikių. Motinos neskaito nė jokių lavinančių ir pamokinančių knygų, nežino, kaip viską stuboj užlaikyti ir kaip kudikius auginti. Augant kudikiui, tėvai nemoka jį užvesti ant geresnio kelio ir tokiu budu turi valdžia įsikišti ir mokyt juos pataisymo namuose. Kiek blogo žmonijai ir sau daro tamsus žmones, gal matyt ir mato tik apsišvietę, kiti to nesupranta.

Ant mano silpno balso, pirmiausia leisto iš Valparaiso Universiteto, pradėjo ten telktis lietuviškoji jaunumenė; dabar ten desėtkai lietuvių randasi, bet vien vaikinai; merginos, įsireižusios, nuo to purtosi, per tai didelę blėdį jos daro sau, nes apšviestas vaikinas neves neapšveistos merginos,todėl ir merginos turėtų griebtiesi mokslo.

22 gruodžio, ant Lawrence'o geležinkelio stoties susirinkome burelis draugų išlydėti du jaunu vyruku, R. Kentro ir Z. Jankauską į tą šviesos vietą — Valparaiso. Išlydint, su jais ėjo musų linkėjimai, kad ateityj lietuviškoji visuomenė iš jų sulauktų sau naudą. Viliuosi, kad mano manymuose ne apsivilsiu.

A. Ramanauskas.

Mažas Feljetonas.

Prašaliečio laiškai iš Rusijos.

22.

Brangiausia Felicija.

Jau seniai susirinko trečioji duma, o aš tau dar nieko apie ją neparašiau. Trečioji duma dirba. Šit jos darbai. Pirmučiausiai atlaikė molebnus, paskui ilgai, ilgai, kiek tik jiegos išneša, giedojo: "Dieve, Carą sergėk". Tokia buvo pradžia. Juk puiku! Musų Mikutis iš džiaugsmo taip pasigėrė, kad trįs dienas vos gyvas voliojosi. Kur nesidžiaugti iš tokios dumos! Juk susirinko garbus vyrai — Piruškevič, Klepovski, vyskupas Evlogi ir daug, daug jiems panašių. Tie vyrai turi gerus kumsčius, tvirtus, aštrius dantis, kuriuos sunaudoja tėvynės ir sosto labui. Trečioje dumoje revoliucijonierių, galima sakyti, kaip ir nėra. Tiesa, pakliuvo keli į Tauridos rumus, bet jie tyli, bijo prasižioti. Teišdrįsta tik paklabinti savo revoliucijonierišką liežiuvį, tuojaus atsidurs ten, kur atsidurė antrosios dumos socijaldemokratai; tokiems ponams jau iš anksto prirengti pančiai ir vieta katorgoje. Arba tegul pasako ką netinkamo Piruškevičiui ir kompanijai, tuojau už kupros ir laukan iš posėdžių salės. Jau vieną tokį poną išmetė ant penkiolikos posėdžių. Taip atsitiko su Rodičevu. Jis, sykį, bekalbėdamas, taip įsikarščiavo, užmiršo visus mandagumus, užmiršo, kad jis yra Rusijos pavaldinis, kur 1905 metuose yra įvesta konstitucija, užsimiršo ir pradėjo rėkti:

— Seniau žmonėms Muravjov dalino savo apikakles, dabar Stolypinas apdovanojo savo halstukais.

Kaip tik ištarė tuos žodžius, Piruškevič su savo draugais, pasipiktinę, pakėlė trukšmą ir ėmė vyti laukan poną oratorių. O Klepovski, užšokęs ant tribunos, kur dar tebebuvo Rodičev, prikišo jam kumščias prie nasrų ir perkuno balsu sušuko:

— Prakeiktas maištininke, aš tave, kaip gyvatę, sutrypsiu, laukan, laukan iš dumos! Tu užgaudinėsi musų numylėtą Stolypiną! Laukan!

Ir tik, tik nesuardė Rodičevui valgomosios. Gaila, kad jį kiti sulaikė, butų pamokinęs maištininką.

Rodičev tuojau aprimo,, su nužeminta širdimi nuėjo pas Stolypiną atsiprašyti.

— Dovanok man, gerbiamasis!

— Na, šį kartą atleidžiu, bet žiurėk, kad ateityje tavo liežiuvis butų suvaldytas! — pagrąsino pirštu Stolypin Rodičevui.

— Mano kaltybė, prižadu pasitaisyti, — gailėjosi Rodičev.

Gerai, kad Rodičev yra kadetas, na ir atsiprašė, o jei butų panašiai pasakęs koks esdekas arba eseras, lauk tu iš jo atgailos, butų nusispiovęs ir tiek!

Tiesa, Stolypin savo pavaldinius dosniai apdovanoja halstukais, na bet kas kaltas, kad tie halstukai perankštus ir juos užsidėję, tuojau pasismaugia, kartais tokių nelaimių atsitinka į mėnesį apie pustrečio šimto.

A, dar buvau užmiršęs parašyti apie vieną atstovą. Tas atstovas Šmidt, apie jį daug visa Rusija kalbėjo. Jis seniau tarnavo armijoje ir svetimtaučiams už kelius šimtus rublių pardavė tvirtovių plianus. Dabar jis atstovauja ir gina tėvynės reikalus. Jei pinigus galima paimti, kodėl neparduoti. Šmidt nėkvailas, supranta pinigų vertę.

Dabar nekurie maištininkai tyčiojasi ir sako:

— Gerai gins tėvynės reikalus tie, kurie nurėjo ją parduoti už kelius sidabrinius!

Žinoma, kad panašus atstovai meilesni caro ir Stolypino širdžiai negu maištininkai. Šmidtai nešauks:

— Šalin caro valdžia!

Ne, jie, persižegnoję, giedos:

— Dieve, carą sergėk. Tegyvuoja caras! Ura!

To valdžiai ir užtenka.

Iš svarbesnių ligšiol dumos darbų galima dar paminėti atstovų važiavimą pas carą jį pasveikinti. Revoliucijonieriai prie to pasveikinimo nebuvo, jų niekas nebutų ir priėmęs, juk jie be bombų niekur nevaikščioja. Nuvažiavo deputacija, susidedanti iš gerų žmonių, taip vadinamų juodašimčių. Nuvažiavę, pasveikino carą, o Mikutis pasakė:

— Man labai malonu matyti jus čia, todėl aš geriu už jusų sveikatą!

Mikutis gėrė, o geri atstovai žiurėjo ir negalėjo atsidžiaugti iš Mikučio, kuris taip skaniai geria ruską očiščenną.

Tai tokie svarbesni dumos darbai. Valdžia labai džiaugiasi iš darbščios dumos!

Tavo grafas Kuku.

KAIP UŽLAIKYTI SVEIKATA.

Pamokinimai Health Departamento.

Užduotis Sveikatos skyriaus, vadinamo Departament of Health, yra pamokinti žmonės apsisaugoti nuo ligos. Departament of Health nieko bendro neturi su gydimu ligonių. Todėl naudingu yra perskaityti tuos pamokinimus, nes liga ištraukia daug pinigų ir žmonės tur baisiai kentėti. Taigi, jeigu galima apsisaugoti nuo ligos priderančiai užsilaikant, dėlko teip neužsilaikyti?

Vienu iš didžiausių šatlinių besiplatinimo limpančių ligų, kaip difterija, škarlatina ir kitos, yra maišymas sveikų su ligoniais, gyvenimas sveikų ir sergančių kruvoj. Ligoniais yra ne tiktai žmonės lovose gulinti ir negalinti vaikščioti, bet ir visi, kurie ar pradėjo sirgti, ar yra ne pilnai iš ligos išsigydę, kol ligos sėklos arba bakterijos nuo jų galutinai ne prašalintos. Ir datyrimas parodo, jog daugiau ligų gaunasi nuo tokių ligonių, kurie rodos išsigydę. Daugiausia vaikai turi but laikomi atskirai nuo sergančių vaikų.

Jeigu kas susirgo limpančia liga, tai turi but laikomas atskiram kambaryj, atskirai nuo visos šeimynos ir namiškių. Tokiame kambaryj ne reikia laikyti nė jokių indų, nė daiktų, butinai nereikalingų. Asla turi but sudrėkinta prieš šlavimą, kad nesukelti dulkių.

Besitriusianti apie tokius ligonius privalo nesimaišyti su sveikais šeimynos nariais. Visi indai, vartojami tokių ligonių turi but įdėti į verdantį vandenį pirm išnešant juos iš ligonio kambario. Viskas, kas išeina iš burnos ar nosies ligonio, turi but paimtas šmoteliu seno, minkšto audėklo ir tuojaus sudegintas. Ligonis privalo ne spiauti ant aslos. Švarus kuno užlaikymas ir visų daigtų labai gelbės apsisaugoti nuo ligos. Kol visi ženklai ligos neišnyks, tol ne reikia reikalauti padaryti desinfekciją, bet galutinai prasišalinus ligai, reikia pareikalauti, kad desinfekcija namuose butų padaryta.

DŽIOVA.

Chicago Priešdžiovinis Institutas atsiuntė "Lietuvai" pirodymus, kaip apsisaugoti nuo džiovos ir kaip išsigydyti. Štai ką jis sako apie tą ligą,

Džiova užmuša kas metai 3500 ypatų Chicagoje. Paprastai žmonės miršta nuo džiovos jauni, arba vidutiniame amžiuje, kada nuotrotą labiausiai atjaučia šeimyna ir draugai. Džiova yra liga ir brangi liga. Bet nuo džiovos galima apsisaugoti. Ją gimdo prisigriebę į kuną, o labiausiai į plaučius, mažyčiai grybeliai vadinami bakterijoms, išspiauti sergančių džiova. Jeigu džiova sergantis ligonis spiauna neatsargjai ant grindų, arba ant gatvės, jo spiaudalai išdžiuvę, stojasi dulkėms, kurias žmonės su oru įkvėpia į plaučius. Tas duoda pradžią ligai vadinamai consumption. Jeigu ligoniai savo spiaudalus sunaikintų, liga nebegalėtų platinties.

Roda sveikiems. Ne spiaukite ant grindų, arba gatvės. Duokite gerą paveizdą ligoniams. Spiaudami, spiaukite į spiovyklas.

Gyvenkite atvirame ore, kiek tik galite.

Laikykite langus ir duris at-

viras žlemą ir vasarą, namiejie ir prie darbo.

Miegodami, laikykite langus atvirus, bet šiltai užsiklokite.

Šviežias oras, ar sausas ar drėgnas, šiltas ,ar šaltas, yra žmonėms naudingas.

Kvėpuokite per nosį. Kvėpuokite giliai.

Saugokitės dulkių. Saugokitės darbo prie dulkių.

Niekados ne šluokite sausos aslos. Visados reikia pašlapinti aslą vandeniu, pioviniais, arba šmoteliais drėgno popierio ,kad šluojant, nepridulkėtų. Dulkes reikia nuvalyti drėgnu audeklu.

Saugokitės užsišaldymo ir kosulio.

Jeigu turite džiovą, tuoj eikite pas gydytoją. Jeigu nueisite laiku, tai galite išsigydyti. Jeigu lauksite, kol teip susirgsite, kad negalėsite darbą dirbti, arba kol tapsite silpnu, gal jau but per vėlu.

Negerkite degtinės, alaus, arba kitoniškų svaiginančių gėrimų. Jie nieko gero ne duos, nes pradžioj duos tik suviliojantį stiprumą, bet ant galo suardys vidurius ir atims norą valgyti, ir apsunkins išsigydymą.

Neleiskite pinigų ant patentuotų vaistų, arba garsintų gyduolių. Saugokitės daktarų, kurie juos garsina.

Geras valgis ir atilsys tyrame ore yra geriausiu vaistu.

Apsaugok savo šeimyną ir kitus nuo tos ligos, naikindamas tuojaus spiaudalus. Tuomi apsaugosi ir savę nuo įkvėpimo džiovos bakterijų.

Spiauk į šmotelį popieros, arba į popierinius nosinius ir tuojaus sudegink juos pečiuj.

Nekosėk ir nesijuok garsiai arti kito veido, nes gal lašeliai tavo spiaudalų turi džiovos bakterijas, arba sėklas.

Nekosėk, ne turėdamas arti burnos popierinio nosinio.

Nemiegok toj pačioj lovoj su kuo nors kitu, ir jai galima, tame pačiame kambaryj.

Atsargus ir švariai užsilaikantis džiova sergantis nepavojngas kitiems, su juom gyvenantiems, arba dirbantiems.

Papraščiausiu ženklu (symptomu) džiovos yra kosulys, palengvas nykimas kuno ir pajiegų, karščiavimas, naktinis prakaitas, ir spiovimas krauju. Kiekvienas iš šitų ženklų yra perspėjimu. Pradžioj ligos tankiai kosulio nėra, ženklai yra toki, kokius žmonės skaito pasekmėms vidurių ligos: abelnas silpnumas, arba kitoniški kentėmai. Tiktai ištirimas gero daktaro gal teisybę parodyt.

Jeigu turi pamatą bijotis džiovos, tai pasirodavok gero daktaro, arba eik į kokį nors iš ligonbučių (free dispensary), kurie yra susirišę su Chicago Priešdžioviniu Institutu, juose žmonės gauna rodą ir vaistus veltui:

North Side — Chicago Policlinic Hospital Dispensary, 147 East Chicago ave. Utarninkais ir Pėtnyčioms, nuo 2 iki 3 val. po pietų.

West Side — Central Free Dispensary (Ruth Medical College), 757 West Harrison st, Seredoms ir Subatoms, nuo 11 iki 12 pietų.

West Side Dispensary (College of Physicians & Surgeons), Corner of Congress & Honore st. Utarninkais ir Pėtnyčioms, nuo 11 iki 12 pietų.

South Side — Southside Free Dispensary (Nortwestern University Medical School), 2431 Diearborn st. Panedėliais ir Ketvergais, nuo 10 iki 12 pietų.

Hahnemann Hostpital Free Dispensary, 2811 Cottage Grove avenue. Panedėliais ir Ketvergais, nuo 2:30 iki 4 po pietų.

Platesnes informacijas galima gauti pas The Chicago Tuberculosis Institute, 51 La Salle st., Chicago, Ill. Tel. Main 1466.

|| Sokolove, prie Pavislio geležkelio, Lenkijoj revoliucijonieriai užpuolė ant krasos trukio, į kurį metė bombas. Nuo expliozijos du krasos urėdninkai likosi užmušti, o 10 kareivių tapo sužeistų. Apvaldę trukį, revoliucijonieriai paėmė siunčiamus pinigus, kurių buvo gana daug.

|| Pietinėj Amerikoj, respublikoj Ecuador, netoli Nachachi iššoko iš rėlių gelžkelio trukis ir susidaužė. Prie to 24 ypatos likosi užmuštos, o 45 sunkiai sužeistos.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

ypačiai ant Žemaitijos, Baltarusijos ir Novogrodko, kur daugelį šalininkų rytinės bažnyčios ir dissidentų atvertė į katalikystę. Dvaruose, bažnyčiose, atlaiduose, laidotuvėse, jomarkuose, visur ir visados jezuitai landžiojo, jieškodami rėmėjų katalikų bažnyčios, keldami religiškai sceniškas regyklas, kanonizacijas Šventųjų, įvesdinimus relikvijų ir tt., kaip matyt iš Rostovskio istorijos liet. jezuitų. Savo raštuose visaip iššaipė dissidentus ir jų kunigus. Ir taip pvd. Volaną, žmogų blaivų, kurs iki 80 metų amžiaus gyveno, apšaukė girtuokliu; apie Sudrovių *), kurs mokslumu lyginosi mokyčiausiems jezuitams, pramanė pasaką, kad iki vėlam amžiui buvęs budeliu Lvove, kad pavogęs sidabrinę terlą, kad seniu budams, smilo prie Zofijos Volaniutės ir tt. Nutarimus synodų išjuokė, sakydami, buk ten sątaravosi apie avižas, malkas, vištas ir tt. pamokslininkams, lyg kad katalikų kunigai niekados nesątarautųsi apie dešimtinę arba jezuitai nebutų tykoję gauti kokį kaimą arba aprašą! Nors dissidentai atrodinėjo neteisingumą to viso, bet jezuitai, vienok atkartodami priekabes, įkalbėjo gaujoms jas taip, jog tosios persiėmė tokia neapikanta dissidentų kunigų, jog juos mažiaus guodojo už girtuoklius ir ulytinius šaldrus. Prieg tam jezuitai, baigiant Batoriui viešpatauti, labai sudidėjo skaitliuje (pačiam Vilniuje buvo jų 70) ir turtuose, ir visokiais budais viliojo sunus dissidentų į savo akademiją, taip jog tarp 700 jų mokintinių buvo nemaža dissidentų, kurius jie velyjo atvertinėti į katalikus negu dauginti jų žinias ir negu iš jų išauginti dorus žmones bei gerus valstiečius.

Taip dalykams stovint, liet. kalvyniškiai mislinėjo, kaip galima butų pasekminkai atsispirti prieš jezuitų užmačias. Jau nuo visatino synodo Sandomieriuje buvo manoma, kad reikia visiems kitvieriams vienytiesi. Bet tokia vienybė liuteronų ir kalvyniškių nelengviai įvykdinama buvo dėl skersakiavimo liuteriškų kunigų iš Vokietijos ir karališkų Prusų, o vėl su Sveinijonais negalima buvo rasti pagrindų susivienyjimui. Dabar Kristupas Radivilas, Vilniaus vaiv., pasiėmė bent kalvyniškius suvienyti su liuteriškais, sukvietė 14 d. birželio 1585 m. į Vilnių ant pašnekos liuteriškius bei kalvyniškus thėologus, išprašęs nuo markgrovo Jurgio Fridrikio keletą mokytesnių liuteriškių thėologų iš Karaliaučiaus. Atvyko tad Povilas Weiss, dr. thėologijos, ir Martinas Henrici, priedvarinis pamokslininkas; šitie su Jobu Sommeriu, liut. pastoriumi Vilniuje, Povilu Oderbornu, pastoriumi Kaune ir keletu kitų, perstatė toje pašnekoje liuterišką tikėjimą. Iš kalvyniškų thėologų ten buvo: Andrius Volan, karaliaus raštininkas; saksas Jonas Ulrik; St. Sudrovius, Mot. Johanides, ir And. Chrząstowskis. Prie daugelio kiltų prieregių, pašnekos ėjo apie butį kuno ir kraujo Kristaus Viešpaties vakarienėje. Pašnekos neatnešė gerų vaisių, jei bent dissidentams daugiaus blėdies, nes jezuitai atrodinėjo raštuose, kad pas dissidentus kiek galvų tiek išmanymų, ir niekur nėsą tvarkos bei sutikmės.

Kovoje su reformacija daug prigelbėjo jezuitams ir dar pirmiau įvykęsis atšalimas kiltesnių vadovų reformacijos nuo religiškų interesų, o taip-gi pasidalinimas protestantų į sektas ir tųjų savitarpinis neužsikentimas. Visatinai reformacija Lenkijoje ir Lietuvoje buvo jau benupuolanti, kada čion atsirado jezuitai; todėl pergalėjimas jiems lengvai atsiėjo. O pravoslaviškoji vakarinės Russijos cerkvė, nors ir nesidalino į sektas ir nors kiltos Rusų šeimynos nebuvo žymiai atšalusios, tačiaus buvo tuomet taip bėdingame padėjime, jog gerai suorganizuotoji ir turtinga įrankiais katalikystė turėjo lengvą jos pergalėjimą.

Žemaitijoje kovą su kitatikiais pradėjo vyskupas Merkelis Giedraitis (1575 — 1609 m.): pats lankydamas vyskupystę, visur pamokslus sakydamas, partraukdamas keletą kunigų iš Vilniaus dijecezijos, mokančių lietuviškai kalbėti, o taip-gi mokydamas Alsėdžiuose jaunuomenę kunigavimui; tai jaunuomenei jis davė maistą ir apdarą. Ant galo iš Rygos partraukė keletą jezuitų į Alsėdžius, beje Jurgį Lanickį ir k. 1583 m., o taip-gi iš Vilinaus. 1587 m. Lietuvos jezuitų provincijolas, Jonas Argentus, pasiuntė į Žemaičius Emanuelį Vėgą su Jeronimu Kniškunu; o 1589 m. atkeliavo iš Rygos Raulas Mackevičia ir Jurgis Bliudeckis. Iš tų vienas turėjo mokintojauti, o kiti po Žemaitiją pamokslininkavo ir vertė žmones į katalikystę. Pagaliaus vyskupas dar partraukė iš Vilniaus jezuitus: Motiejų Galminą su Merkeliu Daugėla ir juos taip-gi "užleido" ant kitatikių, ypačiai ant stabmeldžių lietuvių.

Visatinoje apibrėžoje lietuviškosios Russijos *cerkvė*, po jos atsidalinimo nuo rytinės Maskolijoje, užlaikė bendrą su ja hierarchišką surėdymą, bendras dogmas ir įmonius. Tačiaus, bėgant laikui, radosi nemaža skirtumų. Kuomet Maskolijoje cerkvė stovėjo po apginklu pravoslaviškos valdžios, nevaržoma kitokių išpažinimų; lietuviškojoje Russijoje, atbulai, prie kitokio tikėjimo valdžios ji palikta tapo pati sau ir priversta smurčiai imtiesi, iš dalies su reformacija, o labiausiai su lotynizmu. Todėl cerkvinė hierarchija čion turėjo atramos jieškoti žmonėse, o labiau svietiškuose didikuose. Ji jieškojo taipgi atramos ir pas Caregrado (Konstantinopolio) patriarchą, pripažindama ant savęs jo augštesnį autoritetą; bet tolumo dėlei ans negalėjo nuolatos dalyvauti jos reikaluose. Iš tokių aplinkybių kilo tula netvarka cerkvėje. Vyriausiu šaltiniu netvarkos buvo labai tankus ir artimas įsimaišymas svietiškų ypatų į cerkvės reikalus. Ypačiai kenkė taip vad. "patronatas" arba tiesa kiltų žmonių prižiurėti cerkves ir kliošlorius, įsteigtus ant jų žemės jų ar jų prabočių; tos ypatos pasisavino tiesą rupintiesi įėmimais ir teismu dvaruose minėtųjų cerkvių ir kliošlorių, perstatinėti kandidatus ant urėdo jų šventikų ir popų ir net atidavinėti savas tiesas kitoms ypatoms ("pravo podavanja"). Tokia tiesa kištiesi į kliošlorių ar cerkvių įėmimus primena sistemą "kormlenijų" Maskolijoje. Kartais ainiai įsteigtojų ("ktitorių") pereidinėjo į lotynizmą ar kalvynizmą; o tuomi tarpu jie ant toliaus likosi patronais pravoslaviškų kliošlorių ir cerkvių, iš ko kildavo dar didesnės klastos. Kliošlorai su jų tėvonijomis, ir įėmimais pavedami buvo valdymui ne tik dvasiškoms ypatoms, bet ir svietiškoms, kurios gyveno juose su savo šeimynomis, beje pačiomis ir vaikais, iš ko piktinosi žmonės. Ypatingai kenkė nuolatinis įsimaišymas kitvierių karalių, nuo kurių tiesiog prigulėjo žymiausiejė lietuviškosios Russijos kliošlorai, ir jie atidavinėjo tuos kliošlorius kaipo atlyginimą už tarnystą ypatoms taip dvasiškoms, kaip svietiškoms. Neapsiribuodami kliošlorais, Lenkijos karaliai, abudu Zygmantu ir Batory, prisisavino ir patį paskyrimą vyskupo ir metropolito, kurius pirmiau rinkdavo dvasiškoji valdžia bendrai su žmonėmis. Patalpinimas ant cerkviškų katėdrų taipgi tapo atlyginimu už tarnavimus. Mažai to, karaliai dar prie gyvos galvos vyskupų ėmė skyrinėti jiems įpėdinius, kurie ir naudojosi iš dalies įėmimų; kartais tokiais žadamais ("narečennyje") vyskupais budavo tiesiog svietiškos ypatos, dar neįšventintos į dvasišką luomą.

Tokios aplinkybės įnešė didoką sugedimą į cerkvišką lietuviškosios Russijos hierarchiją: joje atsirado žmonės godus, nenaudos, manantiejie ne apie cerkvės dalykus, bet apie savo įėmimus, o gyvenantiejie pagal papratimus svietiškųjų didikų. Kaip didikai, taip jie kartais išdykavo, vaidus kėlė, su ginklais užpuldinėjo ant kaimynų, antjodinėjo ir grobstė. Tokius hierarchus perstatė antroj pusėje 16-to šimtmečio du vakarinės Russijos vyskupu: Jonas Krasenskis ir Thėodozius Lazauskis. Mirus 1565 vyskupui Josifui pasiliuosavo katėdra Vladimiro ir Brasčių. Ant jos atsirado du pretendentu: šlėktunas Ivanas Borzobogatas Krasenskis ir Cholmų vyskupas Thėodozius Lazauskis. Karalius Zygmantas Augustas išdavė gromatą ant tos katėdros abiem priešgynom, pirma Krasenskiui, Kazio žadėtam vyskupui, o potam ir Lazauskiui. Pirmas paspėjo anksčiaus pagriebti pylį vyskupo Vladimire. Bet Thėodozius atvyko su skaitlingu apginkluotu tuntu, susidedančiu iš raitininkų ir pėstininkų, su kanuolėmis, ir varu paėmė pylį. Krasenskiui skudžianties, karalius pakvietė Lazauskį į savo teismą; bet tasai neatkako. Tai buvo tėmytinai buinus ir ydingas vyskupas. Jis pats antjodinėjo ant kaimynystos dvarponių, ir grobišavo ant vieškelių, ardė cerkviškus lobius, o šventikus protestuojančius mušė savo lazda. Puolant karališkai valdžiai ir šiaip respublikos tvarkai, tokie darbai kartais pasilikdavo nenubaustais. Lazauskis susilaukė gilios senatvės, ir sutinkant Batoriui, pavedė Vladimiro vyskupystę archimandritui Kyjevo-Pečeriškio kliošloriaus Meletui Chrebtavyčiui Bogurinskiui. Tuomi laiku buvęs priešgyna jo Ivanas Krasenskis gavo nuo karaliaus vyskupystę, Lucko ir Ostrogo, su titulu žadamo vyskupo; priegtam perėjo dar keletas metų, iki jis, metropolitui reikalaujant, priėmė dvasišką įšventinimą po vardu Jonos. Pasielgimas jo ant katėdros buvo taip-pat nenaudiškas kaip ir Lazauskio: su lobiais ir įėmimais cerkvių jis apsiėjo kaip su savo savastimi. Bet jis užbaigė ne taip gražiai. Gavęs į savo valdžią Židikių kliošlorių, Jona Krasenskis taip ėmė jį grobstyti ir ardyti, kad karalius Steponas Batory liepė atimti nuo jo kliošlorių ir atiduoti kitai ypatai. Bet Jona užsikrito užimti kliošlorių su ginklu ir gintiesi nuo pasiųsto prieš jį kareivių tunto. Tačiaus jis tapo pergalėtas (1585 m.). Jona Krasenskis pasimirė banita, išguitiniu. Jo įpėdiniu ant katėdros Lucko ir Ostrogo Steponas Batory paskyrė Kirylą Terleckį, iki šiolaik vyskupą Pinsko ir Turovo, paeinantį iš gan kiltos rusiškos šeimynos. Tas Kirylas Terleckis veikiai tapo vienu iš vyriausių veikėjų cerkviškos unijos.

Apsvarstymui cerkviškos netvarkos liet. Russijoje kartais susirinkdavo dvasiški synodai, kaip kad Maskolijoje. Tuos synodus sušaukdavo, leidžiant karaliui, lietuviškosios Russijos mėtropolitas, kurs vadinosi mėtropolitu "Kyjevos, Galičiaus ir visos Russijos"; jis labai retai tegyveno Kyjevoje, o tankiai sostapylėje Lietuvos, beje Vilniuje, arba Novogrodke. Nutarimai tų synodų ir mėginimai jų įgyvendinti cerkvišką discipliną tankiausiai pasilikdavo be jokių vaisių, labiausiai dėl menkumo valdžios, kokią turėjo Kyjevos mėtropolitas prietaikmiui prie kitų vyskupų. Prieg tam ir patys Kyjevos metropolitai, ant kurių išrinkimo daugiausiai įtekmės turėjo karaliaus ir lietuviškosios Russijos didikai, nevisuomet buvo žmonėmis vertingais. Vienu iš mažiausiai kiltų buvo įpėdinis metropolito Makaro, kurį totoriai užmušė kelionėje iš Vilniaus į Kyjevą (1497 m.), Josifas Bolgarinavyčius, kurs buvo šalininku Florentiškės unijos ir, velyjant d. kunigaikščiui Lietuvos Aleksandrui, kalbino jo pačią Eleną Ivanaitę pereiti į katalikystę. Bet jis veikiai numirė. O skaitliuje kilčiausių lietuviškos Russijos archipastorių buvo Josifas Soltanas, buvęs metropolitu pirmame ketvirtdalyje XVI-to šimtmečio. Bet ir tas uolus, gerai apšviestas herarchas, remiamas kunigaikščio Konstantino Ivanavyčiaus Ostrogskio, galingiausio iš vakarinės Russijos didikų ano laiko, neįstengė sulaikyti Zygmantą I ir jo žmoną Boną, kad nedavinėtų rusiškų vyskupysčių ir rusiškų kliošlorių ant "kormlenijų" visokiems ponams ir šlėktunams.

Netvarka cerkvės lietuviškoje Russijoje ypatingai pasididino antroje pusėje XVI-to šimtmečio, kada metropolitų sostą užiminėjo vienas po kitam: Silvestras Belkevyčius, buvęs karališku "skarbininku" (yždininku) Vilniuje, tiesiog iš svietiškos ypatos pastojęs metropolitu; Jona Prataševyčius (galbut giminaitis žinomo vyskupo Valerijono Prataševyčiaus); Ilja Kučas, pakeltas ant katėdros tiesiog iš svietiškų ypatų, ir Onisiphoras Dievačka, pakeltas nė nepagal kanonus, nėsa kilo iš dvejavėdžių.

Nemažą įtekmę ant tvirtinimo cerkvės liet. Russijoje turėjo ir ans judėjimas, kurs vos nesulamdė Lenkijoje ir Lietuvoje katalikų bažnyčios, beje protestantizmas; prie to judėjimo prisišliejo daugelis sąnarių kiltų pravoslaviškų šeimynų, kaip Chodkevičiai, Valavyčiai, Sapiehos, Višneveckiai ir tt. Pravoslavai tuomi lengviaus prikibo prie protestonų, kada tiejie — 1) pasirodė jų bandžiuliais kovoje prieš bendrą priešą, beje lotynizmą; o 2) protestantizmas patraukė prie savęs prilankumą todėlei, kad visur sužadino protišką judėjimą, pastangas užvezdinti mokyklas ir spaustuves, ir visatinai sukeldino apšvietimą, beje mokslišką ir literatišką veiklumą. Iš protestoniškų išpažinimų ne mažą pasisekimą turėjo pietvakarinėje Russijoje sekta antitrinitarų arba socinijonų. Prie tosios sektos prisidėjo pasekėjai garsios Novgorode ir Maskvoje herezijos Žydžiuojančiųjų. Pusėje XVI-to šimtmečio vadu tos herezijos, kaip žinoma, radosi Thėodozius Kosoi, kurs, gelbėdamasi nuo bausmės, pabėgo iš Maskolijos į Lietuvą ir čion atrado labai daug pasekėjų, net tarp šventikų ir kitų dvasiškų ypatų.

Smagiu glamonėtoju antitrinitariškos sektos Lietuvoje buvo Vilniaus kaštelionas Jonas Kiška, apsivedęs su dukra kunigaikščio Konstantino Ostrogskio; savo plačiuose lobiuose, lietuviškuose ir baltarusiškuose, jis steigė mokyklas, spaustuves ir daugybes išleido antitrinitariškų veikalų. Tiktai jam pasimirus (1593 m.), perėjus jo turtingiems dvarams į kitas rankas, socinijonų sekta Lietuvoje ėmė pulti. Toje-gi gadynėje socinijanizmas labai paplito ir Volynijoje, kur ypatingai didelį pasisekimą turėjo Thėodozius Kosoi ir jo bendrai. Žinomasai maskviškis išeivis kniazius Kurbskis, toje šalyje begyvenąs, skundžiasi, kad tame laike "veik kuone visa Volynija buvo užsikrėtusi pavietre to mokslo". Pats kunigaikštis, Ostrogskis, uošvis Kiškos, draugiškai susišnekėjo su tulais antitrinitarais. Taip, kada jezuitas Petras Skarga pašventė jam pirmąjį išleidimą savo veikalo apie uniją bažnyčių, kunigaikštis Ostrogskis pa[illegible] parašyti papriešinimą ant tos tėmos tulam Matavilui, s[illegible] bėjui antritrinitarizmo. Kniaziaus išpeikimo gromata, k[illegible] jis mokintinius Photino ir Arijaus stato apgynė[illegible] pravoslavų bažnyčios. Bet tie peikimai nepadarė Ost[illegible] skį nedraugu antitrinitarų, kurius jis guodojo ypatinga[illegible] jų pastangas žmones prašviesti. Volynijoje socinijoniz[illegible] žydėjo dar ilgiaus negu Lietuvoje ir Baltrussijoje.

Iš visų vakarinės Russijos skryčių Galičiškė a[illegible] Raudonoji Russija labiausiai buvo nuvargusi. Sen[illegible] priglausta tiesiog prie Lenkijos, jau ji šiek-tiek susilen[illegible] ir sukatalikėjo, taip jog XVI-me šimtmetyje čion nera[illegible] me pravoslaviškų didikų, kaip kad liet. Russijoje. Kuo[illegible] Lvove buvo įsteigta katalikiška archivyskupystė; pravo[illegible] viška ir plati Galičiaus ir Lvovo vyskupystė, talpin[illegible] savyje ir Podoliją, po priglaudimo Galicijos prie Lenk[illegible] pasiliko be savų vyskupų bėgyje daugiaus negu pusa[illegible] šimtmečio, ir ją valdė atstovai Kyjevos metropolito, išri[illegible] me kurio turėjo įtekmę iš pradžių vietinė svietiškoji [illegible] džia, o po tam Lvovo katalikiški archivyskupai; prie [illegible] šventikai keliaudavo kartais įšventinti į kaimyniską Moldaviją. Taip dalykams ėsant, žinoma, lotyniškoji kunigija užėmė čion viešpataujantį padėjimą ir lotyniškoji propaganda plėtojosi beveik be kliučių, o pravoslavija tapo pažeminta. Galiaus, prašant Galičiaus dvarininkams ir miesčionims, Zygmantas I leido pastatyti Lvove pravoslavišką vyskupą kaipo vikarą Kyjevos metropolito (1539 m.). Pusėjo XVI-to šimtmečio ant Lvovo katėdros išrinktas tapo našlys šlėktunas Markas Balabanas. Jis dar prie sa[illegible] gyvos galvos išsiprašė nuo karaliaus Zygmanto II gror[illegible] tam, kad jam mirus, vyskupystė taptų perduota jo su[illegible] Gregorui, priėmusiam zokone vardą Gedeono. Ir iš t[illegible] — nors ne tuojau po tėvo mirties — Gedeonas Balaba[illegible] aulinkui gavo Lvovo katėdrą, nežiurint į priešinimąsi [illegible] talikiškojo archivyskupo. Ypatingai susiremti su šiu[illegible] archivyskupu jam atsiėjo dėlei įvezdinimo Gregoriškio [illegible] lendoriaus. Žinome, kad popiežius Gregoras XIII 1582 [illegible] įvezdino naują kalendorių. Karalius Steponas Batory p[illegible] liepė priimti tą kalendorių Lenkijoje ir Lietuvoje visien[illegible] gyventojams be skirtumo jų tikėjimo. Bet tokiam įsak[illegible] mui labai pasipriešino pravoslavai, tvirtindami, kad tol[illegible] gus klausimas priguli išgvildenti patriarchui, o ne svietiš[illegible] kajai valdžiai. Caregradiškis patriarchas Jeremija pr[illegible] siuntė aplinkraštį pravoslavų kunigijai, ragindamas, ne[illegible] priimti naująjį kalendorių ir velykas švęsti po seno[illegible] Vietomis lotyninkai užsimetė varu priversti pravosla[illegible] priimti. Taip Lvove archivyskupas Sulikovskis liepė, [illegible] pagelba apginkluoto tunto, užpečvietyti visas pravosl[illegible] cerkves, idant sutramdyti laikymą dievmaldystės šven[illegible] pagal senąjį kalendorių. Gedeonas Balabanas prieš šito [illegible] prievartą įnešė protestą į miesto knygas. O potam [illegible] besirenkančio tuomet Varšavos seimo pakvietė Suliko[illegible] atsakyti. Bet čion, tarpininkaujant keletui didikų, jie [illegible] sitaikino; priegkam Sulikovskis formališkai atsisakė [illegible] įsimaišymo į reikalus pravoslaviškosios Lvove vyskupy[illegible] O karalius, matydamas didelį bruzdėjimą tarpe Rusinų [illegible] lei naujojo kalendoriaus, atmetė savo paliepimą ir patik[illegible] pravoslavams be kliučių laikytiesi įmonių ir cerkviškų [illegible] davimų.

Russiški Galičiaus dvarininkai, atkakusiejie [illegible] su Gedeonu į Varšavos seimą 1585 m., šaukė čionai ir [illegible] tropolitą Onisiphorą drauge ginti interesus pravoslavi[illegible] Metropalitas žadėjo atvažiuoti; tačiaus pats neatvažia[illegible] o tik prisiuntė kokius ten "artikulus". Įžeisti jo pasielg[illegible] mu, minėtiejie dvarininkai pasiuntė jam įskundžiantį ra[illegible] tą. Čion jie tamsiais dažais aprašinėjo nesirupinimą [illegible] apie savas avis ir netvarką per jį atsiradusią cerkvėje, [illegible] dėlei pravoslavai dabar kenčią tokią bėdą, kokios seni[illegible] niekados nebuvę, kaip: užpečvietyjimas cerkvių, atėmi[illegible] varpų, atidavimas cerkvių į arendą Žydams ar pavertin[illegible] jų į lotyniškas bažnyčias, užgriebimas cerkviškų turtų; a[illegible] davimas kliošlorių šeimynuotiems žmonėms, kurie gyve[illegible] juose su pačiomis ir vaikais; įstatymas netikusių v[illegible] be synodiškų susirinkimų ir tt. Prie paskutiniojo [illegible] nėjimo toje rašyvoje nurodyta tapo įdomi paveizda [illegible] kos. Karalius Steponas paskyrė Peremyšliaus vysk[illegible] lą tijuną Brylskį, žmogų "dievo žodžio nesimokin[illegible] pavaldinį Peremyšliaus starastos, kurs ir valdo cer[illegible] lobius; nėsa žadamas vyskupas, kaipo ano pavaldi[illegible] drįsta jam prieštarauti. Rašyva prašo metropoli[illegible] nejšventintų jį į vyskupus iki kitam seimui, kur val[illegible] Peremyšliaus ir Samboro žemės ketina perstatyti k[illegible] ir ponams — dumai apie nevertingumą tos ypatos [illegible] prašymas Galičiaus valstiečių veltui nuėjo. Brylsk[illegible] tapo įšventintas, ir iki savo mirčiai (1591 m.) valdė [illegible] pystę, kurią, mirdamas, paliko dideliame ištvirkime [illegible] plina (grosas) tarp vietinės dvasiškijos nupuolė; š[illegible] neretai buvo dusykvedžiais, įšventino nejstatymišk[illegible] tuokmes ir lengvai draskė įstatymiškasias, kas atsis[illegible] ant žmonių dorybės. Įpėdiniu Brylskio ant Peren[illegible] vyskupo katėdros buvo Mikolas Kopystenski. Apie [illegible] vo brolija rašė Caregrado patriarchui: "Vyskupas [illegible] taip-gi ir Pinsko, su pačiomis gyvena, dar-gi ir P[illegible] liaus vyskupas su pačia pakeltas į vyskupus". "Kol[illegible] tikai, toki ir popai. Kada popus (daugvedžius ar [illegible] siai gyvenančius) skundė synode metropolitui, kad [illegible] sisakytų nuo kunigystos, jie atsakė: tegul pirma š[illegible] atsisako nuo savo šventikavimo ir paklauso įstatym[illegible] ir męs jų paklausysime".

Mat pavojai, gresianti pravoslavijai iš pusės [illegible] tantizmo, o ypačiai iš pusės jezuitų, prabudino m[illegible] Lvovo broliją iš snaudulio ir iššaukė į energišką [illegible] nežiurint į netvarkumą cerkviškos hierarchijos. S[illegible] siais įrankiais šitoj kovoj tapo brolijos ir mokyklo[illegible] lijos dygo ir seniau lietuviškoje Russijoje po vardu [illegible] vinių"; jos steigiamos buvo miestuose po įtekme pa[illegible] Magdeburgo įstatymų; bet jų užduote ypatingai [illegible] medegiškas palaikymas tulų cerkvių, ligonbučių ir [illegible] vargšams. Dabar jos ėmė ar persikeitalioti, ar iš[illegible] dygti, su užduotėmis ypatingai dvasiškomis ir praš[illegible] čiomis, su mieriu prirengti tinkamus mokytojus i[illegible] nėjus pravoslavijos, steigti mokyklas, spaustuves, [illegible] nėti knygas ir tt. Vadais brolijų tapo: Lvoviškė pr[illegible] vės Uspenijos ir Vilniškė prie kliošloriaus šv. T[illegible] Lvoviškė brolija buvo ir pirma; bet dabar ji tapo [illegible] jinta ir gavo naujus įstatus 1586 m. nuo Antiochijo[illegible] archo Joakimo, kurs aplankė vakarinę Russiją, kelia[illegible] į Maskvą dėl "milostynės". Dabar kiekvienas įsto[illegible] broliją šlėktunas ar miesčionis įnešinėjo į brolijo[illegible] šešiatą grašių, ir potam davinėjo tulą skaitlių gra[illegible] met; brolijos apsiėmė gelbėti saviems sąnariams [illegible] lydėti mirusius brolininkus su žvakėmis į kapine[illegible] Be to, brolijai tapo pavesta galybė netik prižiurėti [illegible] mą svietiškų žmonių ir dvasiškų ypatų, ir jeigu n[illegible] pranešti vyskupui, bet eiti į kalbas su pačiu vyskup[illegible] jis elgiasi ne pagal regulas apaštalų ir šv. tėvų. Ca[illegible]

triarchas Jeremija davė Lvovo brolijai tiesas stavropyjos, beje priklusnumą tiesiok nuo patriarcho, o ne nuo etinio vyskupo. Tos tiesos ir privilegijos neilgtrukus suidyjo Lvovo broliją su Gedeonu Balabanu. Leidžiant triarchams, Lvoviškė brolija įsteigė savo mokyklą ir austuvę, su slovėniškomis ir graikiškomis raidėmis. Tomokykloje mokė nevien rašyti ir skaityti, bet ir gramatį, rėtoriką, thėologiją ir kitus mokslus, tarp ko kito kalbas tynišką bei graikišką. Tolygios mokyklos ir spaustuvės atrado Ostroge, lėšomis Konstantino Konstantinavyčiaus strogskio, ir Vilniuje prie brolijos šv. Trejybės. Taigi usinai turėjo progą mokintiesi beveik tiek pat, kiek mokė rotestonų mokyklose ir jezuitų kollegijose. Ir toks pasiokymas greitai atsigarsėjo atgijimu russiškos dvasiškos eraturos, ypačiai polemiškos, pakreiptos prieš lotynišką jezuitų propagandą. Pro kitus mokytojus (didaskalius) vovіškės brolijos mokykloje prasikišo ypač Stepas Zizanius ir Kirylas Franksillionas. Be to Žizanius pagarsėjo aipo iškalbingas cerkviškas pamokslininkas.

Kova su lotynizmu labai pasisunkino nelikus Stepono Batorio, apikantraus tikėjime, kada ėmė viešpatauti ygmantas III, pasirodęs savo katalikišku fanatizmu.

Pastariejie metai viešpatavimo Stepono Batorio, be paprastų vidurinių netvarkų respublikos, pasižymėjo vėl kilusia nuožmia kova dviejų partijų: iš vienos pusės karališkojo numylėtinio visagalingo Lenkijos hetmano ir kanclerio Jono Zamoiskio, iš kitos — brolių Zborovskių, prigulinčių prie labai kiltos ir įtekmingos Lenkų šeimynos. Vienas iš tų brolių, buinus ir neramus jieškotojas avantuų, Samuėlius, už užmušimą urėdininko ištremtas dar kaaliaujant Heinrikiui Valois, nežiurėdamas į išgujimo nutamą, nesiliovė lankytiesi gimtinėje, važinėtiesi po pažįstaus ir draugus; dagi svajojo apie tulus užmanymus prieš karalių ir Zamoiskį. Šitasai-gi, budamas tuo pačiu laiku Krokavos starasta, pasinaudojo iš progos, kada atvangus Samuėlius atbrazdėjo į ribas jo starastystos; kancleris pasiuntė ginkluotą tuntą, sugauti banitą ir atvesti jį į Krokavos pylį, ir čion, sutinkant karaliui liepė jam nukirsti galvą (26 gegužio 1584m.). Toks nepaprastas Lenkijoje nugalabyjimas kilto žmogaus sukeldino didelį trukšmą tarp lenkiškų magnatų ir šlėktos; tatai įsiutino prieš Zamoiskį ir patį Batorį šeimyną Zborovskių su visais jų giminaičiais ir klientais. Bet energiškas karalius ir jo kancleris drąsiai tęsė toliaus pradėtąją kovą, mėgindami atnaujinti guodonę įstatymų ir karališkos valdžios tarpe sauvališko luomo pų ir šlėktos. Kitą metą, beje 1584 m., Varšavos seime akeltas tapo teismiškas procesas prieš kitą iš brolių Zbovskių, Kristupą, kurį skundė už užmačią pakelti prieš aralių maištą, dėlei ko jis, ėsą, pradėjo susinešinėti su Zaprogiškiais, su Germanijos ciesoriumi ir su Maskvos caru. ats Kristupas į teismą nestojo; nežiurint į visokius prostus, jį psmerkė atėmimu garbės ir išgujimu (infanija ir nicrja). — Taip pat nenorėdamas buti tėpliotu, šiaudiniu raliumi ir remti aristokratiją, kuri už niek laikė valdžią įstatymus, Batory vieną iš lietuviškųjų ponų, Gregorą sciką, liepė, nežiurint privilegijų. Neminem captivabius nisi jure victum, apkalinti ir už viliugiškus susinešiųsus su Ivanu Gresmiuoju nukirsdinti Vilniuje. — Paėmęs ant savęs netesėtiną užduotę nuslopinti respublikoje partiškąją kovą ir išaugštinti karališkąją valdžią, Batory tuomi pačiu laiku manė vėl nukreipti tautą arba bent šlėkiškąjį luomą į kovą prieš išlaukinį neprietelių ir pagaivinti ją taip plačiu ir garsiu apsiėmimu kaip nauja karė su Maskva, ketindamas jau pamušti visą Maskvos viešpatyę: nėsa mirtis Ivano Gresmiojo ir pasekantis viešpatavias negabaus Thėodoro Ivanovyčiaus siulė viltį, jog išldymui tokio apsiėmimo neatsiras nepervaliojamų kliučių. užkariavęs Maskoliją, Batory manė galėsiąs drauge su kitais krikščioniškais viešpačiais užgulti ant gresmingos Ottomanų viešpatystės.

Mirtis ištiko Steponą Batorį, kaip žinome, laike šių chimėriškų užmanymų ir rengimųsi į naują karę. Jis mirė Gartinė 12 d. gruodžio 1586 m., vos 53 metus susiukęs, po neilgo sirgimo, ko dėlei paskilbo gandas apie dyjimą, už kurį kaltino vieną iš dviejų jo gydytojų lų.

Tas monarchas, nors buvo jaunystoje išauklėtas neiškame tikėjime, nors dalykuose tikėjimo buvo lainiu, tačiaus, besibrolaudamas su jezuitais, daug už dissidentams. Beveik kasdien aplink jį slankiojo ai. Martinas Laterna, garsus tos bendrovės sąnarys, rauge su juomi kelionėn prieš Maskvą. Ir Possevinį bai mylėjo, o Skarga turėjo prie jo ypatos liuosą pri- Buvodamas Vilniuje, labai tankiai lankė jezuitų kol, kurią jis pats iškėlė į akademiją. Tam zokonui jis ė kollegijas Polocke, Terbatoj, Rygoje, Gartine, ir Transylvanijoje. Pagal monarcho paveizdą, Nika- Radivilas, vadindamas Siratėle, pakvietė juos į Neų, o Stan. Pocius (Pac), Vytebsko vaivada, į Vytebr kiti kitur juos temptinai parsitempė, ir taip prirengė užkoneveikimui dissidentų prie Batorio įpėdinio Zygmanto III.

Mirus kunigaikščiui Albrechtui (1568), Batory kuant pusprečio Albrechto Fridrikio pavedė Jurgiui ikiui, kunigaikščiui Anspach'o, kurį prisileido ant holusilenkimo) ir įpėdinystės Prussijoje, su sąlyga, kad ės 200000 auksinų.

Fridrikis, markgrovas Brandenburgo, pati Zofija, Kazimiero Jagėliuno.
Albrechtas (+1568) — kunigaikštis Prussijos.
Jurgis —
Kazimieras —
Jonas —
Vilhelmas — archivyskupas Rygos.
Albrechtas Fridrikas (+ 1618) kunigaikštis Prus-

Jurgis Fridrikis, kuratorius Albreehto Fridrikio.

Dar paminėti reikia, kad karalius Batory Lenkijoigė pėstininkus, vadinamus rinktiniais (piechota wycka).

4.

ZYGMANTAS III VAZA.

(1587 — 1632).

Užstojus bekaralybei, tuojau prasidėjo savitarpinės s tarp partijų, kurios atsižymėjo pereitais metais; vadu buvo hetmanas ir kancleris Jonas Zamoiskis,

(Toliaus bus.)

H. IBSEN.

ŠIAURĖS KARŽYGIAI

KETURIŲ VEIKSMŲ TRAGEDIJA.

IŠ RUSŲ, LENKŲ IR VOKIEČIŲ VERTIMŲ VERTĖ,

K. PUIDA.

GUNNAR. Kad tai nebučiau to padaręs. *(Pusbalsiai).* Bet tu žinai tą, kad ne visuomet vyriškai elgiasi tasai, kuris myli. *(Balsiai).* Mažai žmonių turėjau pilyje ir nė vienas nebuvo gyvasties tikras, kuomet pasklydo žinia, kad Ernulf atvyko.

JIORDIS. Aš gi žinau ką-tai, kas labiau už gyvastį branginama!

TOROLF. Ką-gi tokio?

JIORDIS. Gerą vardą.

GUNNAR. Jiordis!

SYGURD. Niekas nepasakys, kad Gunnar tuo nužemino save.

GUNNAR *(tvirtai).* Niekam nepasiseks suerzinti mane su Ernulfo giminėmis.

JIORDIS *(šypsodamasi).* Pasakyk man, Sygurdai, ar tavo laivas prie kiekvieno vėjo plaukia?

SYGURD. Taip, by tik gero jurininko butų vedamas.

JIORDIS. Gerai, tad ir aš gudriai vesiu savo laivą ir vyliuosiu, kad tikslą pasieksiu. *(Eina į salės gilumą).*

DAGNA *(tyliai ir neramiai).* Sygurd, eime iš čia — dar šį vakarą plaukiva iš čia!

SYGURD. Dabar pervėlu; tu pati....

DAGNA. Anuomet dar mylėjau Jiordisą; bet prieš valandėlę girdėjau žodžius, kurius atminus šiurpuliai mane purto. *(Įeina Sygurdo karžygiai su kitais svečiais, moteriškės, tarnai ir tarnaitės).*

GUNNAR. *(Po trumpos tylos, kurios metą atsibuna pasisveikinimai).* Meldžiu į stalą! Pats gerbtiniausias mano svečias, Ernulf iš Fijordų atvyks vėliau. Torolf užtikrina.

JIORDIS *(į tarnus).* Nešiokite alų ir midų! Paskui išsiriš liežiuviai ir protas palinksmės. *(Gunnar veda Sygurdą ir sodina, po dešinės pusės Sygurdo sėdas Dagna. Jiordis priešais jų abiejų. Torolf sėda prie kito stalo, priešais Gunnaro, kuris užima garbingiausią vietą. Kiti svečiai susėda scenos gilumoje).*

JIORDIS. *(Po trumpos tylos, kurios metą gėrė vienas į kitą ir pašnabždomis kalbėjos per stalą).* Retai susirenka tiek garsių karžygių, kaip šiandien šioje salėje. Gerai butų, kad senovės papročiu, kiekvienas papasakotų nuveiktus žygius. Tuomet visi lengviau gali suprasti, kas jųsų veikliausias.

GUNNAR. Paojingas tai paprotis ten, kur daug geriama; dažnai iš to išeina ginčai.

JIORDIS. Nemaniau, kad Gunnar bailus.

SYGURD. To tikrai nieks ir dabar nemano. Bet negreit užbaigtumėm, jeigu kiekvienas mųsų norėtų papasakoti savo žygius — tiek čia mųs yra. Verčiau papasakok, Gunnar, mums apie savo kelionę į Bjarmiją! Noriai klausysime papasakojimo apie tokį garsų žygį.

JIORDIS. Kelionė į Bjarmiją — tai jurininko žygis ir neverta juo girtis prieš karžygius! No Sygurdai — pradėk tu! O ne tai aš pamanysiu, kad nenorėtum klausytis pagyrimų mano vyrui! Pasakyk puikiausią tavo žygių!

SYGURD. Verčiamas sutinku! Štai mano žygis: kuomet sustojau su laivu ties Orkneo, prisiartino priešininkai; męs sukabinome vašais laivus, o aš kovojau vienas prieš aštuonis vyrus.

JIORDIS. Puikus tat žygis. Bet ar pilnai apsiginklavęs buvai?

SYGURD. Pilnai — su kirviu, durtuvu ir šarvais.

JIORDIS. Neveizdint į tą žygis buvo puikus. Na, dabar, mano vyre, pranešk puikiausią savo žygių.

GUNNAR *(nenoroms).* Užmušiau du jurių plėšiku, kuriuodu apiplėšė laivą, pirklius išsiunčiau į jų tėvynę ir be atsipirkimo atidaviau laivą. Anglų karalius pavadino tą atsitikimą karžygišku, pasakė, kad dorai pasielgiau ir atsiuntė man padėkavonę ir brangias dovanas.

JIORDIS. Ištikrųjų, Gunnar, galėtum pasigirti kokiu-nors geresniu žygiu!

GUNNAR *(staigiai).* Kitais žygiais aš nesigiriu! Nuo to laiko, kaip apleidau Islandiją gyvenau ramiai, pirkliaudamas. — Nė žodžio daugiau apie tą!

JIORDIS. Jeigu tu pats užtyli savo garbę, tai aš, tavo žmona, prakalbėsiu.

GUNNAR. Jiordis, liepiu tau: tylėk!

JIORDIS. Sygurd kovojo prieš aštuonis vyrus, pilnai apsiginklavęs. Bet Gunnar tamsią naktį įėjo į mano kambarį, užmušė mešką, kuri turėjo dvidešimties vyrų jėgą, o rankoje turėjo tik trumpą kardą!

GUNNAR *(įniršęs).* Jiordis, nė žodžio daugiau!

DAGNA *(tyliai).* Sygurd, tu tyli —

SYGURD *(tyliai).* Tylėk!

JIORDIS *(į svečius).* Na, veiklųs karžygiai, kas drąsesnis: Sygurd ar Gunnar?

GUNNAR. Tylėk!

JIORDIS *(pakeltu balsu).* Sakykit! Turiu tiesą to iš jųs reikalauti!

SENIS *(iš svečių tarpo).* Teisybę norint pasakyti: Gunnaro žygis yra puikesnis iš visų žmonijos žygių. Gunnar yra drąsiausias karžygis, o čia pat, šale jo Sygurd!

GUNNAR *(žiurėdamas per stalą).* Sygurd, Sygurd! Kad tu žinotum....

DAGNA *(tyliai).* To perdaug — dargi draugui!

SYGURD. Tylėk Dagna! *(Balsiai į kitus).* Ištikrųjų, Gunnar yra drąsiausias karžygis ir tokis butų man lig paskutinės dienos, dargi tuomet, jeigu neprirodytų to, jog aš tą žygį skaitau menkesniu negu jųs.

JIORDIS. Tai pavydas kalba per tave, Sygurdai Vikingais!

SYGURD *(šypsodamasis).* O kaip tu klysti! *(Draugiškai į Gunnarą gerdamas į jį per stalą).* Už tavo sveikatą, doras Gunnarai! Ir taip išturės mųsų draugiškumas, nors stengiasi jį susilpninti.

JIORDIS. Kiek aš žinau, nieks to daryti nemano.

SYGURD. Nesakyk to! Greičiau spėti galiu, kad pakvietei mus į vaišes norėdama nesantaiką pasėti tarp mudviejų.

JIORDIS. Gal tu taip pasielgtum, Sygurd! Esi piktas, nes ne tu pirmininkauji tarpe svečių.

SYGURD. Visuomet aukščiau stačiau Gunnarą už save.

JIORDIS. Žinoma — vieta šale Gunnaro taippat gera ir — *(Rodo iš šono į Torolfą).* Kad Ernulf čia butų, užimtų trečią vietą.

TOROLF. Tuomet sėdėtų Jiokulis, tavo tėvas, ant kito stalo galo; nes turėtų užleisti vietą Ernulfui. *(Sekančios kalbos eina vis karščiau, bet sulaikomos).*

JIORDIS. To neprivalai sakyti. Juk Ernulf Skaldas *) ir kalbama, kad giriasi žygiais, kurių nė neatliko.

TOROLF. Bėda tat tam, kuris tas kalbas taip garsiai atkartos, kad mano ausįs išgirstų.

JIORDIS *(pasityčiojant šypsodamasi).* Norėtum keršinti?

TOROLF. Ir taip keršinčiau, kad toli apie tai kalbėtų!

JIORDIS. Tat aš išgersiu savo taurę linkėdama, kad pirma barzda tau išaugtų!

TOROLF. Dargi plikabarzdis jaunikis pergeras ginčams su moterimis!

JIORDIS. Bet persilpnas kovoti su vyrais. Dėlto tai tėvas taip ilgai laikė tave Islandijoje užkrosnyje, kuomet tavo broliai ėjo į mušius.

TOROLF. Gaila, kad jis ir tavęs taip gerai nesergėjo; nebutum apleidus Islandijos kaipo vergė!

SYGURD ir GUNNAR. Torolf!

DAGNA *(tuo pačiu laiku).* Broli. Jiordis *(tyliai drebėdama iš pykčio).* Ha, palauk — palauk — tu!

TOROLF *(paduodamas ranką Gunnarui).* Nepyk, Gunnar! Piikti žodžiai sprudo iš mano lupų— bet tavo žmona užgavo mane.

DAGNA *(tyliai, prašydama).* Sesute, jeigu kuomet-nors mane mylėjai, nekelk vaidų!

JIORDIS *(juokdamasi).* Kas per puota be juokų! Nebus nė linksma.

GUNNAR *(pusbalsiai, pakalbėjęs su Torolfu).* Vikrus vaikinas. *(Paduoda jam kardą, kuris kybojo ant sienos).* Torolfai! Štai tau daili dovana. Naudokis gerai juo ir bukiva draugais!

JIORDIS. Nedalink savo ginklų, Gunnar. Žmonės pasakys, kad išdalinai daiktus, kurie tau nereikalingi.

TOROLF *(apžiurėdamas kardą).* Ačiu už dovaną, Gunnarai! Nedorame reikėle tas kardas niekuomet nebus vartojamas!

JIORDIS. Norėdamas ištesėti prižadus, neskolink jo niekuomet savo broliams.

GUNNAR. Jiordis!

JIORDIS *(toliau kalbėdama).* Nekabink jo taip pat ant tavo tėvo sienos, nes kybotų šale nedoro žmogaus ginklų.

TOROLF. Taip, tas tiesa. Tavo tėvo kirvis ir šarvai kybo ten nuo kelių metų.

JIORDIS *(susivaldydama).* Nuolatos kalbi apie tą, kad Ernulf užmušė mano tėvą, bet jeigu žmonės teisybę sako, tai tas žygis daug mažiau gerbtinas, negu tu manai.

TOROLF. O ką gi skelbia žmonės?

JIORDIS. Nedrįstu to sakyti; supykti gali.

TOROLF. Tat tylėk. *(Nusikreipia nuo jos).*

JIORDIS. Pagalios.... galiu pasakyti. Ar tai teisybė, Torolf, kad tavo tėvas per tris naktis sėdėjo moteriškais rubais apsitaisęs pas raganą Smalsergonne ir virė gėralus pirma, negu stojo mušin su Jiokuliu. *(Visi atsikelia, didis sujudimas tarp svečių).*

GUNNAR, SYGURD ir DAGNA. Jiordis!

TOROLF *(begaliniai įpykęs).* Negirdėjai tu niekuomet tokios bjaurios melagystės apie Ernulfą iš Fijordų. Pati ją sumaniai, reikia buti tokia bjauria gyvate, kaip tu esi, kad ką-nors tokio sumanyti. Užmetei mano tėvui begėdiškiausį karžygiui žygį. *(Meta šalin kardą).* Atsiimk, Gunnar, savo kardą. Iš namų, kuriuose šmeižia mano tėvą, dovanos nepaimsiu!

GUNNAR. Klausyk, Torolf!

TOROLF. Leisk mane! Bet saugokitos abudu, tu ir Jiordis! Šią valandą mano tėvo rankose tas, kuris judviem brangiausias yra!

JIORDIS *(nustebus).* Tavo tėvo rankose?....

GUNNAR *(staiga).* Ką tu sakai?

SYGURD *(rusčiai).* Kur yra Ernulf?

TOROLF *(piktai šypsodamasis).* Pietuose.... su mano broliais!

GUNNAR. Pietuose!

JIORDIS *(staiga).* Gunnarai! Ernulf užmušė mudviejų sunų!

GUNNAR. Užmušė! Egilis užmuštas! Bėda Ernulfui ir jo visai giminei! Torolf, sakyk teisybę?

SYGURD. Gunnarai, Gunnarai — išklausykie mane!

GUNNAR. Atsakyk, jeigu tau gyvastis miela!

TOROLF. Neišgązdįsi manęs! Palauk, kol tėvas atvyks. Gėdos stiebą pastatys ties Gunnaro rumais! O tu, Jiordis, džiaugkis žodžiais, kurius šiandien girdėjau: "Kol sutems, nesidžiaugs Gunnar ir jo žmona savo įpėdiniu". *(Eina į gilumą scenos).*

GUNNAR *(begaliniai susopėjęs).* Užmuštas — užmuštas! Mano Egilis užmuštas!

JIORDIS *(įsiutus).* Ir tu.... tu leidi Torolfui išeiti! Palieki Egilį, neatkeršijęs? Niekšu nuo šiandien vadįs tave.

GUNNAR *(savęs nesuvaldydamas).* Kardą — kirvį! Tat bus paskutiniai jo žodžiai! *(Ištraukia iš vieno svečio kirvį ir išbėga).*

SYGURD *(nori bėgti paskui).* Gunnar susilaikyk!

JIORDIS *(sulaiko Sygurdą).* Palauk, palauk! Vyrai juodu išskirs — pažįstu Gunnarą. *(Girdėti minios baisų balsą, kuri susispietė prie išėjimo).*

SYGURD ir DAGNA. Kas tai buvo?

BALSAS IŠ MINIOS. Torolf žuvo!

SYGURD. Torolf! Ha, leiskite mane!

DAGNA. Mano brolis! O, mano brolis! *(Sygurd eina prie durų, bet tuo pačiu laiku išsiskiria*

---

*) Dainius.

(Toliaus bus).

IŠ VISUR.

|| Prusų seime progresistai įnešė reikalavimą visuotino, lygaus, slapto balsavimo renkant seimo pasiuntinius, bet rando vardu ministerių perdėtinis Buelow apreiškė, jog randas tam niekada nepritars. Išsiplatinus apie tai žiniai, prieš seimą susirinko pulkai darbininkų, reikalaudami visuotino balsavimo. Policija apstojo parlamentą, išsitraukė kardus ir pradėjo vaikyti minias. Susirėmime tulas darbininkų ir policistų skaitlius tapo sužeistų. Minios, nuvytos nuo seimo triobos, pradėjo rinktiesi prie ciecoriaus rumo, bet policija uždarė visas vedančias prie rumo gatves.

|| Chinuose, provincijoj Chikiaug pajiegos pesikėlėlių didinasi. Pereitą sanvaitę netoli Kuifing 10000 pasikėlėlių susirėmė su rando kariumene ir ją sumušė. Paskui maištininkai išdegino kazarmes, krasos, mokyklos ir kitas triobas, teipgi katalikų misiją.

|| Peterburgo policija džiaugiasi, kad jai pasisekė sugauti, jos nuomone, labai svarbų revoluicijonierių — 18 metų vaiką Paršenkovą. Besistengiant suareštuoti, jis gynėsi ir kelis policistus pašovė.

|| 9 d. sausio, Britiškame kanale ir šiaurinės Afrikos pakrantėse siautė baisios vėtros, laike kurių Britiškame kanale pražuvo daug žvejų. Netoli El Araish, Morokko pakrantėse, paskendo du laivai. Prie to prigėrė 40 žmonių.

|| Varšavos tvirtovėj terp maskoliškųjų oficierų susekė sukalbį. Suareštavo čia daug oficierų. Dabar policija daro kratas Varšavos garnizono oficierų gyvenimuose.

|| Vokietijoj, Šiaurinių jurių pakrantėse, 9 d. sausio, siautė vėtros. Išmestos iš jurių vilnys mieste Kiel užliejo gatves, kaip kur vandens yra iki 3 pėdų giliai. Trukiai ant pakrančių geležinkelių paliovė bėgioję.

|| Somali pakrantėse, 2000 ginkluotų abisiniečių užpuolė ant italijonų užimto miesto Lugh, miestą paėmė ir išmušė visus mieste buvusius itališkus kareivius.

|| Mieste Lauzanaoj, Šveicarijoj, suėmė 11 maskoliškųjų revoliucijonierių. Juos apkaltina už pareikalavimą nuo vieno turtingo maskoliaus 1000 dol. revoliucijos reikalams.

|| Parubežinėj nuo Šveicarijos stacijoj Bucks likosi suareštuoti du maskoliškiejie revoliucijonieriai. Jie gabeno keturias skrynias ginklų ir 30000 patronų.

|| Peterburge, laike koncerto Mariniškame teatre, garsiam prancuzui smuikininkui Ysaye pavogė didelės vertės jo skripką.

|| Prusų Lietuvoj ir visuose šiaur rytiniuose Prusuose 9 d. sausio siautė sniego darganos.

VIETINĖS ŽINIOS.

— International teatre nuo šios sanvaitės prasideda perstatymai angliškoj kalboj operų. Tikietai pigus: pradedant nuo 25 c. Mylinti giesmę ir muziką privalytų iš to pasinaudoti.

— Pereitos nedėlios dieną Chicagoj veik visą dieną siautė sniego dargana, kuri mėšte gana daug nuostolių pridirbo. Sniegas nutraukė daug telefono ir telegrafo vielų. Su sniegu, buvo ir smarki vėtra.

— Pereitą sanvaitę mirčių skaitlius Chicagoj buvo didesnis negu kada nors nuo 1899 m.: išpuolė 17,48 iš kiekvieno 1000 gyventojų. Mat oras buvo labai nesveikas. Pereitą sanvaitę išviso pasimirė 726 ypatos: 401 vyriškis ir 352 moterys. Vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 197, o senelių virš 60 metų 184. Daugiausiai mirčių nes 137 buvo nuo plaučių uždegimo, nuo džiovos 63, nuo inkstų uždegimo 52, nuo širdies ligų 54.

— Gyvenantis namuose pn. 176 N. Franklin str. alrys Frank Geary nusinuodino karboline rugščia. Priežastys patžudystės buvo — nesutikimai su pačia.

— Dėl stokos darbo ir vargo pereitos nedėlios rytą, 39 metų Juozas Homolka, pavalgęs pusryčius, nuėjo į savo kambarį, pagriebė revolverį ir įvarė sau kulką į galvą. Jis gyveno pn. 811 Wood str.

— Panedėlio vakarą, Coliseum trioboj ant Wabash ave. likosi atidaryta vietinė elektriška paroda. Yra ten visoki pagerinimai ir elektriški išradimai. Paroda ta ištikro verta atlankymo.

— Pereitos nedėlios dieną du girti airiai, James Mooney ir James Dooley atėjo į saliuną pn. 100 W. Madison str. ir pradėjo peštiesi, ant galo išsitraukė peilius. Abudu gana sunkiai susipiaustė, kol policija jų štukoms galą padarė.

Redakcijos atsakymai.

Tupnis. Negalima suprasti, ką Tamista nori aprašyti. Korespondencijose reikia aprašyti atsitikimus, saugotiesi mokinimų ypač nesuprantamai aprašytų.

Kmieliavskiui. Daina netinka. Netilps. Geriau rašyt bėgančius atsitikimus, negu blogas eiles.

Clevelandiečiui. Tai visai privatiški dalykai, ir atsitikimai, kokiais laikraščiai negali užsiimti. Sumuštamjam reikėjo kreiptiesi į teismą. Laikraščiai neprižiuri ypatų, todėl ir jų privatiškų pasielgimų ne kontroliuoja.

Buvusiam ant mitingo, Montello, Mas. Jeigu Kliubas nori užsiimti bažnyčios ar parapijos reikalais, tai jau vien jo sanarių reikalas. Laikraštis juk jo negali priversti, kad jis parapijos reikalais neužsiimtų. Jeigu negerai užsiimant parapijos reikalais, tai reikia parodyti bent kuom jis privalo užsiimti. To vienok korespondencijoj nėra. Todėl ji ne tilps.

Korespondentui iš Charleroi, Pa. Senas tai atsitikimas ir lietuvių nesilyti, todėl netilps. Korespondencijos geistinos aprašančios vien lietuvių gyvenimą ir tai ne privatiškus ypatų reikalus.

ATSAKYMAS UŽSIPULDINĖTOJAMS ANT KORPORACIJOS TAUTIŠKO NAMO.

Skaitytojams laikraščio "Lietuvos" ne sykį teko patėmyti visokius išniekinimus, melagystes, pasistengimus apšmeižti šitą Korporaciją. Rašytojai, netekę lietuviškų žodžių, vartoja net gudiškus. Korporacija tylėjo, manė, jog nusibodus, nustos. Pas mus mat paprastai: jeigu vieni ką veikia, kiti peikia ir niekina. Jau rodos tą visi žino, kas nieko ne veikia, tas daugiausia rėkia, kaip patarlė sako: "tuščia statinė labai barška". Apšmeižimai perėjo ko ne per visus lietuviškus laikraščius. Net redakcija "Lietuvos" vieno rašėjo, kokio ten M. Jakubauskio, kaip paaiškino, sutrumpino raštą, ne žinia, ką rašėjas norėjo išrodyti.

Lietuviai, gyvenanti toli nuo New Yorko, nežino kaip ta korporacija rėdoma, kas tas Lietuviškas Tautiškas Namas ir tt. Ne matant nė jokio išaiškinimo, ne vienas gal manyti, kad tie Brooklyno lietuviai be jokia supratimo ir apšvietos žmones, jeigu jie įtaisė smuklę, girdo žmonis, ištvirkina jaunuomenę ir tt. Teip manyti butų visai ne teisingu: Brooklyne lietuviai, jeigu ne stovi augščiau už kitų miestų lietuvius, tai jau nė ne žemiau. Čia yra yvairių draugysčių nuo 33 metų, tulos turi iki 600 sąnarių, yra Unija Kriaučių su 800 sąnarių.

Suprantama dalykas, kad susirinkimams reikia ir ruimingos vietos, — susirinkimus seniaus atlikdavom pas lietuvį P. Draugelį, betgi atlikti didesnius priversti buvom kreiptis prie svetimtaučių. Daug kartų pasitaikydavo, kad negaudavom vietos, sakydavo, jog užimta. Tankiai žmonės rugojo, kad lietuvių čia tiek daug esant, o turime eiti pas svetimtautį prašyti vietos susirinkimams. Todėl 1903 m.

su pagelba vietinių draugysčių ir pavienių žmonių likosi uždėta minėta Korporacija įtaisymui vietos, kur lietuviai galėtų atlikti visokius susirinkimus, balius, vestuves, teatrus ir tt., pelnas bus išdalintas akcijonieriams. 1907m., 26 d. balandžio, tapo nupirkta vieta Knutzo, ji buvo paimta ant randos ant 12 metų, korporacija paėmė ir namą pn. 101 — 103 Grand Str. Ten yra vietos: dvi vietos krautuvėms, iš fronto yra saliunas, užpakalyj dvi didelės salės, šone trįs mažesnės salės, sykiu gali atsibuti 6 susirinkimai. yra ruimai gyvenimui, kur gyvena šešios šeimynos, visi lietuviai. Teipogi yra surengtas knygynas, kuris trumpam laike bus atidarytas. Jame mėgstanti skaityt, galės pasiskaityti knygų visokio turinio ir laikraščių. Laikui bėgant, žadama įrengt vakarinė mokykla, kur galima bus pramokt lietuviškai ir angliškai.

Pasakysiu, už ką šmeižimai pakilo. Pirmiausiai užsipuolė saliuninkai, buk jiems biznį pagadįs: kam, girdi, reikia pardavinėti gėrymus Lietuviškam Tautiškam Name.

Dabar 19 kp. L. S. S. tuli sąnariai ant susirinkimų ir per laikraščius šmeižia: kam, girdi, socijalistams neduoda už dyką salės! Męs sakytume: kodėl laikraščio "Kova" neduoda uždyką? Aiškiai supras visi dėl ko. Dėlto, kad yra iškaščiai, dėlto ir ne galima nė norėt uždyką. Tas pats yra ir su L. Tautišku Namu: yra dideli iškaščiai, tai už dyką ne galima duot, Priimam uždyką tokias draugijas arba kuopas, kurios ne turi savo yždo. Baliams, vestuvėms ir visokiems pokyliams duodam ant tokių išlygų: kas ne nori gėrymais užsiimt, užmoka 25 doliarius už vakarą, o kas su gėrymais, tai jei išims 5 bačkutes alaus, ne reikia mokėt nieko už svetainę. Socijalistams vertėtų nemeluoti; jie sako jei išgersit septynes bačkas, tai bus už dyką. Ne, tik 5, (skaitlius išgertų bačkučių visai ne svarbus ir už tai nė neverta ginčytis. Rd.) Kada tą vietą laikė vokietis ir socijalistų 19 kuopa turėjo balių, tai net iš kasos ėmė pinigus, kad tik išgerti šešias bačkas. Tas yra protokole balandžio mėnesio, 1907 m. Rugojimų ne buvo, nes vokietis laikė tą vietą. (Tąsyk, turbut ji ir Lietuvišku Tautišku Namu nesivadino, buvo paprasta karčiama. Red.). Korporacijai paėmus, tai visa gerkle rėkia: ne reikia karčiamų, ne reikia svaiginančių gėrymų, bet ir pats tuom užsiima, kam dar ginčytis, ar reik ar ne reik! Visi žino, kad karčiamos naudos neatgabena, bet, kol męs be jųjų ne apsieiname, tai jos yra. Kitos tautos stovi ne žemiau supratime negu lietuviai, o turi tokius namus: vokiečiai New Yorke turi trįs tokius namus.

Drąsiai galima sakyti, kad vokiečiai supratime stovi augščiau negu rėksniai, kurie rėkia laikraščiuos. Pirmiau Lietuvoj, rodos, lietuviai ne laikė karčiamų, o jų buvo gana: gėrė lietuviai pas žydus, ir žydeliai darė gražų gyvenimą. Dabar ne žydai laiko Lietuvoj karčiamas, bet pats randas įtaisė monopolius, o žmonės kaip gėrė, teip geria ir girtuoklystė nei kiek nesumažėjo. Taigi aišku, kad ne reikia karčiamas atimt iš lietuvių: ne laikys jų lietuviai, laikys kiti, ir girtuoklystė nesumažės, karčiamos pačios išnyks, kaip ne bus girtuoklių. (Čia matyt nesusipratimas. Peikianti peikia L. T. N. ne užtai, kad jame pardavinėjami gėrymai, bet užtai, kad korporacija, pirma rekliamuotą T. N. kaipo svarbią įrednę pavertė į paprastą karčiamą, kad dangstosi tautiškos įrednės skraiste. Karčiamų reikalais, kokiais jas vardais ne vadintume, laikraščiai ne užsiima, jeigu užsiima, tai vien apmokamų apgarsinimų skyriuje. Rd.).

Vardan Korporacijos L. T. N.
Joseph Gavialis,
Sekretorius.

APGARSINIMAI.

NEPAISINIMAS.

Kiti žmonės niekad nieko nepaiso. Jie nėra nieku užimti; jie net nepaiso apie save pačius. Niekas negali jų sužadinti iš jų snaudulio, net liga. Ištikro nėra tikėtinu dalyku, kad randasi žmonės su vidurių ligomis, žinodami, kad Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno yra geriausiu vaistu visuose tokiuose atsitikimuose. Jie atidėlioja kartas nuo karto, kol pasidaro pervėlu. Prašalink pirmuosius symptomus. nenorą valgyti ir nustojimą stiprumo ir tu išvengsi daugelio kančių. Teisybė, kad šitie du symptomai tankiai pranyksta be jokio gydymosi, bet jie gali buti pranokėjais sunkios ligos. Kam mums laukti tokio pavojaus, turint po ranka vaistą, kuris visuomet yra ištikimas! Jis yra geras visokiems viduriams ir turėtų rastis žėdnuose namuose kaipo pirmutinė pagalba atsitikime ligos. Imk jį žėdnu sykiu, kaip tik tavo sromuliojimas nėra tuo, kuo turėtų buti, ar kuomet nesijauti gerai, kuomet liežuvis apklotas, akyse raiba, lupos atbrizgę, oda sausa. Jis tau pagelbės. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616 — 622 South Ashland Ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

Viršininkai Centro Komiteto "Aušros" Dr-stės.

Pirmsėdis — Dr. M. Želvienė, 1 Church Str., Plymouth, Pa.
Sekr. susineš. — J. Šernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.
Finansų sekr. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill.
Kasierius — Dr. J. Šliupas, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

SUSIRINKIMAS.

Chicago. Dr-tė dro V. Kudirkos turės savo susirinkimą pėtnyčioje, 17 d. šio mėnesio 8 val. vakare mažoje Teatro Giesmininkų dr-stės svetainėje (Fellowship House); yra daug svarbių reikalų apsverstymui ir kiekvienas sąnarys butinai turi pributi.

Komitetas.

4 KEPURINIS BALIUS.

Chicago. Nedėlioje, 26 d. sausio 1908 m. Salėje po Nr. 32-34 Emma st., arti Noble ir Milwaukee ave., Dr-tė Šv. Mykolo Ark. turės savo linksmą kepurinį balių. Prasidės 2:30 val. po pietų. Įėjimas porai 25c. 10 puikių dovanų bus išdalinta ir merginos ar moterys, kurios atsineš įdomesnes kepures, aplaikis minėtas dovanas. — Žiurėkite, kad jas gautumete. Visus lietuvius ir lietuves širdingai kviečia atsilankyti.

Komitetas
(17—I)

IŠKILMINGAS BALIUS.

Chicago. Guodotini lietuviai ir lietuvės yra kviečiami ant pirmo baliaus, parengto parapijos S. F., kuris atsibus nedėlioje, 19 d. šio mėnesio Freiheit Turner salėje, 3417 S. Halsted st. Prasidės 5 val. po pietų. Įėjimas 25c. Bus tikrai lietuviška muzika, kuri grieš puikiausius šokius. Kas ateis ant baliaus, apturės šifkortę, su kuria galės eiti ant sekančio musų baliaus.

Komitetas.
(17—I)

TĖMYKIT, CHICAGOS LIETUVIAI. APVAIKŠČIOJIMAS IR SEIMAS.

Susivienijimas Liet. Rymo Katalikų Amerikoje turės savo apvaikščiojimą ir Chicagoje, nedėlioje, 14 d. birželio, šiais metais, o utarninke, seredoj ir ketverge — 16, 17, ir 18 — seimą Columbus salėje (teatre) 1840 Wabash ave., arti 19tos gatvės.

Meldžiame visų darugysčių, kliubų ir kuopų Chicagoje minėtomis dienomis nerengti pikninkų ar balių, idant vieni kitiems neužkenktume.

Su guodone, seimą rengiąs
Komitetas.

DIDELIS BALIUS!

Wilmerding, Pa. Dr-stė Lietuvos Sunų parengė didelį balių subatoje, 25 d. šio mėnesio lenkų salėje ant Watkins Av., tikietas 25 c., merginoms dykai. Prasidės 6:30 val. vakare. Pelnas nuo balliaus bus apverstas naudai L. S. Dr-stės Lietuviškos Salės. Balius bus tikrai puikus, nes grieš lietuviški muzikantai lietuviškus valcus. Užprašome visus lietuvius ir lietuvaites, vietinius ir aplinkinius skaitlingai atsilankyti ir smagiai pasilinksminti.

Komitetas.

DIDELIS BALIUS.

Chicago. Universiteto studentai parengė balių, nedėlioj, 19 sausio šių metų A. Mickevičiaus svetainėje, 3312 So. Morgan gatvės. Prasidės 6 val. vakare; bus lekianti krasa ir moteris gavusi daugiausiai laiškų apturės puikią dovaną; muzika puiki, grieš klumpakojus ir kitus lietuviškus šokius. Pelnas eis naudai čionykščių Universiteto studentų. Lietuvaitės ir lietuviai širdingai kviečiama atsilankyti.

Komitetas.

BALIUS!

Springfield, Ill. Draugystė šv. Juozapo parengė puikų balių, kokio dar Springfielde nebuvo, subatoje, 25 d. sausio šių metų Arion salėje, kertė Jefferson ir 4-tos gatvių. Balius prasidės 7 val. vakare ir trauksis iki 12 val. nakties. Įėjimas porai 50 c. Pelnas baliaus bus apverstas įtaisymui vėliavos. Visi lietuviai ir lietuvės širdingai kviečiama susirinkti.

Komitetas.

MAŽARUSIŠKAS SPEKTAKLIS.

Chicago. Pirmu kartu ant amerikoniškos scenos bus vaidenama dra 5 veikmėse Janovskės "Sugryžęs iš Siberijos". Vaidens kuopa rusiškų soc.-demokratų ir soc. revoliucijonierių West Side Auditorium salėje, (kertė Centre Ave. ir Taylor gat.) nedėlioje, 19 d. sausio šių metų; prasidės 3 val. po pietų. Visas pelnas eis naudai revoliucijos Rosijoje.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Vincento Pankauskio, Kauno gub., Raseinių pav., Kvėdainos vol., Alkupio kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

M. Pankauskis,
3329 So. Morgan str.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Franciškaus Urbono, Kauno gub., Raseinių pav., Tauragės val., Miškų kaimo, ką tik pribuvęs iš tėvynės. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Kaz. Beviršis,
Box 206, Divernon, Ill.

Pajieškau savo draugų Juozo Povilaičio ir Povilo Pakalnio abudu Melvidžių sod.; Tado Virbickio Vaineikių sod., Klemenso Gilio ir Tado Kupšo, abu Sarkių sod. ir Tado Motiejuičio Bivainų sod., visi Joniškės parap., Šaulių pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Petraitis,
Box 401, Melrose Park, Ill.

Pajieškau Antano ir Onos Merkevičių, Suvalkų gub., Starapolės pav., Pilviškių parap., Mažosios Čerminčeškės kaimo, 4 metai kaip Amerikoje, gyveno Shenandoryje. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Maurutis,
824 Bank str,
Waterbury, Conn.

Pajieškau savo švogerio Vinco Žilinsko, Vilniaus gub., Trakų pavieto., Alovės vals., Nemunaičių parap., Kalmonų sod; jau apie 4 mėnesiai kaip jis apleido pačią, kuri guli ligonbutyj, pas mane palikus mažą mergaitę auginti. Jei motina numirs, busiu priverstas mergaitę atiduoti į prieglaudos namus. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Adomas Chmielnickas,
Box 56, Scitico, Conn.

Pajieškau savo švogerio, Kazimiero Klimašausko, 20 metų kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

J. Kemežis,
224 Elm str., Newark, N. J.

Pajieškau savo sesutės Viktės Taminauskiutės, po vyru Karpavičienės, kuri prasišalino su Tadu Atkočaičiu, pasiimdama su savim du vaikus, vieną dviejų, kitą keturių metų, Juozuką ir Jonuką. Ji pati yra nedidelio ugio, geltonais plaukais, balto veido, ant nosies maža karputė, juodu žiponu, juoda skrybele ir juodu šydru; kalba lenkiškai, bet daugiausiai vartoja lietuvišką kalbą. Tadas Atkočaitis yra su didele nosia, guzuotais ir rudais veidais, šviesiais plaukais. Jos vyrą Joną Karpavičių sunkiai sužeidė kasyklose ir jis pirma mirimo norėtų, matyti savo vaikučius ir mylimą prisiegą; dovanoja jai viską ir nori ją dar kartą matyti. Teiksis kuogreičiausiai atsišaukti adresu:

Boles Tominovski,
Box 502, Minersville, Pa.

SKAITYTOJAMS.

Kurių prenumerata už "Lietuvą" jau išsibaigusi, maloniekite ją atnaujinti. Kurie savo laike neatnaujins, tiems "Lietuva" liks sulaikyta. Todėl kurie nenorite, kad "Lietuva" liktųsi sulaikyta, pasirupinkite tuojaus užsimokėti.

A. OLSZEWSKIS,
"Lietuvos" Išleistojas.

VILNIAUS KALENDORIUS 1908 m. Turi puslapių 145, kaina su prisiuntimu 30 centų, gaunamas pas M.J. Damijonaitį, 3250 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Matijušo Išaraičio, Lodiškės kaimo, Tamošbudžio gm., Naumiesčio pav., Stanislovo Rinarto, Braziukų kaimo, Dobrovolės gm., Naumiesčio pav., ir draugo Juozo Petkuno, Begarskių kaimo, Tamošbudžio gm., Naumiesčio pav., visi Suvalkų gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Jeseviče,
838 Clearview st., Scranton, Pa.

Pajieškau dviejų draugų Augusto ir Juozapo Jurginų, Kauno gub., Raseinių pav., Pagramančių parap., Šaukėnų sod.; pirmiau gyveno Marquette, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Augustas Trijonis,
702 S. Canal str.,
Chicago, Ill.

Pajieškau apsivedimui merginos nuo 19 iki 24 metų amžiaus. Norinti susirašinėti teiksis prisiųsti savo paveikslą.

Sim. Miller,
Zeneth, N. Dak.

Pajieškau savo sesers Marijonos Stanevičiukės, po vyru Černauskienės, Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilko gm., Mikadų kaimo, pirmiau gyveno Omahoje, Nebr. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Elzbieta Stanevičiutė,
Box 7, French Village, Ill.

Pajieškau savo draugo Kazimiero Sudeuto, Kauno gub., iš Šiaulių miesto, apie pusantrų metų Amerikoje, antru kartu atvykęs, pirmiau gyveno Philadelphijoje, apie 4 metus. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Augustinas Balčaitis,
132 Tasker str.,
Philadelphia, Pa.

Pajieškau Jono Laukaičio, Vilniaus gub., Trakų pav., Jezno val., Puzonių kaimo; turiu pas jį svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fl .Bunevičia,
Box 364, Spring Va'ley, Ill

Pajieškau savo sesers Katrės Dambrauskienės, gyvenusios Gilbertone, Pa. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Magdė Šimanskiutė, po vyru,
Jankuvienė,
246 S. Desplaines St.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo švogerio Jono Trejaus, Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilko vol., Čepačių kaimo, turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Rozalija Koviackatė,
203 Clark Str., Cambridge, Mass.

Pajieškau savo sesers Onos Ledičės, Kauno gub., Šaulių pav., Žagarės parap., Šaukštėnų kaimo, 3 metai kaip Amerikoje. pirmiau gyveno New Yorke; turiu pas ją svarbų reikalą. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Bronislovas Kontrimas,
182 Bolton str., So. Boston, Mass.

Pajieškau savo brolio Pranciškaus Rekešo ir dėdės Jurgio Mačaičio, abudu Suvalkų gubern., Naumiesčio par., Kidulių gmino, Rašgalių kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ona Rėkešiutė,
5 Stilman str., Boston, Mass.

Pajieškau savo draugų: Jono ir Franciškaus Sprendžių, Kauno gub., Telšių pav., Kensiulių sod., gyveno La Salle, Ill. ir Aleksandro Kraučuno, Kauno gub., Telšių pavieto, Krugališkių sod., gyveno Schenectady, N. Y. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Julijonas Vrubliauckas,
382—34th Pl., Chicago, Ill.

Ant Pardavimo.

Už $2800 pirksi lotą su dviem namais ant Wallace Street Chicago Heights. Rendos atneša $31.00 ant mėnesio. Pati renda gali tas propertes išmokėti. Atsišauk pas *A. Olszewski, 3252 So. Halsted St., Chicago.* Męs turime daugybę gerų namų ant pardavimo visose miesto dalyse.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos; pirklystė jau varoma 12 metų, po No. 4440 So. Wood st. Atsišaukti reikia pas savininką, Joną Novakovskį.

Parsiduoda labai pigiai naminiai rakandai dėlei išvažiavimo į kitą miestą, proga pirkti tik iki 28 d. sausio šių metų. Rakandai galima matyti tik subatomis ir nedėliomis. 790 N. Wood str., 2 nd floor, City.

Parsiduoda pigiai dėl savininko nesveikatos senas saliunas lietuvių apgyventoje vietoje už pusę kainos. Biznis eina labai gerai, nes prie pat pabrikos (cukrinės). Atsišaukti reikia į "Lietuvos" redakciją.

Pigiai ant pardavimo geras senas saliunas. Biznis gerai išdirbtas. Savininkas išvažiuoja į Lietuvą. Jos Vitkevičia, 565 S. Canal str., Chicago, Ill.

Parsiduoda dėlei užsidėjimo kito biznio už prieinamą kainą senas, 10 metų saliunas su sale baliams, vestuvėms ir mitingams. Biznis gerai išdirbtas, ypač terp lietuvių. Artesnėms žinioms kreiptis reikia adresu:

Paul Biheiden,
2988 Archer Ave.,
Chicago, Ill.

Reikalavimai.

Reikalauja Agentų. Šiaurvakarinėje dalyje Suv. Valstijų geriausiam įtaisui reikalynės (nusireikalavimo vietos) lauke, parsiduoda prie pirmo pamatymo; tikras apsaugojimas nuo traukio ir tt. Geriausias daiktas darymui pinigų. Išradėjas ir savininkas Dr. A. C. Naviokus. Hygieniška lauko reikalynių dirbykla.

X Office & Warehouses
St. Louis, Mo.

Reikalauju patyrusio duonkepio, kuris galėtų kepti juodą ir baltą duoną ir kringelius; gera mokestis. Atsišaukite pas Jos. Williams, 107 Ames Str., Montello, Mass.

A. A.

Antanas Sadauskas iš Oglesby, Ill. atsiskyrė su šiuo svietu 4 d. sausio, 2 val. ryto ir likosi palaidotas 6 d. šio mėnesio su didele iškilme ir pamaldomis Oglesbio ir Portlando bažnyčioje ant Spring Vallės kapinų. Velionis prigulėjo į 3 draugystes; šv. Antano, D. L. K. Gedimino ir į Susiv. Lietuvių Amerikoje. Paėjo iš Kauno gb., Raseinių pav., Šilelių parap., val. ir miestelio; senumo yra 39 metų, atvažiavo į Ameriką 1892 m. Daugiausiai gyveno kasyklose; užsidirbęs kiek pinigo užsidėjo saliuną. Paliko 2 metų vaikutį, 3 metų mergaitę ir verksmingame padėjime žmoną. Gimines ir pažystamus prašau atsidusti už jo vėlę.

Su guodone,
A. Bublis,
Box 129, Oglesby, Ill.

A. A.

Melrose Park, Ill. Pasimirė čia 29 d. gruodžio Stanislovas Juškus, 36 metų amžiaus ir jo kunas likosi išsiųstas palaidojimui į Lietuva 3 d. sausio šių metų; šermenys atsibuvo su visomis bažnytinėmis apeigomis. Velionis paėjo iš Kauno gub., Raseinių pav., Girdiškių parapijos; tėvynėje paliko seną motiną ir dvi seseris dideliame nuliudime.

William Kudul.

Vargonininkas, galįs gerai atlikti gregorijonišką grajų ir giedojimą su vedimu choro jieško atsakančios vietos. Atsišaukti adresu:

John Kubilis,
1320 S. 15 st., Sheboygan, Wis.

SALIUNAS CHAS. GEDMINO

Broliai Lietuviai, nepamirškite atsilankyti į mano naują vietą. Čion vieta yra smagi užeiti ir išsigerti. Užlaikau visokius kuopuikiausius gėrimus. Esmu seniai tą reikalą varau. Visokiuose reikaluose galiu Jums, Tautiečiai patarnauti. Mano vieta yra trečiose duryse į rytus nuo senos vietos.

Chas. Gedminas,
808 E. Washington gatvė.
Springfield, Ill.
Tel. Ald. 3742 (9—II)

Pranešu savo draugams ir pažystamiems, kad savo kriaučių šapą perkeliau nuo Nr. 111 South Main st., į savo locną namą 211 W. Coal st., kur ir meldžiu kreiptis su reikalais.

Wm. Mineviče,
Shenandoah, Pa,

Pranešu savo draugams ir pažystamiems, kad aš perkėliau savo saliuną nuo Nr. 1404 — 52 ave. po Nr. 1436 — 52nd ave. Grant Works, Ill., kur galima gauti gerų gėrymų. Darbai pas mus Grant Works'e pradeda po biskį eiti geriau.

Chas. Jurkus.

Mieli Broliai Akmeniškiai, pranešu jums, kad musų parapijoje yra statoma bažnyčia ir musų klebonas šaukiasi prie mus, amerikiečių, kad paaukotume po kokį dolerį. Kas aukos, tegul siunčia tiesiog klebonui adresu:

Kun. Naudzinas, pačtas Akmeny, Kauno gub., Šaulių pav.

Apgarsinimas.

Kaip pirmesnes po 50 tukstančių laidos „VADOVAS Į SVEIKATĄ" it šiltus piragus, lietuviai knygas po pasaulę išnešiojo; tad vėliaus atsišaukusiems neišgaléjom pasiųsti nes buvome netekę. Todėl dabar paskutinės laidos likosi išleista 100 tukstančių, „VADOVAS Į SVEIKATĄ" ir tiems kurie buvo atsišaukę tai visiems jau yra pasiųsta. Jeigu kurie adrisus yra permainę, ar negavo dar, tai duokite žinią kad galetumem prisiųsti. Lygei visi kurie dar neturite tos daktariškos knygos, tai prisiųskite tik 10c. markėms (už prisiuntimo kaštus) ir aiškiai parašytą savo adrisą apturėsit dovanai, „VADOVAS Į SVEIKATĄ."

Adresuokit.
The Collins N. Y. Med. Ins.
140 W. 34-th st.
NEW YORK, N. Y.

Tel. Main 1769. R. 8, 45 La Salle st.

CHAS. Z. URNICH,
Išjieškotojas kaltenybių.

Męs vedame bylas ir įvykdome sutaikas. Išnagrinėjame visokias nelaimes, susižeidimus dėl kompanijų kaltės. Teisinga roda dykai visuomet.

KALENDORIAI!

"Lietuvos abudu Kalendoriai, sieninis ir knygelės formoje jau gatavi, ir kas tik užsirašys "Lietuvą" gaus mųs abudu Kalendorius dovonų.

"Lietuvos" prenumerata metams tik $2.00, pusei metų $1.00. Rašykite tuojaus siųsdami prenumerata ant adreso:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

NAUJOS KNYGOS, GAUNAMOS "LIETUVOS" REDYSTEJE.

Sceniškiejie Vaizdeliai. Vaišganto. Telpa čia 1) komedija - Nepadėjus - nėr ko kasti, 2) Monoliogas - Negryna sąžinė, 3) Monoliogas - Paskutinį kartą, 4) Scena - Tiktai niekam nesakyk, 5) Sceniškas vaizdelis - Namai - pragarai, 6) Eilės - Lietuvių pavasaris. Pusl. 98, prekė 35c

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius rašytų, parašytų Dr. J. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. 25

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68 prekė 20c

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Lekcija Dr. J. Kulio, su daug paveikslėlių iš embryologijos. Pusl. 12. Prekė.....10c

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Ispanijoj, XIV amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Prekė 10c

Lietuva tėvynė mano. Eilėmis parašė K. Stiklelis, telpa 14 gražių tėvyniškų dainelių. Puslapių 16 prekė 10c

Lietuviai! ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsiliepimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47, prekė....15c

Laikrodininko atminimai. Pasakojimas Erkman-Šatriana, sutaisė S. M. Pavelkslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Prekė....15c

Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Šernas. Su daug paveikslėlių. Pusl. 138. Prekė 40c

Ratelių spėjimai. Yra linksmiausis žaislas (zabova) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16, prekė 10c

Tikri ir netikri šventiejie. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, prekė .. 15c

Tautiškos Politikos knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Pusl. 47. Prekė 10c

Vaišės Jėzaus Kristaus pas Popiežių Pijų IX. Parašė Victor Hugo. Antra laida. Prekė 10c

Žmonių užtarytojai. Vertė iš rusų kalbos Šermukšnė. Aprašo apie du brolių Grakchu, 130 metų prieš Christaus gimimą, iš Rymo laikų, kaip trom laiku žmonės buvo pavergti visaip kankinami. Pusl. 32, prekė 10c

Knygų Kataliogas

641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: suruą, prėsnų; kokie juose gyvena gyvunai. Žemė aprašyta dalimis: iškaitytos visos viešpatystės, karalystės, gaikštystės, respublikos ir tt. kurioje žemėje yra gyventojų; kiekin jų tikėjimai, kalbos, papročiai, kerai, pramonės, išdarbiai ir t. t. kokie miestai, su kiek gyventojų; kur kokie dirbtuvės, fabrikų, pramonių; kur kokie orai; kur kokie žvėrys ir karščiai, lytus ar giedros; koks ilgis dienos ir nakties; kur ilgiausia diena ir naktis, kur ir kiek per keletą nedėlių nenusileidžia saulė, ir t. t. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros, standžios popieros spausdinta. Chicago, Ill. 1899, pusl. 469. Ta pati apdaryta audimu, kietuosiais daruose, auksinėmis litaromis atsisiųsti parašai ant nugaros ir šono.. ..

655 Istorija abelna. Dalis pirmoji. Nuo seniausiųjų laikų Chinijos iki 2800 m. pr. Kr., iki galutiniam išmirimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Baceviče. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidus, sienas ir t. t. tvirtynių; typus kunigų ir karžygių; Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498 .....

657 Istorija Suvienytų Valstijų Vidurinės Amerikos. Nuo atradimo iki dėjo plaukti į Ameriką, kokios tautos buvo, už ką kariavo ir kokiuose laikuose; kiek buvo prezidentų, kas jie buvo prieš atradimą Amerikos iki dabar. Aprašo kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kiek žmonės pirmiausiai iš Europos atvažiavo, kiek kuris gero dėl šios šalies padarė. Prie galo knygos telpa Suvienytų Valstijų Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364 .... Ta pati apdaryta audimu, kietuosiais daruose, aukso litaros ant nugaros ir šono ....

658 Istorija Chicagos Lietuvių. Parapijų ir kunigo Kraučuno pradžia, laikraščiu "Lietuva", buvusi Chicagoje tų dėjo mėnesyje 1899 m. Čia telpa sekantis rašymas: kiek yra lietuvių Chicagoje, kiek lietuviškų draugysčių, su jų vardais ir siekiais; chronologiška apžvalga Chicagos lietuvių darbų ir pat čia jų atsiradimo iki pabaigos 1900 metų; istorija jų parapijų ir prie kunigo Kraučuno su "Lietuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 580 .....
Apdaryta .....

678 Lietuvių Pratėviai Mažoje Azijoje. Nuo senovės iki jie pateko pa[illegible]oldžia Prusų. Parašė Lietuvos Mylėtojas (D-ras J. Šilupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 didelius mapas, pa[illegible]rodančias vietas kur senovėje gyveno [illegible]etuvių pratėviai. Aprašo lietuvių pa[illegible]ėjimą per 800 metų prieš Kristaus [illegible]imimą. Chicago, Ill. 1899.....50c

700 Rašto Istorija. Pagal A. B. Schwitzerį sutaisė Šernas. Aprašo kokiu budu žmonės rašyti išmoko, kaip [illegible]šdirbo sau raštą kiekviena žmonių [illegible]auta, kokie buvo raštai senovėje daug metų prieš Kristų, kada žmonės vie[illegible]oje rašto vartojo mazgelius ant šniu[illegible]rų, išplaustymus ant medžio, iškapojimus ant akmens, piešė paveikslus, ir [illegible]ik neseniai daėjo iki šiandieninio al[illegible]abeto (litarų), su kuriuom dabar g[illegible]i parašyti kiekvieną žodį ir viską ap[illegible]albėti teip gerai, kaip ir gyvu žodžiu. Yra tai knyga, kuri ištikro žmogų interesuoja, parodydama kaip tobulinosi [illegible]svieto raštas. Chicago, Ill. 1905, pu[illegible]slapių 304 .....$1.00
Apdaryta $1.25

722 Trumpa senobės istorija. Pagal [illegible]prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos [illegible]. Su paveikslais senoviškų liekanų [illegible]r 5-eis spalvuotais žemlapiais (mapomis). Yra tai tikriausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nupuolimo Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1904 pusl. 305 ..... $1.00
Apdaryta $1.25

851 Apie turtų išdirbimą. Parašė [illegible]chram. Vertė S. M. Veikalas gvildenantis politišką ekonomiją. Kokiais koliais išsidirba turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsiliepia ant gyvenimo draugijos. Chicago, Ill. 1900, puslapių 139 .....35c

856 Aukos karės Dievui. Parašė Jonas Gražys. Šį knygelė aprašo kokios kada buvo karės, kas buvo jų priežasčia, kiek blėdės padarė ir daro žmonėms ir kas į jąs stumia. Chicago, Ill. 1902, pusl. 40 .....10c

861 Dras J. Basanavyčius. Lenkai Lietuvoje. Iš rusų kalbos vertė V. Gintautas. nurodymai kaip lenkiška kalba sunaikino ir sudemoralizavo Lietuvą ir kaip ji kenkia lietuvystei sulyg šiai dienai. Chicago, Ill. 1903, puslapių 41 .....15c

946 Priedelis prie lietuviško klausymo. Raštelis gvildenantis lietuvystės [illegible]ikalus po valdžia Rusijos ir po įtekmie lenkystės. Chicago, Ill. puslapių 38 .....15c

1102 Auginimas ir maitinimas mažų [illegible]udikių. Parašė J. Kulis, M. D. Chicago, Ill. 1907, pusl. 28 ..... 10c

1135 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernesą, [illegible]ur ir kitus, sutaisė Šernas. Yra [illegible]uja daktariška knyga. Kas ją su[illegible]atyda perskaitys, patalkys apsisaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielybėje savo sveikatą, pailginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132..35c

1176 Pamatas Visokiai Reformai. Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei. Populiariškas raštas apie klausimą [illegible]algybos. Parašė Otto Cardue. Su [illegible]raštininko leidimu vertė J. Laukis. Knygutė nurodo kad mėsa ir kai-kurie kiti teip pavadinti diliginanti valgiai, yra netinkančiais žmonėms maistais. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113..... 30c

1210 Aritmetika. Sutaisė S. Škačkauskas. Lesgvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į [illegible] skyrius. Skyrius I — apie [illegible]s. Skyrius II — Trupiniai. Sky[illegible] I — Dešimtiniai trupiniai. Sky[illegible] — Prilyginimai ir proporcijos. [illegible]s. V — Proporcijų prievadinės. [illegible]o, Ill. 1897, pusl. 104 .....25c

Rankvedis angliškos kalbos. Pa[illegible]endorf'ą, Harvey, Maxwell ir kirašė J. Laukis. Yra tai praktiška knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, pu[illegible] 307 .....$1.25
[illegible]yta $1.50

Žodynas lietuviškai - angliškos. Dalis I. Sutaisė A. Lalis. Čia [illegible]sus lietuviškus žodžius išguldytas angliškai. Kožnas žodis paženklintas [illegible]rsyvoms litaroms prie kokio [illegible]ikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas [illegible]. Kieti, mėly[illegible] garos. Chicago, Ill. 1902, pu[illegible]382 .....$2.00

Žodynas lietuviškai - angliškos. Dalis II. Sutaisė A. Lalis. [illegible]si visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliškio kabėse yra pridėta tarmė, [illegible]odžius angliškai - tarti, teipgi [illegible]nas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos [illegible]s jis priguli. Knygos formatas [illegible]lius. Gražiais drutais apdarais, [illegible]a ir kampai drutos, gražios moro[illegible]uros, šonai audimo, ant nugaros [illegible]s aukso litaroms, lapų kraštai [illegible]ruoti $4.00
[illegible] knyga popieros apdaruose $3.00

Žodynas lietuviškai-angliškos ir [illegible]ai-lietuviškos kalbų. (Abi dalys [illegible] II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) [illegible] knygoje. Yra tai reikalingiausia [illegible]vga norintiems gerai pažinti an[illegible]kalbą. Formatas ir apdarai to[illegible] kaip No. 1327 .....$6.00

[illegible]ikyba ar mokslas? Tikėjimi[illegible]sliški ir draugiškai - politiški [illegible]nai, surankioti D-ro J. Šilupo [illegible]pataisytas ir padidintas spaudi[illegible]hicago, Ill. 1901, pusl. 211 50c

[illegible]lietuviškas Sapnininkas. Su[illegible]ė daugelio svetimų sapnininkų ir sutaisytas pagal tikrą persiškai-egiptišką sapnininką, su 310 abrozelių, su aprašymu planetų ir paslapčių, kokias senovės žmonės vartojo dėl atspėjimo ateities. Geriausiai išguldo visokius sapnus, kokie tik žmogui prisisapnuot gali. Chicago, Ill. 1895, pusl. 205..50c
Tas pats drutai apdarytas 65c

1515 Orakulas. Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių paslapčių ir praktiška C. C. St. Germain Delnažinystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausia ir praktiškiausia monų knyga, burtų ir delnažinystės mokslo. Formatas 6x9 colius, ant viršaus apdarų koloriuotas paveikslas burtininko ruimo. Chicago, Ill. 1904, pusl. 412 ..... $3.00
Drutuose apdaruose $3.50

1521 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo Šviesoje Mokslo. Pagal svetimus šaltinius sutaisė J. Laukis. Yra tai išaiškinimas monų darymo. Šioje knygoje atrasite visas monų ir burtų paslaptis ir jas suprasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikslais parodytos visos slaptybės ir budai jų darymo. Chicago, Ill. 1903, pusl. 262 ..... 50c

1525 Rankvedis gromatų rašymui. Knygelė pamokinanti kaip rašyti gromatas į firmas, pažįstamus, gimines, prietelius, mylimus ir milimas prieš apsivedimą, į ponus, kunigus, vyskupus ir kitas augštos luomos ypatas. Pasveikinimai ant naujų metų, dienoje varduvių, gimimo, ir kituose atsitikimuose. Chicago, Ill. 1895, psl. 115 40c

1632 Gyvenimas Šv. Tėvo, Popiežiaus Benedikto IX, valdžiuslo apaštališką sostą Ryme nuo 1033 iki 1044 metų 25c

1635 Lietuviškas Lementorius dėl mažų vaikelių. Su poteriais, katakizmais ir minstranturu. Vilniuje 1863, pusl. 52 ..... 15c

27 Gyvenimo Mokykla. Parašė Orisson Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta $2.00

Užsiprašydami virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis pavirsta į naturališką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas paverčia į naturališką esybę, padidina jį atskirsto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Mes turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus, kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Stebėtini griovai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellowstone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jenets, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pilacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York,
5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste Manilės, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Puikiausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kai labai dideli tie mažiukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėliu.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stalnėlėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais
6 Judošius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jo ne verkių.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skalto Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydai ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykla šiądieninio Betlejaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainelė, ku kurioje Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiąden išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25 Ulytėlė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Štitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir Štai ką juose galite pamatyti:

101 Besiartinanti audra ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Castile Garden).
104 Boston. Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio, Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney, pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kliošlorių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondler lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
20 Vokietija. Laivas apleidžiantis Koblenc'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius.
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Išpanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada. Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tullerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Palociai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilies, Francijoj.
135 Laivų užplauka ir ežeras, Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skliautas Settinio Severo, Ryme, Italijoj.
142 Koloseumas, Ryme, Italijoj.
143 Nesėniai atkastas palocius, Pompeje, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas, Milane, Italijoj.
145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoj, Italijoj.
146 Šėrimas kėrvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Mahometonų bažnyčia Omare.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką, Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Sename Kaire, Egipte.
151 Besimeldžiantti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ain.
152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, žiurint, nuo Ciadelio sienų, Kairo, Egipte.
153 Pyramidos ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kaire, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į paloęių. Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis trukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienbuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoj.
163 Tautiškas priešpiečių namas ant salos Java.
164 Tokyo, Japonijoj. Iriso gražybės laukai
165 Yokohama, Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytinės kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Kriauklinių žuvių pardavinėtojaus stotis.
169 Paroda ugnagesinių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kvietkų darželis.
71 Yokohama, Japonijoj. Altorius, nešamas jaunų gerbėjų Matsuri procesijoj.
172 Japoniški vaikai, nešanti pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoj.
173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoj.
174 Yokohama, Japonijoj. Darsovių pardavinėtojas, rodantis savo turtą.
175 Japoniški kudikiai ledinės smetonos šėtroj, Yokohama.
176 Japoniškas žvejys priepiaukoj, Yokohama.
177 Japoniečių budas eiti pailsin.
178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoj.
179 Kyoto, Japonijoj. Kigomizų žinyčia.
180 Auksinis pavilionas ant ežero Kinkakuji, arti Kyoto, Japonijoj.
181 Senoviška žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoj.
182 Teatro gatvė, ilgio vieną milią, Osaka, Japonijoj.
183 Nara, Japonijoj. Tukstantis žibinčių prie Ka-suga-No-Myia žinyčios.
84 Nikko, Japonijoj. Senovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko žinyčią nuo Piktojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudikiai.
186 Palmų daržas ant kranto Monoloa upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu, Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Peeheai, mažiukę kriauklinę žiuvaitę.
189 Chiniečiai renkanti ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoj, Pietinėj Afrikoj.
191 Įplauka ir plaukiantti laivų taisymo dirbuvė Valparaiso, Chile.
192 Jamaicos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pliacius, Mexico City.
195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apginėjas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve musų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių karė.
200 Šėrimas kačiukų.

Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja $3.00
100 tų pačių paveikslų bakselyje be teleskopo $2.00
25 paveikslai iš Jezaus gyvenimo $1.00
Pats vienas teleskopas be paveikslų kaštuoja $1.00.

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Štitoje serijoje, kiekviename pundelyje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užčėdyti, nes ji kaštuoja tiktai 35 c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Štitoje serijoje graziausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską, teip aiškai kaip kad prieš akis pebutų jokio paveikslėlio, bet tikrai gyva regykla.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų ir visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka jiems visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslam. Kada turi teleskopą, tai gali imti paveikslus kokius tik nori ir visi tiks į tą patį teleskopą.

Siųsdami pinigus ant teleskopų ar ant kitokių reikalų visada adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Štitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Ar moki rent'a?

Jeigu teip, tai apskaityk kiek turi išmokėti per vienus metus, o pamatysi, kad už tuos pačius pinigus gali išmokėti namus, kuriuose galėsi senatvėje ramiai gyventi. Jeigu dabar užpirksi namus, tai per dešimtį ar penkiolika metų rentas sugrąžįs tau pinigus užmokėtus už namus ir turėsi savo savastį ant viso amžiaus.

Tėmykite kaip pigiai galite nupirkti pas mane namus su lotais. Turiu šimtus namų ant pardavimo; čionai paduodu kelias prekes, parodymui, kad kožnas gali sau pigiai namus nusipirkti:

Ant **ILLINOIS COURT** galite gauti namus už $1200, $1400, $1500, $1600, $1800 iki $4500
Ant **AUBURN AVE.** namai su lotu už $2000
Ant **LOWE AVE.** namai su lotu už $1400
Ant **35 & LOWE AVE.** namai su lotu už $7000
Ant **EMERALD AVE.** galite pasiskirti už $2500; $2720; $3000 iki $3800
Ant **WALLACE ST.** galite nusipirkti už $2800; $3200; $3600 ir brangiau.
Ant **SO. HALSTED** daug visokių namų biznio vedimui, galite pasiskirti už $3100 iki $40.000
Ant **35th STREET** murinis namas, rentas $46.00 ant mėnesio už $4500
Ant **LYMAN & FARRELL** murinis namas —Štoras 2 lubų už $4600
Ant **35 ir LOWE AVE.** murinis — 2 lubų, Štoras $7000
GRAND WORK, ILL. namai su lotu arti 49 av. už $2000
EAST CHICAGO, ILL. Geri bizniui namai už .. $2940
Kreipkitės pas

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Vilniaus Žinios

Pirmasis lietuvių dienraštis.

Įsteigėjas Petras Vileišis.

1 Lapkričio pereitų metų tapo pasamdytas 5 metams leisti vardu "Jonas Vileišis, Stanisiovas Matulaitis ir Ko." ir tapo paverstas bepartijiniu pirmeiviu dienraščiu.

"Vilniaus Žiniose", neskaitant nuolatinių redakcijos narių, rašo ir parašėjo į jas rašyti: d-ras Petras Avižonis, Andrius Bulota, Baltrus Dagilius, d-ras Kazys Grinius, J. Girnius, Petras Leonas, A. Karvelis (pseudon.), Gabrielė Petkevičaitė, Jurgis Šaulys, d-ras J. Staugaitis, Žymantienė—Žemaitė, Ant. Žmuidzinavičius ir d-ras Ant. Vileišis.

Laikas panaujinti 'Vilniaus Žinių' prenumeratą 1908 met.

Pinigai reikia paskubinti prisiųsti, kad neišeitų sugaištis dienraščio prisiuntime, nes metų pradžioj dienraščio administracijoj atsiranda daugybė darbo iš priežasties prenumeratos panaujinimo.

Artimiausioje ateityje dienraštis bus padidintas ir bus spaudinamas didesnėmis raidėmis, kad palengvinti jo skaitymą.

Visiems užsienio prenumeratoriams bus siunčiama kasdien.

"VILNIAUS ŽINIU" kaina prisiunčiant:

Mėnesiams	12	6	3	1
Vilniuje ir visoj Rusijoj	6 r.	3 r.	1.50 k.	50 kap.
Užsieniuose	12 r.	6 r.	3 r.	1 rublis.

Pasarga: Kadangi dienraštis pereitais metais tris mėnesius nebuvo siunčiamas, todėl visi prenumeratoriai, kurie buvo įsimokėję už visus 1907 metus, gaus dienraštį iki 1 balandžio. Tokiems prenumeratoriams už 1908 metus reikia prisiųsti pinigai **tiktai už devynis mėnesius.**

Apskelbimai: Už petito eilutę arba jos vietą: prieš tekstą 30 k.; po teksto — 15 k. Už apskelbimus, įdedamus laikraščio kaipo priedą ir sveriančius nuo daugiaus 1 lotoekz. — imama 8 rb., už 1000 tokių priedų, už kiekvieną sekantį lotą po 2 rb. 50 kap.

Pinigus už dienraštį ir apskelbimus reikia siųsti šiuo adresu:

'Vilniaus Žinių' adm., Jurgio pr. 14, b. 2, Vilnius-Russia.

Marė Laukienė

Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2268

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Offisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupieštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

"LIETUVOS" AGENTAI.

Juozas Šlikas,
"Lietuvos" keliaujantis agentas.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 2018 N. Washington, St.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Luis, 26 So. Green St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran,
S. E. cor. Sharp and Camden Str.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Diržulaitis, 155 Metropalitan Av.
Stan. Rinkevičius, 73 Grand St.

Cleveland, Ohio.
Povilas Šukis 3707 E. 63rd St.

Elizabeth, N. J.
Wm. Bočkus, 211 First St.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 537 Collinsvill, Av.

Gilberton, Pa.
J. Ambrazevičius, Box 4.

Kenosha, Wis.
M. Petrauskas, 322 Caledonia st.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Mt. Carmel, Pa.
Jonas Banis, Box

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.

New York, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.
A. Staniulis,
82 Jackson st, Newark, N. J.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens st.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 138 S. Main St.

Turner Falls, Mass.
K. P. Šimkonis, Box 617

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.

Springfield, Ill.
J. Klembauskas, 7 Millrow

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

OFFICIAL PUBLICATION

ANNUAL STATEMENT OF THE NATIONAL LUMBER INSURANCE COMPANY OF BUFFALO, IN THE STATE OF N. Y. ON THE 31-st DAY OF DECEMBER, 1906, MADE TO THE INSURANCE SUPERINTENDENT OF THE STATE OF ILLINOIS, PURSUANT TO LAW.

CAPITAL.

Amount of capital stock paid up in cash	$200000.00

INCOME.

Premiums received during the year	145743.15
Interest	8997.39
Total Income	154740.54

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	42872.33
Commission or brokerage	25481.62
Salaries, fees and all other charges of officers, clerks, agents and employes	16164.75
Rents paid during the year	1223.75
All other taxes, licenses and insurance department fees	2762.12
Amount of all other expenditures	19178.80
Total Expenditures	99684.37

LEDGER ASSETS.

Book value of bonds	210525.40
Cash on hand and in bank	73293.26
Agents' debit balances	23317.97
Total Ledger Assets	307136.63

NON-LEDGER ASSETS.

Interest accrued	1800.83
Gross Assets	308937.46

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED.

Depreciation from book value of bonds	$ 8860.00
Agent's balances over three months due	50.00
Special deposits to secure liabilities in Georgia	10000.00
Total	18910.00
Total Admitted Assets	290027.46

LIABILITIES.

Losses in process of adjustment or in suspence	5927.48
Total unearned premiums	72250.43
Total Liabilities	78177.91

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	283200.00
Total premiums received during the year in Illinois	6592.52
Total losses incurred during the year in Illinois	4956.41

MORRIS S. TREMAINE, President.
WILLIAM P. HAINES, Secretary.

SUBSCRIBED AND SWORN TO BEFORE ME THIS 2-nd DAY OF FEBRUARY, 1907.

IRVING J. MILLS, Notary Public.
[SEAL]

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moteru, vaiku ir vyru. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pesekmingai visokias limpančias užsisenejusias ir paslaptingas vyru ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Telefon Yards 471.

Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

„JONAI, KO VERKI?" Neklausk manęs to, mano galva pilna visokių geru ir blogų mislių. „Na ir kur dabar eini?" Einu pas J. Kovarską paskandyt visus vargus. „Kovarskas dar gana toli nuo čia, einam Jonai į šitą karčiama." No, aš į kitas karčiamas nenoru eiti, nes geral žinau, kad tokiu gėrymų kaip pas Kovarską niekur nerasi. „Koks Kovarsko saliuno adresas?" Nagi, štai jo korčiuke;

Jos. J. Kovarskas
1191 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Kampas 25-tos gatves. Telephonas Canal 2330

Jonas J. Gudinas

Užlaiko pirmos klasos saliuną ir restaurasiją, kur galima gauti geriausius gėrymus, cigarus ir valgius, teipgi turi puikią svetainę susirinkimams baliams ir vestuvėms. Temykite adresą:
223 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

$35.00 Laikrodelis ant Kredito

Už $1. menesyj; 10 mėnesiu laiko jį išmokėti.

Geriausia proga kada nors paduota. Šitie laikrodėliai turi "Gold filled" hunting lukštais, puikiai graviruoti paskiausuose stylluose. **Gvarantuoti ant 25 metu,** bet laikys ant viso amžiaus. Gali pasirinkti bile vieną **ELGIN, WALTHAM, HAMPDEN, ar TAVANNAS** mašinerijas. Šitie yra geriausi kokius tik galima gauti ir pagarėjimas, kad jie gerai laika rodo, teip žinomas, jog nereikia daugiau aiškinti. Paskiausiu modeliu; galvute užsukamas ir nustatomas. **Ant aprubežiuoto laiko** parduodame šituos geriausius, **absoliutiškai tikrus** $35.00 vertus laikrodėlius už **TIKTAI $17.50. Mes nereikalaujame pinigu iš kalno,** mes prisiunsime jį expresu išegzaminuoti. Jeigu tamistai pasidaboja laikrodėlis, ir jeigu persitikrini, kad tai **didžiausias pigumas šitame amžiuje,** užmokėk expreso agentui **$7.50** ir expreso kaštus, o jis atiduos laikrodėlį tamistai. Likusia dali $10.00 gali tamista užmokėti kas mėnesis po $1.00. **Mes užsitikime tamistai** nereikia kaucijos — pasirašymo ant popieru, nereikalaujame apie tamista klausti pas drangus ar kaimynus. Vien reikalaujame tamistos rašyto užsakymo laikrodėlio ir prižadėjima, kad tamista užmokėsi. Atmink, **kad tamistai laikrodėlis priklauso kada už jį moki.** Bile vienam, kuris nori užmokėti viska kartu, duosime specijališka oferta $15.75 vertės.

Excelsior Watch Co., 900 Central Bank Building., Chicago, Ill.

LIETUVISZKAS KATALIOGAS DOVANAI!

VISOKIŲ žiedų, lenciugėlių, laikrodžių, britvų, armonikų, koncertinų, kiernetų, skripkų, bubnėlių, mandolinų, vargonų, fonografų, drukuojamų mašinėlių, lietuviškų knygų ir kitokių daiktų (visų daiktų yra paveikslėliai kaip jie išrodo).

TAUTIEČIAI reikalaujanti virš minėtų daiktų, visados kreipkites pas **M. J. Damijonaitį** prisiųsdami savo adresą ir už 2 centus marką del pačto kaštų, o KATALIOGA No. 7 gausite dovanai, iš kurio busite aprupinti gerais-teisingais daiktais.

Vienatinė lietuvių prekystė Amerikoje, kurį išsiunčia visokius daiktus apsteluojant per laiškus, į visus Amerikos ir Canados miestus ir kaimelius. Adressas:

M. J. DAMIJONAITIS,
3250 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

Lietuviška Aparatų Dirbtuvė

Godotinoms tautiškoms ir bažnytinėms Draugystėms išdirba: **Karunas, Amerikoniškas Vėliavas, Šarpas, Juostas, Kukardas, Ženklėlius, Kepures, ir Maršalkams parėdus, teipogi visus bažnytinius aprėdalus.** Norėdamos godotinos Dr-stės arba godotini kunigai, kad Jusų darbas butų priderančiai atliktas paveskite jį tikrai lietuvaitei.

T. Andruszevicz & Co.
115 W. Division St. Chicago, Ill.

Dabar laikas naudokites visi!

Geriausia vieta del pirkimo su gražiais balsais Armonyku, Skripku koncertiniu, Kliarnietu, Triubu ir daugybe visokiu muzikališku instrumentu. Geru Dziegorėliu auksininiu, visokiu Žiedu, Lenciugėliu, geru Britvu. Albumu del fotografiju, Revolveriu, Strieliu, Elektriniu Liampukiu, Robiniu Literu, Adresam Pečėčiu, Pluksnu auksiniu [fountain pen], Gramatiku, Žodynu, Istoriško ir Maldu knygu, visokiu gražiu Popieru del rašymo gromatu su visokiais apskaitymais ir dainomis tuzinas už 25c. 5 tuzinai už $1.00. Odeli drukuojama mašinuke gana gražiai ir greitai drukuoja, litaros ir visa mašinukė padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik **$6.50.**

Užlaikau kitokiu išdarbiu mašinukiu keliu gatunku ir daugybe naudingu visokiu daiktu. Kas nor apturėt katologa tegul prisiunčia už 2c. markę ir teisinga adrisa, o apturės 84 puslapiu dideli šio meto NAUJĄ KATULOGA DYKAI: Kuriame yra šimtais visokiu daiktu, su virš du šimtai aiškiu paveikslu ir iš kurio matysit jog mano tavoras pirmos kliasos, prekes pigiasnes kaip kitur. Štornykam, Agentam ir Perlorsim parduodu visokius tavorus labai pigiai, duodu dideli rabata adresuokit:

K. WILKEWICH 112 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Daktaras

Dr. Marija Dowiatt-sass

723 W. 18th St. CHICAGO, ILL.
Telefonas Canal 1479.

Telefonuoti galima iš kiekvienos aptiekos. Gydo pasekmingai visokias ligas be skirtumo.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras

A. J. Zimontas (lietuvys)

3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, Gydo Skorbuta, Neuralgija, sudedamuju vieton išpuolusių, priridio iškirmijusisė aukso, sidabru, amalgamu.
Valandos: Siokjome dienomis nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 1846

Raulai kur tu begi?

Nugi pas Petra Szlaki, nes labai ištroškęs, o pas jį galima atsivėdyti, nes jis turi puikų, šaltą bavarską alu, gardžia ruską očiščeną arielką, cigarus net iš Havanos, o išsigėrus gauni žmogus puikų užkandį kiekvieną dieną, tai jau negaliu ilgiau su tamista kalbėti. Lik sveikas, turiu skubintis. Prie to jis turi puikią salę vestuvėms, mitingams ir paklausė kiekvieno, o ypač už vertėją susikalbėti angliškai. Ateikite pas mane, o aš jums patarnausiu už dyką visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave iš kitų miestų gali gauti geriausią nakvynę.

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Tarpe 33-ezios gatves ir 33-ezio Place.
Telefonas Yards 6012

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia
prieinamas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsiauklame Institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsauginimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkus musų užtėrėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Maliszewski ir Jasulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

Brangintinas Receptas

PRISIUNČIAMAS DYKAI

Silpniems ir Nerviškiems Vyrams

Aš turiu savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, prirašomam garsaus daktaro, kurio aš teravausi atlankydamas senąją šalį. Aš žinau iš patyrimo kad vaistas padirbtas pagal šitą receptą yra šiądien geriausiu silpniems, nerviškiems ir besveikačiams vyrams. Aš žinau dėlto, kad jis man sugrąžino sveikatą po ilgo sirgimo nusilpnėjimu, nerviškumu ir abelna nesveikata ir tt. Aš pirma to išmėginau specialistus ir įvairius vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Teipgi žinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta arba kita liga nuo persidirbimo, jaunystės paklydimų, prasižengimų ar perdėjimų, kaip nerviškumo, nuobėgį, sunykimo vyrybės, blogos atminties, sunaikinto guvumo, stokos ambicijos, žmurknybės, nedrąsumo, skaudėjimo strėnose, abelno nesveikumo ir tt., kurie rašė man, teipgi išsigydė, kaip ir aš pats.

Žinodamas, kaip sunku išsigydyti šitoje šalyje, aš užsimaniau pagelbėti kitiems ir kožnam reikalaujančiam tokio vaisto parašusiam pas mane, aš pasiųsiu nuorašą šito recepto ir reikalingus patarimus užpečėtytame laiške dykai. Receptą gali sutaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rodos ir pamėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, tvirtas ir laimingas. Aš už savo patarnavimą reikalauju 50c tau pasveikus. Niekuomet aš nereikalauju daugiau už šitą mažą sumą ir tereikalauju jos kol tu visiškai nepasitaisysi, idant paskui geriau galėtum brangintį mano patarnavimą tau. Aš nesiunčiu nieko apmokestin ir neturiu jokio sumislo išgauti pinigus ar parduoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasi mane netelsingu, tai tiesiog gali mane apskelbti per šitą laikraštį.

Rašyk šiądien, kadangi šita žinia gal neatsikartos daugiau. Atmink, kad gausi recepią ir visus patarimus dykai ir tu nereikalauji man siųsti 50c kol nepasveikai. Adressas:

C. Benison, P. H. Box 655, Chicago, Ill.

Raulai kur tu begi?

Nugi pas Petra Szlaki, nes labai ištroškęs, o pas jį galima atsivėdyti, nes jis turi puikų, šaltą bavarską alu, gardžia ruską očiščeną arielką, cigarus net iš Havanos, o išsigėrus gauni žmogus puikų užkandį kiekvieną dieną, tai jau negaliu ilgiau su tamista kalbėti. Lik sveikas, turiu skubintis. Prie to jis turi puikią salę vestuvėms, mitingams ir paklausė kiekvieno, o ypač už vertėją susikalbėti angliškai. Ateikite pas mane, o aš jums patarnausiu už dyką visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave iš kitų miestų gali gauti geriausią nakvynę.

Petras Szlakis,
3321 Auburn Ave., Chicago, Ill.
Tarpe 33-ezios gatves ir 33-ezio Place.
Telefonas Yards 6012

Nauji Tautiszki

PAVEIKSLAI.

Dabar tik išėjo iš po spaudos labai gražus tautiški paveikslai (abrozdai).

1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Kęstutis.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.

Paveikslų miera 22X28 colių.

Prekė 35c. kožnas.

Nusipirk po vieną šių paveikslų, o galėsi gražiai papuošti savo ruimą.

Prisiųsdamas pinigus adresuok:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po 52¾
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po .. 52
Virš 1000 rublių, rublis po 51¾

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill

Kozminsky & Yondorf,

73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turėt [illegible] pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFFISAS—Kampas 31-mos ir South Halsted Gatviu ::::::

CHICAGO, ILL.

GYVENIMAS VIRSZUI APTIEKOS

TRAUKIA DANTIS BE JOKIO SKAUDEJIMO, INSTATO NAUJUS, AUKSINIUS AR KOKIUS KAS NORI. DARBA GVARANTUOJA. ::

IR VEL 100 TUKSTANCZIŲ IŠŽLEISTA

LIETUVIŠKOS Daktariszkos KNYGOS

VADOVAS IN SVEIKATA

Didzio 208 puslapiu

Nes pirmesnės po 50 tukstančių laidas; kaip bitės lietuviai išnešiojo — po visą pasaulį knygas.

NAUJA paskutiné 100 tukstančių egz. LAIDA, su daug pridėjimų ir išaiškinimų, apie visokias ligas; kaip buti sveiku, nuo ligų apsisergėt, išsigydyt ir žingeidžių paslaptybių žmogaus gyvenimo — pripildyta

Direktorius Collins NEW YORK Medical Instituto.

VADOVAS IN SVEIKATĄ parašyta aiškioj kiekvienam suprantančioj kalboje.

TĄ KNYGĄ yra naudinga vyrams ir moterims, seniems ir jauniems, sveikiems o labiause sergantiems.

ŠITĄ KNYGĄ perskaitęs, netik mokės, kaip buti sveiku, nuo visokių ligų apsisergėti, bet ir daktariškam moksle apsišvies, o ir žinosi kur ir kaip išsigydyt sergantis. „Vad. in Sveikatą" apart moksliškų išaiškinimų, net su paveikslais parodo, subudavojimo žmogaus visas paslaptybes, lygei plačiai aprašyta vyrų ir moterų lytiškas gyvenimas iš abiejų pusių, kaip darosi ir kaip butt laimingu.

KAD VADOVAS IN SVEIKATĄ didelė knyga, tik perskaitęs ją, viską galėsi atrasti. DOVANAI ją kiekvienas apturės, kuris atsiųs tik 10 centų [illegible] prisiuntimo kaštus.

[illegible] EIP SERGI, kad be tikrų gerų vaistų ir be SUMANAUS DAKTARO, negali buti išgydytas, tai COLLINS [illegible] ICAL INSTITUTAS didžiausias ir seniausias Amerikoj, pasekmingai visokias ligas išgydo, nes jame darbuojasi daktarai specialistai ant visokių ligų ir vartoja geriausias, tinkamas gyduoles, pergalėjimui ligos, — suteikia sveikatai pagelbą, atsišaukus asabiškai ar aprašant (lietuviškai) liga-nesveikumus, per laiška.

Kad apsiima, tai ir išgydo: VYRUS ir MOTERIS, senus ir jaunus nuo visokių ligų.

KAD TAS INSTITUTAS pasekmingai visokias ligas, paprastas, užsendjtas ir paslaptas užsikrečiamas išgydo; tai liudija pačių gydynių laiškai, palei daleidimą iš daugelio talpiname nors keletą.

Išgydyta nuo užsendintos ligos skausmingos mėnesinės, baltųjų, ir dieglių, viduruose ir strėnose kiti daktarai neįstenge išgydyt.

Agnieška Daškene
New Rockford, N. Dakota.

Mylimas Dr. SPECIALISTAS. Dėkingas esu už vaistus, kurie mane išgyde nuo abelno nusilpnėjimo ir jaunystės gyvenime klaidų nors butų sarmata apreikšt visą buvusį nelaimingumą, bet velydamas del brolių slaptinguose atlikimuose apturėt tykra išgydima kad kreiptųsi prie jus ir kad visokiem be pašaukimo daktarams pinigų be naudos nemetytų. Dabar aš esu sveikas ir drutas ant visų dalių kuno – jus varda visiem garsinsių laikydamas pagodonę.

S. A. Kardulis
719 O'Fallon st. St. Louis, Mo.

Ilgai sirgias inkstų vidurių liga, skaudėjimo kojose, rankose ir sanariuose plaučiu nesveikumų-kosejimu su skrepliavimu. Išgyditas dekingas ir prisiuntė paveiksla.

Juozas Nikelis
251 Cypres ave. Johnstown Pa.

Gyduolės visada tampa pritaikytos kiekvienam sergančiam speciališkai — atėjus asabiškai ar laišku atsišaukus. Gyduolės išsiunčiamos, po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės. Slaptybė užlaikoma. Rašant adrisuot:

The Collins New York Medical Institute

140. WEST 34 STR. (arti Broadway) NEW YORK N. Y.

Dėlei atsilankančių asabiškai Ofisas adaras kasdien nuo 10 iš ryto iki 5 po piet; šventadieniais nuo 10 iki 1 val.

Dr. R. MIELKE, rupintojasis gydinisis institute.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišku, svietiškų ir dvasiškų knygų, rašančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pašlelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Sale Lietuviškos Bažnyčios).

NAUJAS IŠRADIMAS

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.

Tukstančiai plikų žmonių atgavo puikius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėma žinioma reikia rašyti, įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA
806 Broadway Brooklyn, N. Y.

"LIETUVOS UKININKAS"

Laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išeina kas sąvaitę iš Vilniaus, Lietuvoj. Spaudomas ant gražios popieros, 16 pusių ir mėnesiniu priedu.

Vienatinis laikraštis, kuris tėvynėj daugiausia prasiplatinęs, nes jis suteikia teisingiausias žinias iš Lietuvos ir kitų dalių svieto. Amerikos - lietuviai užsirašykite minėta laikraštį arba užrašykite savo gentėms tėvynėj gyvenantiems. Lietuvoje metų prekė $1.85, o Amerikoje $2.50. Vienas numeris ant pamatymo 5 centai. Amerikoje vyriausiu agentu yra:

M. J. Damijonaitis,
3250 S. Halsted St., Chicago, Ill.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS

VARICOCELĘ HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas Be perkiulę ir skaudėjimo

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teikiame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išlavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.

Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI. Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino garų.

Privatiškas vyrų ligas. Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas. Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus ir odos ligas, pavelzdan: [illegible] mus, skaudulius, plaukų nu[illegible] mus ir tt.

aš išgydau ant visa[illegible]

Kalbu lietuvišk[illegible]

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO, Ill.**

Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryte iki 8 val. vakare. **Nedėliomis:** nuo 9 val. ryte iki 4 val. p.

50,000 KNYCELIŲ DYKAI - PE[illegible] PAČ[illegible]

PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje tilpa daugelis paveikslų ir tapati[illegible] yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kuri[illegible] kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patrotylmą vyrišku[illegible] mo, nerviškas lygas, kraujo užnuodijimą, lytiškų s[illegible] narių puliavimą ar triperį, skilvio, inkstų, kalp n[illegible] ir pusės lygas. Šita knyga jums išaiškins, kaip n[illegible] Jų galima išsigydyti namieje greitai ir pasekming[illegible] Rašome pacientams jų pačių kalbojc. Rašyk m[illegible] Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo 9 i[illegible]

DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL., U.

THE WEST SIDE TRUST & SAVINGS BANK

12 ta IR HALSTED GATVĖS - - CHICAGO

VIRŠININKAI

S. R. Flynn, prezidentas, Ira N. Morris, vice-prezidentas,
Chas. F. Hoerr, kasierius, C. N. Stanton, kasierius pagelb.

DIREKTORIAI

Nelson Morris, J. A. Spoor, Ira N. Morris, L. H. Heymann, Arthur G. Leonard, S. R. Flynn, Charles F. Hoerr

BANKOS VALANDOS

Nuo 9 ryto iki 4 po pietų — Panedėlyj nuo 9 ryto iki 8 vakar[illegible]
Subatoj nuo 9 ryto iki 12 pietų — Subatoj nuo 5 po pietų iki 8 vak[illegible]

Parduodame laivakortes ant geriausių linijų ir siun[illegible] čiame money orderius ir chekius į visas dalis svieto [illegible] pigiausią prekę. Perkame ir parduodame kitažemiškų [illegible] pinigus. Atdara subatos ir panedėlio vakarais. Taupin[illegible] mą (čėdijimą) gali pradėti su vienu doleriu. Už sudėtu[illegible] pinigus mokame 3%.